

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA
SPÓŁKA AKCYJNA

**ROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2011 ROKU
WRAZ Z RAPORTEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA**

Warszawa, 27 lutego 2012 roku

**Spis treści do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF
zatwierdzonymi przez UE**

	Strona
Roczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	3
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Roczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Dodatkowe noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.	9
2. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
3. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów	30
4. Ważniejsze oszacowania i oceny.....	31
5. Zarządzanie ryzykiem finansowym.....	33
6. Wynik z tytułu odsetek	90
7. Wynik z tytułu opłat i prowizji	91
8. Przychody z tytułu dywidend	91
9. Wynik na działalności handlowej	92
10. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych.....	92
11. Wynik z pozycji wymiany	92
12. Pozostałe przychody operacyjne	93
13. Pozostałe koszty operacyjne.....	93
14. Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości.....	94
15. Ogólne koszty administracyjne	94
16. Świadczenia pracownicze	95
17. Obciążenia podatkowe	95
18. Zysk przypadający na jedną akcję	96
19. Kasa, środki w Banku Centralnym.....	96
20. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	97
21. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.....	98
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	99
23. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	101
24. Aktywa zastawione	106
25. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	106
26. Wartości niematerialne	106
27. Rzeczowe aktywa trwałe.....	111
28. Inne aktywa.....	114

29. Zobowiązania wobec innych banków.....	114
30. Zobowiązania wobec klientów	115
31. Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych.....	116
32. Zobowiązania podporządkowane	117
33. Rezerwy	118
34. Odroczony podatek dochodowy.....	120
35. Pozostałe zobowiązania	121
36. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	122
37. Działalność powiernicza	125
38. Kapitał zakładowy	126
39. Kapitał z aktualizacji wyceny	128
40. Zyski zatrzymane.....	129
41. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	130
42. Charakterystyka instrumentów pochodnych oraz transakcji wymiany walutowej	133
43. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych.....	138
44. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej.....	140
45. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	143
46. Transakcje z podmiotami powiązanymi	149
47. Przejęcie i zbycie spółek	154
48. Wypłacone i zaproponowane dywidendy	154
49. Zdarzenia po dniu bilansowym	154
50. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych.....	154

Roczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana	Nota	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2011	31-12-2010 dane porównawcze	31-12-2009 dane porównawcze
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	6	823 941	653 705	585 293
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	6	-553 519	-409 920	-357 510
Wynik z tytułu odsetek		270 422	243 785	227 783
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	144 457	145 224	134 523
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	-31 296	-27 837	-29 947
Wynik z tytułu opłat i prowizji		113 161	117 387	104 576
Przychody z tytułu dywidend	8	3 726	3 176	101
Wynik na działalności handlowej	9	74 910	46 717	41 514
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	10	4 465	3 787	-2 347
Wynik z pozycji wymiany	11	30 349	46 916	28 380
Pozostałe przychody operacyjne	12	8 303	9 376	14 079
Pozostałe koszty operacyjne	13	-9 859	-12 547	-7 894
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	14	-42 598	-36 925	-34 376
Ogólne koszty administracyjne	15,16	-375 988	-348 303	-337 408
Wynik na działalności operacyjnej		76 891	73 369	34 408
Zysk brutto		76 891	73 369	34 408
Obciążenia podatkowe	17	-14 473	-10 187	-7 515
- część bieżąca		-16 010	-11 745	-11 771
- część odroczone		1 537	1 558	4 256
Zysk netto		62 418	63 182	26 893
Z tego przypadający na:				
- udziałowców jednostki dominującej		62 418	63 182	26 893
- udziały niekontrolujące			-	-
Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)		62 418	63 182	26 893
- podstawowy	18	3,81	3,99	1,79
- rozwodniony	18	3,81	3,99	1,79

Działalność zaniechana w roku 2011 oraz w roku 2010 i 2009 nie wystąpiła.

Noty przedstawione na stronach od 9 do 154 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

		12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zysk netto		62 418	63 182	26 893
Strata/zysk z tyt. wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		-447	5 249	3 093
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne		20 359	-	-
Podatek odroczony	17	-3 783	-997	-588
Całkowity dochód ogółem		78 547	67 434	29 398
Z tego przypadający na:				
- udziałowców jednostki dominującej		78 547	67 434	29 398
- udziały niekontrolujące		-	-	-

Noty przedstawione na stronach od 9 do 154 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kasa, środki w Banku Centralnym	19	469 116	484 634	442 373
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	20	94 582	106 776	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	21	6 592	61 022	59 083
Pochodne instrumenty finansowe	42	56 646	4 059	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	11 352 492	10 956 947	9 295 669
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	23	3 250 739	3 192 667	1 568 550
– dostępne do sprzedaży		2 601 074	2 807 605	1 079 750
– utrzymywane do terminu zapadalności		649 665	385 062	488 800
Aktywa zastawione	24	-	-	269 285
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	25	-	22 830	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	25	22 830	-	-
Wartości niematerialne	26	119 870	95 188	70 285
Rzeczowe aktywa trwale	27	128 610	126 844	109 610
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	34	30 298	32 012	38 576
- bieżące		693	179	7 303
- odroczone		29 605	31 833	31 273
Inne aktywa	28	105 342	97 208	107 133
Aktywa razem		15 637 117	15 180 187	12 086 840
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		122	93	143
Zobowiązania wobec innych banków	29	710 304	858 863	1 366 541
Pochodne instrumenty finansowe	42	20 495	76 884	15 073
Zobowiązania wobec klientów	30	11 411 889	12 190 579	9 415 275
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	31	1 964 891	703 430	160
Zobowiązania podporządkowane	32	222 783	121 314	121 377
Rezerwy	33	19 698	20 028	16 776
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	34	10 552	7 390	-
- bieżące		10 534	7 390	-
- odroczone		18	-	-
Pozostałe zobowiązania	35	114 728	118 498	231 541
Zobowiązania razem		14 475 462	14 097 079	11 166 886
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej:				
Kapitał podstawowy		542 647	542 647	446 927
- kapitał zakładowy	38	163 732	163 732	150 530
- kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	38	378 915	378 915	296 397
Kapitał z aktualizacji wyceny	39	13 712	-2 417	-6 669
Zyski zatrzymane	40	605 296	542 878	479 696
Udziały niekontrolujące		-	-	-
Kapitał własny razem		1 161 655	1 083 108	919 954
Kapitał własny i zobowiązania razem		15 637 117	15 180 187	12 086 840

Noty przedstawione na stronach od 9 do 154 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej							Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy (nota 38)		Zyski zatrzymane (nota 40)					
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny (nota 39)	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2011 r.	163 732	378 915	-2 417	403 354	18 221	48 302	73 001	1 083 108
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	62 418	62 418
Pozostałe całkowite dochody	-	-	16 129	-	-	-	-	16 129
Całkowity dochód ogółem	-	-	16 129	-	-	-	62 418	78 547
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	54 146	-182		-53 964	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	54 146	-182		-53 964	-
Stan na 31-12-2011 r.	163 732	378 915	13 712	457 500	18 039	48 302	81 455	1 161 655
Stan na 01-01-2010 r.	150 530	296 397	-6 669	389 551	11 115	48 302	30 728	919 954
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	63 182	63 182
Pozostałe całkowite dochody	-	-	4 252	-	-	-	-	4 252
Całkowity dochód ogółem	-	-	4 252	-	-	-	63 182	67 434
Podwyższenie kapitału	13 202	82 518	-	-	-	-	-	95 720
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	13 803	7 106	-	-20 909	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	13 803	7 106	-	-20 909	-
stan na 31-12-2010 r.	163 732	378 915	-2 417	403 354	18 221	48 302	73 001	1 083 108
Stan na 01-01-2009 r.	150 530	296 397	-9 177	412 268	11 115	48 302	-18 879	890 556
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	26 893	26 893
Pozostałe całkowite dochody	-	-	2 505	-	-	-	-	2 505
Całkowity dochód ogółem	-	-	2 505	-	-	-	26 893	29 398
Podział wyniku, w tym:	-	-	3	-22 717	-	-	22 714	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-22 717	-	-	22 717	-
Pozostałe	-	-	3	-	-	-	-3	-
Stan na 31-12-2009 r.	150 530	296 397	-6 669	389 551	11 115	48 302	30 728	919 954

W latach 2011, 2010 i 2009 udziały niekontrolujące nie wystąpiły.

Noty przedstawione na stronach od 9 do 154 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Metoda pośrednia	Nota	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ				
Zysk (strata) brutto		76 891	73 369	34 408
Korekty razem:		-1 055 079	-173 929	-343 444
Amortyzacja	15	31 140	26 624	25 219
Odsetki z działalności inwestycyjnej		-25 821	-21 085	-25 669
Zysk z tytułu działalności inwestycyjnej	41	-60	-32	-105
Odsetki z działalności finansowej		96 785	11 561	-
Niezrealizowane różnice kursowe z działalności finansowej		107 550	-	-
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		54 185	-1 939	174 866
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych	41	-88 617	65 677	-33 462
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	41	3 303	14 928	149 859
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	41	-395 545	-1 673 531	-1 507 543
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	41	113 264	-1 110 761	442 829
Zmiana stanu aktywów zastawionych		-	269 285	-269 285
Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży			-22 830	
Zmiana stanu pozostałych aktywów	41	-7 095	18 934	5 139
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków i Banku Centralnego		-148 530	-507 728	473 357
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		-778 690	2 775 304	204 982
Zmiany stanu rezerw		-330	3 252	-243
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu bankowych papierów wartościowych	41	-	-3	1 327
Zmiana stanu innych zobowiązań	41	-4 223	-25 296	41 186
Zapłacony podatek dochodowy		-12 395	3 711	-25 901
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-978 188	-100 560	-309 036
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ				
Wpływy		378 520	125 853	282 104
Wykup innych lokat na rynku pieniężnym		-	-	90 340
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		132	42	109
Zbycie wartości niematerialnych	26	-	988	-
Wykup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	23	355 000	102 095	160 552
Odsetki otrzymane		23 388	22 728	31 103
Wydatki		-676 401	-71 736	-35 886
Nabycie papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności		-617 170		-
Nabycie wartości niematerialnych	26	-33 090	-33 310	-19 914
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	27	-26 141	-38 426	-15 972
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-297 881	54 117	246 218

Metoda pośrednia	Nota	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ				
Wpływy		1 476 752	700 000	120 000
Wpływy z obligacji emitowanych przez Grupę		1 476 752	700 000	120 000
w tym obligacje podporządkowane		100 000	-	120 000
Wydatki		-317 912	-8 351	-
Wykup obligacji emitowanych przez Grupę		-266 272	-	-
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Grupę		-51 640	-8 351	-
w tym od obligacji podporządkowanych		-12 259	-8 351	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		1 158 840	691 649	120 000
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM				
		-117 229	645 206	57 182
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	41	-117 229	645 206	57 182
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	41	1 129 403	484 197	427 015
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU w tym:	41	1 012 174	1 129 403	484 197
środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	41	420 323	331 811	289 407

Noty przedstawione na stronach od 9 do 154 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dodatkowe noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

1.1. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. jest Bank Ochrony Środowiska S.A. (zwany dalej Bankiem lub BOŚ S.A., lub jednostką dominującą) Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II nr 12 został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) Nr 42 z dnia 15 września 1990 roku i aktu notarialnego z dnia 28 września 1990 roku o utworzeniu Banku. Bank został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy XII Wydział Gospodarczy w dniu 4 czerwca 2001 roku pod numerem KRS 0000015525 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 006239498.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) działalność Banku została zaklasyfikowana jako PKD 6419Z.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Zgodnie ze Statutem BOŚ S.A., naczelną misją Banku jest wspieranie działań służących rozwojowi przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska oraz rynku produktów i usług związanych z ekologią.

Według statutu przedmiotem działalności Banku jest gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów, dokonywanie rozliczeń pieniężnych, wykonywanie innych usług bankowych oraz świadczenie finansowych usług konsultacyjno-doradczych.

Do zakresu działania Banku należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- udzielanie pożyczek pieniężnych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- pełnienie funkcji banku depozytariusza.

Do zakresu działania Banku należy ponadto:

- obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- wykonywanie terminowych operacji finansowych
- dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,

- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych, w szczególności w zakresie związanym z ekologią,
- świadczenie usług faktoringowych,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych,
- pośredniczenie w prowadzeniu przez fundusze inwestycyjne zapisów na jednostki uczestnictwa, a także pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu przez fundusze inwestycyjne jednostek uczestnictwa,
- świadczenie usług pośrednictwa na rzecz domów maklerskich,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego,
- prowadzenie czynności windykacyjnych na zlecenie banków oraz podmiotów, z którymi Bank zawarł umowy o wspólnym finansowaniu lub umowy o realizację działań w ramach programów operacyjnych.

Od dnia 24 stycznia 1997 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. zostało w dniu 27 lutego 2012 roku zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej do publikacji w dniu 28 lutego 2012 roku.

1.2. Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. objętych konsolidacją.

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku tworzy Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A. i BOS Finance AB. Ponadto jednostką zależną DM BOŚ S.A. jest spółka BOŚ Eko Profit S.A.

Dom Maklerski BOŚ S.A. oraz jego spółka zależna prowadzi działalność finansową, uzupełniającą ofertę usługową Banku.

Spółka zależna BOŚ Finance AB została utworzona w związku z emisją euroobligacji wyemitowanych przez Bank w 2011 r.

Lp.	Spółki podporządkowane	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział % w kapitale Spółki na dzień 31-12-2011	Udział % w głosach na dzień 31-12-2011	Metoda konsolidacji
Podmiot zależny bezpośrednio						
1.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Warszawa	Usługi maklerskie	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
2.	BOS Finance AB	Sztokholm	Usługi finansowe	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
Podmiot zależny pośrednio (podmiot zależny od DM BOŚ S.A.)						
1.	BOŚ Eko Profit S.A.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe, działalność w zakresie doradztwa	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną

W analogicznym okresie roku 2010 i 2009 udział Banku w kapitale oraz udział w głosach wynosił:

- w Domu Maklerskim BOŚ S.A. 100%
- w BOŚ Eko Profit S.A. 100%.

1.3. Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej BOŚ S.A.

(a) Skład Zarządu Banku

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2011 roku przedstawiał się następująco:

Mariusz Klimczak	- Prezes Zarządu
Adam Zbigniew Grzebieluch	- Wiceprezes Zarządu
Stanisław Kolasiński	- Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Wojciech Telega	- Wiceprezes Zarządu

W dniu 21 września 2011 r. Wiceprezes Marek Kazimierz Serafiński złożył rezygnację z pełnionej funkcji w Zarządzie Banku.

W dniu 15 grudnia 2011 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie odwołania ze składu Zarządu Pana Jacka Pierzyńskiego pełniącego funkcję Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A.

Jednocześnie Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie powołania Pana Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BOŚ S.A. na czas określony tj. do dnia wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powołanie Pana Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa - pierwszego zastępcy prezesa Zarządu, nie dłużej jednak niż na czas trwania trzyletniej kadencji Zarządu.

W dniu 15 grudnia 2011 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie powołania Pana Przemysława Lecha Figarskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BOŚ S.A. z dniem 2 stycznia 2012 roku.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania skład Zarządu nie zmienił się.

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2010 roku przedstawiał się następująco:

Mariusz Klimczak	- Prezes Zarządu
Jacek Pierzyński	- Wiceprezes pierwszy zastępca prezesa Zarządu
Adam Zbigniew Grzebieluch	- Wiceprezes Zarządu
Marek Kazimierz Serafiński	- Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Wojciech Telega	- Wiceprezes Zarządu

W dniu 24 listopada 2010 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Jacka Pierzyńskiego na stanowisko Członka Zarządu BOŚ S.A. Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 29 października 2009 r., Pan Jacek Pierzyński, z dniem wyrażenia zgody przez KNF, objął stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu.

W dniu 24 listopada 2010 r. Wiceprezes Zarządu Banku, Pan Stanisław Kolasiński złożył oświadczenie o rezygnacji z dotychczas pełnionej funkcji w związku z wejściem w życie Uchwały Rady Nadzorczej Banku z dnia 29 października 2009 r. powołującej Pana Jacka Pierzyńskiego na stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A.

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2009 roku przedstawiał się następująco:

Mariusz Klimczak	- Prezes Zarządu
Adam Zbigniew Grzebieluch	- Wiceprezes Zarządu
Stanisław Kolasiński	- Wiceprezes Zarządu
Marek Kazimierz Serafiński	- Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Wojciech Telega	- Wiceprezes Zarządu

W dniu 10 lipca 2009 roku Rada Nadzorcza Banku odwołała ze stanowiska Wiceprezesa – Pierwszego Zastępcę Prezesa Zarządu Pana Jerzego Witolda Pietrewicza i jednocześnie z tym dniem powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Pana Stanisława Kolasińskiego.

(b) Skład Rady Nadzorczej Banku

W skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku wchodził:

Marcin Likierski	- Przewodniczący
Jacek Maciej Bajorek	- Wiceprzewodniczący
Marian Adam Pigan	- Sekretarz
Józef Koziół	- Członek
Michał Juliusz Machlejd	- Członek
Marian Malicki	- Członek
Ryszard Ochwat	- Członek
Janusz Marek Topolski	- Członek
Michał Jacek Wysocki	- Członek

W dniu 25 sierpnia 2010 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. powołało Pana Janusza Marka Topolskiego na Członka Rady Nadzorczej VIII kadencji.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

W skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2009 roku wchodził:

Marcin Likierski	- Przewodniczący
Jacek Maciej Bajorek	- Wiceprzewodniczący
Marian Adam Pigan	- Sekretarz
Józef Koziół	- Członek
Michał Juliusz Machlejd	- Członek
Marian Malicki	- Członek
Ryszard Ochwat	- Członek
Michał Jacek Wysocki	- Członek

2. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1. Podstawa sporządzenia

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. (Grupa Kapitałowa BOŚ S.A., Grupa Kapitałowa, Grupa) obejmuje:

- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku i dnia 31 grudnia 2009 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku i dnia 31 grudnia 2009 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku i dnia 31 grudnia 2009 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku i dnia 31 grudnia 2009 roku,
- dodatkowe noty objaśniające.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE) obowiązującymi na dzień sprawozdawczy tj. 31 grudnia 2011 roku przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów. Począwszy od dnia 1 stycznia 2011 roku Bank zmienił prezentację przychodów i kosztów odsetkowych z tytułu rozliczonej prowizji wg metody liniowej od kredytów, które od 1 stycznia 2011 roku wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu opłat i prowizji”. Zmiany prezentacji danych porównawczych zostały przedstawione w nocie 2.29 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok spełnia wymogi Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Dom Maklerski BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A. oraz BOS Finance AB sporządza sprawozdania finansowe zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi zasadami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego z wyjątkiem wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu oraz wszystkich kontraktów pochodnych wycenianych do wartości godziwej. Stosowane przez Grupę zasady rachunkowości zostały szczegółowo opisane w nocie 2.3-2.28 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone w złotych polskich (zł), a wszystkie wartości, o ile nie przedstawiono inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank oraz spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego rocznego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank oraz spółki wchodzące w skład Grupy w okresie co

najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź ograniczenia dotychczasowej działalności.

W niniejszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 i 2009 rok z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2011 roku:

- Zmiana do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej *po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7 dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później,
- Znowelizowany MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych (listopad 2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja emisji praw poboru – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później,
- Zmiany do KIMSF 14 MSR 19 Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później,
- KIMSF 19 Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: transfer aktywów finansowych – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2010 roku) – część zmian ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku, a część dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku.

Zastosowanie powyższych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

2.2. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Faza pierwsza standardu MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji pozostałych całkowitych dochodów* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej w kopalni odkrywkowej* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Zarząd jednostki dominującej nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji (oprócz MSSF 9) miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości. W zakresie MSSF 9 Grupa jest w trakcie analizy wpływu tego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

2.3. Konsolidacja

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz sprawozdanie finansowe jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku. Sprawozdania finansowe jednostki pośrednio zależnej oraz sprawozdanie

jednostki zależnej sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

2.4. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy BOŚ S.A., angażującą się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, oraz której wyniki są regularnie przeglądane przez Zarząd Banku. Ponadto wyniki te są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji o alokacji zasobów do segmentu oraz przy ocenie wyników działalności segmentu. Dla każdego z wydzielonych segmentów są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów jest oparta na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa BOŚ S.A. wyodrębniła następujące segmenty operacyjne:

- pion korporacji i finansów publicznych,
- pion detaliczny (tożsamy z segmentem klientów detalicznych),
- działalność na rynku międzybankowym i działalność inwestycyjna,
- działalność maklerska,
- pozostałe (nieulokowane w segmentach).

Grupa nie prowadzi działalności zdywersyfikowanej pod względem geograficznym. Szczegółowy opis zasad sprawozdawczości według segmentów przedstawiono w nocie 45.

2.5. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i

strat. Różnice kursowe z tytułu instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Aktywa i zobowiązania bilansowe wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote według kursu średniego ustalanego przez Prezesa NBP, obowiązującego na dzień sprawozdawczy.

2.6. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty niepodlegające wydzieleniu), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości naliczane od wartości netto inwestycji.

2.7. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia wszystkich poniższych kryteriów, określonych w MSR 39:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia; dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób, w jaki Grupa będzie oceniał efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenia zostało ustanowione.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych, spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, Grupa ujmuje w sposób następujący:

- zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu efektywnej części zabezpieczenia, są ujmowane w kapitale własnym, poprzez sprawozdanie z całkowitych dochodów,
- zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu ewentualnej nieefektywnej części zabezpieczenia, są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat,
- odsetki od zabezpieczających instrumentów pochodnych prezentowane są w tej samej linii rachunku wyników, w której prezentowane są odsetki od instrumentów zabezpieczanych, tzn.: w wyniku odsetkowym.

2.8. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną udzielone są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i ujmowane w chwili ujęcia należności jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu. Koszty prowizji i opłat związanych z kredytami wycenianymi wg ESP są rozliczane od daty ich poniesienia wg ESP. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód po zakończeniu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część o tej samej efektywnej stopie procentowej, co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są wykazywane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu.

2.9. Akcje w jednostkach stowarzyszonych

Akcje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są według kosztu historycznego.

Spółka WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. była klasyfikowana w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5. Ponieważ przestała spełniać kryteria klasyfikacji została zaklasyfikowana przez Bank na dzień 31 grudnia 2011 roku jako jednostka stowarzyszona.

2.10. Aktywa i zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; pożyczki i należności; inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji inwestycji decyduje Zarząd Banku w momencie wykazania ich po raz pierwszy.

(a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje w Grupie aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne, które nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające. Grupa nie posiada

aktywów finansowych przeznaczonych w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Zyski i straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszone są na wynik działalności handlowej, natomiast przychody i koszty z tytułu odsetek, amortyzacji dyskonta i premii na wynik z tytułu odsetek. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub stanowi instrument pochodny o ile nie został on przeznaczony jako instrument zabezpieczający.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- (i) należności przeznaczone do sprzedaży w krótkim terminie (klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu),
- (ii) zaklasyfikowane przy początkowym ujęciu jako instrumenty dostępne do sprzedaży,
- (iii) instrumenty, w których Grupa nie odzyska zasadniczo całości zainwestowanej kwoty w sposób inny niż z powodu ryzyka kredytowego.

Przychody i koszty z tytułu odsetek ujmuje się w rachunku zysków i strat w przychodach z tytułu odsetek przez okres obowiązywania umów metodą efektywnej stopy procentowej.

(c) Utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do pożyczek i należności aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Gdyby Grupa dokonała sprzedaży istotnej części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności klasyfikacja całej kategorii zostałaby zmieniona na aktywa dostępne do sprzedaży. Przychody i koszty z tytułu odsetek, premii i dyskonta ujmowane są w rachunku zysków i strat i odnoszone na wynik z tytułu odsetek.

(d) Dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Grupa zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony, a które nie zostały zakwalifikowane ani do aktywów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ani do portfela aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, ani do pożyczek i należności. Mogą one zostać sprzedane, aby poprawić płynność lub w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów jako pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych z bilansu lub utraty jego wartości – wówczas łączna kwota zysków i strat ujmowanych dotychczas w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostałe całkowite dochody wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych lub w pozycji wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości. Natomiast dyskonto, premie i odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat i wykazywane w pozycji wynik z tytułu odsetek. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji przychody z tytułu dywidend w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa podejmuje zobowiązanie do zakupu lub sprzedaży danego składnika aktywów. Ujmowanie transakcji na dzień jej przeprowadzenia jest ograniczone do standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych. Pożyczki i należności wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które początkowo wykazywane są według wartości godziwej. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na dzień bilansowy wykazywane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

W portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży Grupa posiada obligacje komunalne, wyemitowane przez banki oraz Skarb Państwa. Z uwagi na powyższą wartość godziwą tych papierów jest oparta na modelu wyceny wypracowanym przez Grupę uwzględniającym zmiany stóp rynkowych z uwzględnieniem marży na ryzyko kredytowe. W rzadkich przypadkach, gdy zastosowanie takich modeli nie jest możliwe i nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej w sposób rzetelny, instrumenty finansowe wykazywane są według kosztu nabycia.

Wszystkie powyżej wymienione obligacje są obligacjami zmiennokuponowymi, tj. oprocentowanie kuponów jest oparte o stopy rynkowe (głównie średnie ważone stopy rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych ustalone głównie z dwóch lub czterech przetargów przed rozpoczęciem każdego okresu odsetkowego lub WIBOR 1R, 3M i 6M oraz EURIBOR 3M powiększonych o marżę za ryzyko).

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie cen uzyskanych w ramach transakcji, które zostały dokonane w terminie bliskim dacie bilansowej na normalnych zasadach rynkowych jak również odwołanie się do innych, podobnych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych i inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku (m.in. wycenę metodą porównawczą do spółek o zbliżonym profilu działalności notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z uwzględnieniem dyskonta z tytułu braku płynności).

(e) Zobowiązania finansowe

Zobowiązania przy początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, a w okresie późniejszym wykazuje się je według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jednostka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanymi przez Grupę modelami.

2.11. Wyłączenie składników aktywów finansowych z bilansu

Grupa dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z tych aktywów lub przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Grupa dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji;
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego;
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika;
- roszczenia uległy przedawnieniu.

2.12. Utrata wartości aktywów finansowych

(a) Aktywa finansowe wykazywane według amortyzowanego kosztu

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych w okresach miesięcznych. Utrata wartości ekspozycji kredytowych jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości na skutek wydarzeń, które nastąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów („indywidualne przesłanki utraty wartości”) oraz gdy wydarzenia te mają wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne dotyczące tych aktywów, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Oczekiwane przyszłe przepływy z zabezpieczeń, szacuje się na podstawie wartości windykacyjnej, pomniejszonej o koszty przejęcia i sprzedaży.

Przy wycenie metodą portfelową stosuje się miary statystyczne skonstruowane na bazie danych historycznych, dotyczące prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości oraz stopnia odzysku dla danego portfela z uwzględnieniem wartości zaangażowania kredytowego w danym portfelu.

Grupa planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach. Parametry decydujące o zaklasyfikowaniu ekspozycji kredytowej do konkretnej grupy homogenicznej odzwierciedlają zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy.

Przyjęta metodologia pomiaru utraty wartości i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Wycena odpisów aktualizujących i rezerw utworzonych w złotych oraz w walutach obcych (włączając różnice kursowe) jest odnoszona odpowiednio na koszty lub przychody Grupy z tytułu odpisów i rezerw.

(b) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy pierwotnym kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i wykazana w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat nie są odwracane w rachunku zysków i strat. Jeżeli wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

(c) Test aktywów wspólnych:

Aktywa wspólne to aktywa grupy kapitałowej, takie jak budynki głównej siedziby, budynki oddziałów czy główny system informatyczny. Ponieważ aktywa wspólne nie wypracowują oddzielnych wpływów pieniężnych, nie można ustalić wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do aktywów wspólnych. W rezultacie, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na to, że wartość składnika aktywów należącego do aktywów wspólnych mogła ulec obniżeniu, wartość odzyskiwalną ustala się na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne (tzw. CGU), do którego dany składnik należy, i porównuje się ją z wartością bilansową ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Ustalając wartość użytkową danego składnika aktywów, uwzględnia się następujące elementy:

- a) szacunkową prognozę przyszłych przepływów pieniężnych, które, zgodnie z oczekiwaniami, jednostka może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów;
- b) oczekiwania dotyczące ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia powyższych przyszłych przepływów pieniężnych;
- c) wartość pieniądza w czasie odzwierciedlona przez bieżącą stopę rynkową wolną od ryzyka;
- d) cenę uwzględniającą niepewność nieodłącznie związaną z danym składnikiem aktywów; oraz
- e) inne czynniki, takie jak brak płynności, które uczestnik rynku może odzwierciedlić w wycenie wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania jednostka oczekuje z danego składnika aktywów.

W przypadku gdy wartość użytkowa jest wyższa niż wartość bilansowa CGU brak jest utraty wartości.

(d) Umowy renegotjowane

Renegocjacja warunków spłaty może być przeprowadzana na każdym etapie spłaty kredytu. W ramach zmian warunków spłaty podejmowane są działania mające na celu odzyskanie całości należności Banku, bądź w sytuacjach szczególnych, zminimalizowanie wysokości przewidywanej straty Banku. Przesłanką do podjęcia kroków zmierzających do restrukturyzacji zadłużenia jest ustalenie na podstawie analizy sytuacji finansowej Klienta, ze szczególnym uwzględnieniem programu naprawczego, czy istnieje realna szansa na odzyskanie przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej, a co za tym idzie możliwość spłaty zadłużenia.

2.13. Kompensowanie instrumentów finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto wyłącznie wtedy, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza rozliczyć się w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

2.14. Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje repo, sell-buy-back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa zastawione, jeśli jednostka zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem danych papierów wartościowych. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje reverse repo, buy-sell-back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a odkupu traktuje się jako odsetki i ujmuje metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy. Papiery wartościowe pożyczane kontrahentom nie są wyłączone z bilansu Grupy.

Pożyczonych przez Grupę papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym chyba, że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów.

2.15. Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe to kontrakty, które wymagają od wystawcy dokonania wyspecyfikowanych wypłat pokrywających stratę poniesioną przez posiadacza z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnym z warunkami instrumentu dłużnego. Tego rodzaju gwarancji finansowych udziela się bankom, instytucjom finansowym i innym organizacjom w imieniu klientów w celu zabezpieczenia kredytów, linii kredytowych i innych bankowych narzędzi finansowania.

W momencie początkowego ujęcia, gwarancje finansowe wycenia się w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na dzień udzielenia gwarancji.

Po początkowym ujęciu zobowiązania Grupy wynikające z takich gwarancji wycenia się według wyższej z dwóch kwot: wartości początkowego ujęcia pomniejszonej o amortyzację naliczoną w celu ujęcia w rachunku zysków i strat przychodu z tytułu prowizji naliczanych liniowo przez okres trwania gwarancji oraz dokonanego na dzień bilansowy szacunku wydatków, które powstaną w przypadku realizacji gwarancji. Szacunki te określa się na podstawie historii poniesionych strat z gwarancji w przeszłości oraz oceny prawdopodobieństwa realizacji gwarancji. Wzrost odpisu na zobowiązania związane z gwarancjami obciąża rachunek zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

2.16. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

2.17. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej, począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, lub w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej prezentowane są w bilansie jako aktywa, a o wartości ujemnej jako zobowiązania.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, zatem wszystkie zmiany wartości godziwej oraz przychody i koszty z tytułu odsetek instrumentów pochodnych wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu w pozycji wynik na działalności handlowej.

2.18. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale zalicza się do „przeznaczonych do sprzedaży” i wykazuje według niższej z dwóch kwot: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansową realizuje się przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie bieżącego używania.

Jeśli jednostka zaklasyfikowała składnik aktywów (lub grupę do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, ale jego wartość bilansowa nie zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży tylko poprzez jego dalsze wykorzystanie, jednostka zaprzestaje klasyfikacji tego składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży.

Jednostka wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub nie wchodzi już w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży) w kwocie niższej z:

- a) jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;

i

- b) wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego niesprzedawaniu

2.19. Wartości niematerialne

(a) Wartość firmy

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok. Ponadto na każdą datę sprawozdawczą ocenia się, czy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości firmy.

Grupa ocenia, czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy - niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test sporządzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (dalej CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy powstałej na skutek przejęcia przedsiębiorstwa maklerskiego Elimar na poziomie nie wyższym niż segment operacyjny.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Grupa oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość końcową (rezydualną) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu określonej stopy wzrostu.

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Grupy,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu adekwatnej stopy dyskontowej, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) dla sumy: wartości firmy oraz wartości bilansowej aktywów CGU z wyłączeniem części dotyczącej podatku odroczonego.

(b) Licencje i oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty amortyzuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania metodą liniową.

Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych ujmowane są jako koszty z chwilą poniesienia lub koszty rozliczane w czasie.

(c) Nakłady na wartości niematerialne

Grupa aktywuje koszty poniesione na etapie prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie jedynie w przypadku, gdy Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika wartości niematerialnych, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac rozwojowych i użytkowaniu składnika oraz ma możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Aktywowane koszty amortyzuje się metodą liniową po zakończeniu prac rozwojowych. Szacowany okres użytkowania określony jest indywidualnie.

(d) Testowanie utraty wartości

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty ich sprzedaży i wartości użytkowej.

2.20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację środków trwałych nalicza się metodą liniową przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- 40 lat dla budynków,
- 10 lat dla ulepszeń w obcym środku trwałym, lub krócej, jeżeli tak wynika z umowy,
- 3-10 lat dla urządzeń i środków transportu.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się również na każdy dzień bilansowy.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

2.21. Leasing

W momencie zawarcia umowy ustala się czy umowa zawiera leasing. Dokonuje się tego w oparciu o istotę umowy i wymaga to oceny, czy:

- wywiązanie się z umowy zależy od korzystania z określonego aktywa lub aktywów, oraz
- umowa przekazuje prawo do użytkowania składnika aktywów.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Umowa jest klasyfikowana jako leasing operacyjny jeśli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Całość opłat leasingowych dokonanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej. W przypadku rozwiązania umowy leasingu przed upływem okresu jej obowiązywania ewentualna płatność wymagana na rzecz leasingodawcy tytułem kary umownej, powiększa koszty w okresie, w którym nastąpiło rozwiązanie umowy.

2.22. Odroczony podatek dochodowy

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego podatek odroczony obliczany jest metodą zobowiązań bilansowych. Grupa tworzy rezerwę i aktywa na przejściowe różnice z tytułu odroczonego podatku dochodowego wywołane odmiennością momentu uznawania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione zgodnie ze stosowanymi zasadami rachunkowości i przepisami o podatku dochodowym od osób prawnych.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu aktualizacji wyceny pewnych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów pochodnych, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych do odliczenia.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach jest ujmowany również w pozostałych całkowitych dochodach.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.23. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się na moment ich początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy i jest zwracana na rachunek właściciela przejętego majątku po pomniejszeniu o koszty poniesione w związku z przejęciem, przechowaniem i wyceną.

2.24. Przedpłaty, rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Przedpłaty dotyczą kosztów poniesionych w bieżącym roku obrotowym, a dotyczących okresów przyszłych. Są one ujmowane w bilansie w pozycji inne aktywa.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią koszty dotyczące bieżącego okresu, które będą poniesione przez Grupę w okresach przyszłych. Bierne międzyokresowe rozliczenia kosztów oraz przychody przyszłych okresów są prezentowane w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.25. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych ustalone w oparciu o oszacowania tego rodzaju zobowiązań na podstawie modelu aktuarialnego. Stosowany przez Grupę model aktuarialny w celu ustalenia wartości bieżącej swoich zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz związanych z nimi kosztów bieżącego zatrudnienia - oraz tam gdzie ma to zastosowanie - kosztów przeszłego zatrudnienia wykorzystuje metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych (czasami

znaną pod nazwą metody świadczeń narosłych w stosunku do stażu pracy lub metody „świadczenie/staż pracy”), każdy okres wykonywania pracy jest postrzegany jako powodujący powstanie dodatkowej jednostki uprawnienia do świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczeń wyliczana jest oddzielnie przed wejściem w skład ostatecznego zobowiązania. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są od razu w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

2.26. Rezerwy

Rezerwy ujmuje się wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na dzień bilansowy Grupa posiada obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wydatkowania środków, wynikający ze zdarzeń przeszłych; przy czym do określenia istnienia tego obowiązku wykorzystywane są opinie prawne,
- gdy prawdopodobieństwo zaistnienia wydatku z tytułu zaspokojenia roszczeń jest wyższe niż prawdopodobieństwo braku takiego wydatku, oraz
- gdy wielkość tego wydatku można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy wyceniane są w bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje, będą niezbędne do wypełnienia obowiązku, z uwzględnieniem wartości pieniądza w czasie (jeśli jest to istotne), oraz ryzyka związanego z danym obowiązkiem.

W przypadku dyskontowania kwoty przewidywanego wydatku, wzrost rezerwy spowodowany upływem czasu wykazuje się jako koszt z tytułu odsetek.

2.27. Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez jednostkę dominującą oraz spółkę zależną zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem Banku.

Pozycje kapitałów własnych jednostki zależnej, inne niż kapitał zakładowy dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

(a) Kapitał podstawowy

Na kapitał podstawowy składa się zarejestrowany kapitał zakładowy jednostki dominującej i kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej.

Kapitał zakładowy dotyczy jedynie kapitału jednostki dominującej. Wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji.

(b) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje zmianę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wynikającą z ich wyceny oraz podatek odroczony od pozycji ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny oraz zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu efektywnej części zabezpieczenia.

(c) Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują niepodzielony wynik finansowy oraz pozostałe kapitały tj. pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe oraz fundusz ogólnego ryzyka.

Pozostałe kapitały tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub przepisach prawa.

2.28. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę, środki w bankach centralnych o możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.29. Działalność powiernicza

Dom Maklerski BOŚ S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów. Aktywa te nie zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ Grupa nie posiada nad nimi kontroli, nie osiąga z ich tytułu korzyści oraz nie ponosi ryzyk związanych z powyższymi aktywami.

2.30. Dane porównawcze

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa dokonała poniższych zmian prezentacyjnych w stosunku do uprzednio publikowanych sprawozdań finansowych na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku.

W celu zapewnienia porównywalności sprawozdań finansowych Grupy z innymi sprawozdaniami banków oraz wykorzystywania porównywalnych danych w analizach wskaźnikowych sektora bankowego, wprowadzono w zasadach rachunkowości zmianę prezentacji przychodów i kosztów z tytułu prowizji rozliczanych liniowo z pozycji „Wynik z tytułu odsetek” do pozycji „Wynik z tytułu opłat i prowizji”.

W opinii Grupy obecna prezentacja lepiej odzwierciedla istotę i ekonomiczną treść opisanych pozycji.

Pozycja w rachunku zysków i strat	Tytuł	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2010 dane opublikowane	wpływ korekty prezentacyjnej	31-12-2010 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	Zmiana prezentacji przychodów z tytułu prowizji rozliczonych wg metody liniowej – przesunięcie do przychodów z tytułu opłat i prowizji.	670 144	-16 439	653 705
Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	Zmiana prezentacji kosztów z tytułu prowizji rozliczonych według metody liniowej - przesunięcie do kosztów z tytułu opłat i prowizji.	-409 977	57	-409 920
Wynik z tytułu odsetek		260 167	-16 382	243 785
Przychody z tytułu opłat i prowizji	Zmiana prezentacji przychodów z tytułu prowizji rozliczonych według metody liniowej – przesunięcie z przychodów z tytułu odsetek i przychodów o podobnym charakterze.	128 785	16 439	145 224
Koszty z tytułu opłat i prowizji	Zmiana prezentacji kosztów z tytułu prowizji rozliczonych wg metody liniowej - przesunięcie z kosztów z tytułu odsetek i podobnych kosztów	-27 780	-57	-27 837
Wynik z tytułu opłat i prowizji		101 005	16 382	117 387

Pozycja w rachunku zysków i strat	Tytuł	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2009 dane opublikowane	wpływ korekty prezentacyjnej	31-12-2009 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	Zmiana prezentacji przychodów z tytułu prowizji rozliczonych wg metody liniowej – przesunięcie do przychodów z tytułu opłat i prowizji.	598 867	-13 574	585 293
Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	Zmiana prezentacji kosztów z tytułu prowizji rozliczonych według metody liniowej - przesunięcie do kosztów z tytułu opłat i prowizji.	-357 521	11	-357 510
Wynik z tytułu odsetek		241 346	-13 563	227 783
Przychody z tytułu opłat i prowizji	Zmiana prezentacji przychodów z tytułu prowizji rozliczonych według metody liniowej – przesunięcie z przychodów z tytułu odsetek i przychodów o podobnym charakterze.	120 949	13 574	134 523
Koszty z tytułu opłat i prowizji	Zmiana prezentacji kosztów z tytułu prowizji rozliczonych wg metody liniowej - przesunięcie z kosztów z tytułu odsetek i podobnych kosztów	-29 936	-11	-29 947
Wynik z tytułu opłat i prowizji		91 013	13 563	104 576

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank dokonał następujących zmian prezentacyjnych w stosunku do uprzednio publikowanych sprawozdań finansowych na 31 grudnia 2009 roku.

Zmiana prezentacji miała na celu ujednolicenie sposobu prezentacji wyceny pochodnych instrumentów finansowych.

Zmiany dotyczyły danych finansowych Banku i są następstwem przyjęcia innego podejścia do prezentacji wyniku z tytułu wyceny do wartości godziwej transakcji FX spot i FX forward, które wcześniej prezentowane były w Wyniku z pozycji wymiany, a obecnie w Wyniku na działalności handlowej.

W opinii Grupy obecna prezentacja lepiej odzwierciedla istotę i ekonomiczną treść opisanych pozycji.

Pozycja w rachunku zysków i strat	Tytuł	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2009 dane opublikowane	wpływ korekty prezentacyjnej	31-12-2009 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
Wynik na działalności handlowej	zmiana prezentacji wyniku z tytułu wyceny do wartości godziwej transakcji FX spot i FX forward	43 088	-1 574	41 514
Wynik z pozycji wymiany	zmiana prezentacji wyniku z tytułu wyceny do wartości godziwej transakcji FX spot i FX forward	26 806	1 574	28 380

3. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów

W okresie dwunastu miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku nie wystąpiła konieczność dokonania korekty błędów poprzednich okresów.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE wymaga zastosowania pewnych istotnych z punktu widzenia rachunkowego oszacowań. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone, założenia i szacunki znaczące z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej:

(a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

W obszarze ryzyka kredytowego w 2011 roku, w stosunku do stanu z końca 2010 roku, nastąpił spadek poziomu wyliczonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw na zobowiązania pozabilansowe o 31,4 mln zł, natomiast w stosunku do 2009 roku spadek ten wyniósł 104,8 mln zł. Na zmianę tę decydujący wpływ miała przeprowadzona w 2010 roku sprzedaż portfela kredytowego do funduszu sekurytyzacyjnego oraz spisanie kredytów nieściągalnych ze skutkiem w II półroczu 2010 roku, w wyniku których nastąpiło zmniejszenie stanu odpisów aktualizacyjnych i rezerw na zobowiązania pozabilansowe o 88,9 mln zł, z tego 64,1 mln zł dotyczyło segmentu klientów korporacyjnych i finansów publicznych oraz przeprowadzone w 2011 roku spisanie kredytów nieściągalnych na pozabilans ze skutkiem w I i II półroczu 2011 roku, w wyniku których nastąpiło zmniejszenie stanu odpisów aktualizacyjnych i rezerw o 55 mln zł, które dotyczyło segmentu klientów korporacyjnych i finansów publicznych, powyższe transakcje spełniały definicję wyłączenia z bilansu zgodnie z MSR 39, gdyż jednostka dominująca utraciła całkowitą kontrolę nad tymi wierzytelnościami oraz prawo do otrzymania przepływów pieniężnych z tego składnika aktywów finansowych. Spisanie tych ekspozycji nie miało wpływu na wynik Banku za 2011 rok.

Ogółem w segmencie klientów korporacyjnych i finansów publicznych na koniec 2011 roku w stosunku do 2010 roku nastąpiło zmniejszenie poziomu odpisów o 38,6 mln zł a w stosunku do 2009 roku o 101,4 mln zł. W odniesieniu do należności banków, nastąpiło zmniejszenie poziomu odpisów aktualizujących i rezerw o 4,6 mln zł w odniesieniu do poziomu z 2010 roku i o 36,5 mln zł w stosunku do 2009 roku, wynikające z realizacji zawartych w tym latach porozumień i umów restrukturyzacyjnych. W segmencie klientów detalicznych wzrósł w 2010 roku poziom odpisów aktualizacyjnych i rezerw na zobowiązania pozabilansowe o blisko 13 mln zł do 2010 roku i o 33,4 mln zł do 2009 roku.

Poziom odpisów aktualizacyjnych na kapitał należności brutto wyliczony na koniec grudnia 2011 roku wyniósł 248,5 mln zł w stosunku do 278,6 mln zł na koniec 2010 roku i 353,2 mln zł na koniec 2009 roku.

W grudniu 2010 roku, w stosunku do poprzedniego roku, Bank wprowadził zmianę prezentacyjną w zakresie kredytów z utratą wartości. W grupie ekspozycji kredytowych "z utratą wartości" zaprzestano ujmowania ekspozycji kredytowych klientów indywidualnie istotnych, dla których nastąpiło pogorszenie ratingu do '13' (ostatni rating przed defaultem). Zmiana ta nastąpiła w wyniku przeprowadzonej analizy migracji ratingów klientów, która wskazała, że dla większej grupy klientów następuje poprawa sytuacji (skutkująca również wyższym ratingiem), niż pogorszenie sytuacji i niewypłacalność. Niezależnie od zmiany podejścia do wyceny, Bank utrzymał wdrożone w 2010 roku szczególne zasady monitorowania ryzyka związanego z tą grupą klientów przez niezależnych ekspertów ds. ryzyka oraz cyklicznego informowania Zarządu Banku o zmianach poziomu ryzyka tych klientów oraz działaniach podejmowanych przez Bank.

Powyższa zmiana nie miała wpływu na wynik finansowy Banku.

W grudniu 2011 roku, przeprowadzono analizę wrażliwości odpisów na zmiany parametrów portfelowych PD i LGD w metodzie portfelowej i grupowej. W przypadku wzrostu PD o 0.1 pkt. proc. i jednoczesnym spadku stóp odzysku o 10 pkt. proc., stan odpisów wzrósłby o ok. 23,7 mln zł i w takiej wysokości wpłynąłby na wynik Banku.

(b) Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Grupa rozpoznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, Grupa, obok innych czynników, ocenia normalną zmienność cen akcji. Wykazanie utraty

wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

Zmiana oszacowania wartości godziwej instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży o 5% spowodowałaby zmianę wartości portfela na 31 grudnia 2011 roku o 2 617 tys. zł, na 31 grudnia 2010 roku o 4 038 tys. zł oraz na 31 grudnia 2009 roku o 4 807 tys. zł.

(c) Dłużne papiery utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Grupa ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych papierów do terminu zapadalności. Jeżeli Grupa nie utrzyma papierów do terminu zapadalności, będzie musiała zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą zapadalności). Dłużne papiery wyceniane są wtedy według wartości godziwej, a nie zamortyzowanego kosztu. W przypadku sprzedaży wartość portfela papierów utrzymywanych do terminu zapadalności byłaby wyższa w porównaniu z wartością księgową na 31 grudnia 2011 roku o 5 294 tys. zł, na 31 grudnia 2010 roku o 968 tys. zł oraz na 31 grudnia 2009 roku o 97 tys. zł.

(d) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując modele wyceny przyjęte na rynku. Uwzględniają one m.in. zdyskontowaną (za pomocą krzywej zerokuponowej z marżą) do wartości obecnej ocenę przyszłych przepływów pieniężnych, porównywalne ceny transakcyjne, (jeśli istnieją), jak również odniesienie do podobnych instrumentów kwotowanych na aktywnych rynkach. W rzadkich przypadkach, gdy zastosowanie takich modeli nie jest możliwe i nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej w sposób rzetelny, instrumenty finansowe wykazywane są według kosztu nabycia.

(e) Rezerwa na zobowiązania i roszczenia

Główną pozycją rezerw ustalanych w oparciu o analizy prawne przygotowywane na potrzeby Zarządzających Grupą jest utworzona w 2007 roku rezerwa w wysokości 2 895 tys. zł na zapłatę kary nałożonej na Bank i inne banki decyzją Prezesa UOKiK dotyczącą pobierania prowizji od płatności kartami. W styczniu 2007 roku Bank i inne banki wniosły odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Sprawa kary nie jest ostatecznie rozstrzygnięta.

(f) Rezerwa na świadczenia pracownicze – rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku zgodnie z polityką rachunkowości do oszacowania zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych przyjęto stopę dyskontową w wysokości 5,5%. Przy zastosowaniu stopy dyskontowej 5,0% zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych wynosiłyby na dzień 31 grudnia 2011 roku 10 730 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2010 roku 10 076 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2009 roku 9 881 tys. zł.

Natomiast przy stopie dyskontowej 6,0% zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych wynosiłyby: na dzień 31 grudnia 2011 roku 9 983 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2010 roku 9 397 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2009 roku 9 208 tys. zł.

(g) Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

5. Zarządzanie ryzykiem finansowym

5.1. Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią przeważającą część aktywów Grupy na dzień 31 grudnia 2011 roku. Wobec powyższego, opis metodologii dotyczący procesu zarządzania ryzykiem kredytowym odnosi się do Banku.

(a) Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko związane z zagrożeniem nie wywiązania się kredytobiorcy z postanowień umowy kredytowej, w szczególności chodzi o niedotrzymanie terminu spłaty kapitału, odsetek oraz pozostałych kosztów kredytowania. Poziom ryzyka kredytowego jest zależny od rodzaju, wielkości i celu wykorzystania kredytu oraz możliwości jego obsługi przez kredytobiorcę.

(b) Metody zarządzania ryzykiem

Bank zarządzał ryzykiem kredytowym stosując w szczególności:

- 1) postępowanie przy ocenie ryzyka pojedynczej transakcji, ustanawianiu zabezpieczeń oraz podejmowaniu decyzji kredytowych,
- 2) monitorowanie poziomu ryzyka, limitowanie oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 3) modele ratingowe i scoringowe wykorzystywane w ocenie ryzyka klientów indywidualnych i instytucjonalnych,
- 4) portfelowy pomiar ryzyka kredytowego,
- 5) system raportowania dla kadry kierowniczej Banku,
- 6) systemy informatyczne, wspierające realizację wyżej wymienionych zadań.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym Bank realizował w ujęciu jednostkowym (transakcja kredytowa) oraz portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem pojedynczych transakcji realizowane było z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) każda transakcja kredytowa wymagała wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem był rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- 2) podstawą pozytywnej decyzji kredytowej było posiadanie przez klienta zdolności kredytowej,
- 3) pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany był na etapie udzielania kredytu oraz monitorowania,
- 4) proces kredytowy zapewniał niezależność oceny poziomu ryzyka kredytowego od służb sprzedaży,
- 5) decyzje kredytowe podejmowane były wyłącznie przez osoby do tego uprawnione,
- 6) oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależały od poziomu ryzyka kredytowanego związanego z klientem i/lub transakcją.

Bank uzależniał podjęcie finansowania od:

- 1) posiadania przez kredytobiorcę zdolności kredytowej do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem,
- 2) przedstawienia zabezpieczenia spłaty w formie akceptowanej przez Bank i o wartości zapewniającej odzyskanie kwoty zadłużenia wraz z prowizją, odsetkami i ewentualnymi kosztami dochodzenia należności w przypadku, gdyby kredytobiorca ich nie regulował,
- 3) spełnienia innych kryteriów warunkujących podjęcie finansowania takich jak, w szczególności, pożądana charakterystykę zachowań klienta wobec Banku i na rynku bankowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym Bank realizował wykorzystując różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- 1) prawdopodobieństwo niewypłacalności,
- 2) oczekiwaną stratę kredytową,
- 3) macierze migracji pomiędzy okresami opóźnienia lub klasami ryzyka,
- 4) analizę generacji kredytów (kredytów udzielanych w danym okresie czasu),
- 5) udział i strukturę kredytów zagrożonych,
- 6) udział i strukturę ekspozycji spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości.

(c) Procesy ustalone w celu zarządzania ryzykiem

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana była w Banku z wykorzystaniem metod ratingowych i scoringowych, tworzonych, rozwijanych i nadzorowanych w Obszarze Ryzyka i Planowania. Odstąpienie od przyjętego sposobu oceny ryzyka wymagało akceptacji dyrektora Departamentu Oceny Ryzyka Kredytowego (DOK) i skutkowało dodatkową weryfikacją ryzyka przez eksperta ds. ryzyka – pracownika DOK wyspecjalizowanego w identyfikacji ryzyk i doborze adekwatnych form mityzacji, niezależnego od służb sprzedaży.

Bank monitorował ryzyko kredytowe przez cały okres funkcjonowania transakcji kredytowej. Częstotliwość i zakres monitorowania były zależne od poziomu identyfikowanego ryzyka.

W procesie oceny i monitorowania ryzyka Bank wykorzystywał informacje pochodzące z wewnętrznych baz danych oraz ze źródeł zewnętrznych, w szczególności z Biura Informacji Kredytowej SA.

W celu wczesnej identyfikacji zagrożenia zwiększonym ryzykiem braku terminowej obsługi lub spłaty zadłużenia albo ryzykiem utraty lub spadku wartości przyjętego zabezpieczenia Bank stosował system wczesnego ostrzegania.

W przypadku zidentyfikowania sytuacji mogących zagrozić terminowej spłacie Bank podejmował działania restrukturyzacyjne.

W Banku funkcjonowały zasady nadawania i przeglądu uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych. Przy ustalaniu wysokości kompetencji w szczególności organom jednoosobowo podejmującym decyzje kredytowe, uwzględniane były: doświadczenie i umiejętności analityczne, portfel kredytowy oraz kompetencje analityków biznesowych zatrudnionych w jednostce.

Decyzje kredytowe podejmowane były zgodnie z przyznanym zakresem kompetencji.

Podejmując decyzje kredytowe w sprawie transakcji zawieranych z członkami organów Banku lub osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku albo podmiotami powiązanymi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie Bank uwzględniał wymogi ustawy Prawo bankowe.

Decyzje kredytowe podejmowane były na podstawie rekomendacji w sprawie zawarcia transakcji wydanej przez osobę dokonującą oceny ryzyka.

Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona. Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank uwzględniał:

- należyta ochronę interesów Banku,
- wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia,
- możliwość szybkiego upłynnienia danego zabezpieczenia.

(d) Narzędzia/techniki służące do pomiaru ryzyka

Klient i transakcja podlegały wszechstronnej ocenie ryzyka kredytowego.

Bank różnicował modele oceny ryzyka w zależności od rodzaju klienta i transakcji kredytowej.

W 2011r. Bank wdrożył:

- nowy model oceny ryzyka osób fizycznych uwzględniający szersze wykorzystanie informacji z Biura Informacji Kredytowej S.A.
- nowy model oceny ryzyka klientów korporacyjnych oparty o najlepsze praktyki rynkowe.

Model oceny ryzyka kredytowego dla osób fizycznych ubiegających się o finansowanie na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą obejmował ocenę zdolności kredytowej do spłaty zadłużenia, ocenę wiarygodności (ocenę scoringową) oraz ocenę zachowania klienta w oparciu o informacje z Biura Informacji Kredytowej S.A.

Model oceny ryzyka klientów ubiegających się o finansowanie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uwzględniał dwa obszary: ocenę klienta i ocenę transakcji (ocena ratingowa).

Ocena klienta dokonywana była się na podstawie elementów ilościowych i jakościowych. Ocena ilościowa dotyczyła podstawowych, z punktu widzenia generowania wyniku finansowego i zachowania

płynności, obszarów działalności klienta. Ocena jakościowa obejmowała ocenę w szczególności: planów rozwojowych, doświadczenia i umiejętności osób zarządzających, jakości relacji klienta z otoczeniem zewnętrznym, w tym z Bankiem.

Ocena klienta dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju. Dodatkowo, ocena uwzględniała skalę narażenia klienta na negatywne skutki zmian stóp procentowych i kursów walutowych oraz stosowaną przez klienta politykę zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym i stopy procentowej.

W przypadku finansowania klienta funkcjonującego w ramach grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie Bank oceniał ryzyko kredytowe z uwzględnieniem wpływu sytuacji podmiotów powiązanych.

Ocena transakcji dokonywana była w szczególności na podstawie oceny celu finansowania, długości okresu kredytowania i wartości zabezpieczenia spłaty. Bank ustanawiał taką strukturę finansowania, aby zapewnić podział ryzyka pomiędzy kredytobiorcę i Bank, głównie poprzez odpowiednie do skali ryzyka zaangażowanie środków własnych kredytobiorcy.

W przypadku ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub kwotę transakcji, ocena ryzyka weryfikowana była przez eksperta ds. ryzyka kredytowego.

Narzędzia do pomiaru ryzyka kredytowego

Dla celów pomiaru ryzyka kredytowego stosowane były:

- 1) dla klientów instytucjonalnych - narzędzie o nazwie SZRK (System Zarządzania Ryzykiem Kredytowym), a od II kwartału 2011r. – dodatkowo narzędzie o nazwie RatigKred,
- 2) dla klientów indywidualnych - SZRK oraz narzędzie o nazwie CCPM (System Wsparcia Sprzedaży Kredytów Detalicznych).

(e) Opis poszczególnych ryzyk koncentracji, sposobów ich pomiaru, monitorowania

W ramach nadzoru nad koncentracją wierzytelności kredytowych Bank identyfikował, dokonywał pomiaru i monitorował ryzyka koncentracji zaangażowania na poziomie:

- 1) pojedynczego klienta/transakcji oraz
- 2) portfela kredytowego.

Na poziomie klienta i transakcji ryzyko koncentracji zaangażowania zarządzane było poprzez przestrzeganie nadzorczych limitów zaangażowania, wynikających z przepisów Prawa Bankowego, jak również poprzez stosowanie zasady, że przebieg procesu oceny i monitorowania ryzyka zależy od kwoty zaangażowania kredytowego.

Na poziomie portfela kredytowego zarządzanie koncentracją zaangażowań dokonywane było poprzez przestrzeganie limitów wewnętrznych, zatwierdzonych przez Zarząd Banku.

W szczególności Bank stosował następujące limity:

- branżowe – określające zaangażowanie Banku w najbardziej ryzykowne branże;
- geograficzne – zaangażowanie wobec innych krajów;
- dotyczące parametrów produktowych – np. maksymalne LTV;
- dotyczące portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości – wynikające z Rekomendacji KNF;
- udziału kredytów walutowych w portfelu kredytów Banku,
- udziału zaangażowania w jeden segment klienta.

Poziom wykorzystania limitów był cyklicznie monitorowany i raportowany organom Banku. Limity wynikające z Prawa bankowego w 2011r. nie zostały przekroczone. Przekroczenie niektórych limitów wewnętrznych (dotyczących w szczególności zaangażowania wobec Islandii oraz wysokości wskaźnika LTV) wynikało ze wzrostu kursów walutowych. Pozostałe limity wewnętrzne nie zostały przekroczone. W latach 2009 i 2010 limity zewnętrzne i wewnętrzne nie były przekroczone

5.1.1. Opis metodologii rozpoznawania utraty wartości ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje przeglądu ekspozycji kredytowych polegające na identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przeprowadzeniu pomiaru utraty wartości oraz ustaleniu wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości tych ekspozycji w okresach miesięcznych.

W tym celu Bank przeprowadza podział ekspozycji kredytowych, uwzględniający wielkość ich zaangażowania oraz charakterystykę ryzyka, na ekspozycje wyceniane metodą indywidualną i metodą portfelową oraz przeprowadza ocenę tych ekspozycji pod względem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości.

Za ekspozycje kredytowe, które utraciły wartość Bank uznaje te ekspozycje, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu ekspozycji w księgach Banku i zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne wynikające z tej ekspozycji, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Za przesłanki utraty wartości Bank uznaje w szczególności:

- opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych banków, dla których przyjmuje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 14 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej z zakresu 14-16, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności,
- wystąpienie innych zdarzeń, wskazujących na istotne zagrożenie terminowej spłaty zadłużenia.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu nie wywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Banku pomniejszonej o korektę odsetek impairmentowych (IKON - korekta pomniejszająca przychody odsetkowe Banku). Oczekiwane przyszłe przepływy z zabezpieczeń, szacuje się na podstawie wartości windykacyjnej, pomniejszonej o koszty przejęcia i sprzedaży.

Metodę indywidualną pomiaru utraty wartości stosuje się w odniesieniu do:

- 1) ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych:
 - spełniających przesłanki indywidualnej utraty wartości, lub
 - dotyczących klienta, wobec którego Bank posiada inne ekspozycje kredytowe, dla których rozpoznano przesłankę indywidualnej utraty wartości (propagacja utraty wartości), lub
- 2) ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych, które na dzień wyceny nie są indywidualnie istotne, jednak w poprzednim okresie wyceniane były metodą indywidualną,
- 3) ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Pomiar portfelowej utraty wartości dokonywany jest w oparciu o parametry pomiaru utraty wartości szacowane metodami statystycznymi na podstawie danych historycznych, dla wyodrębnionych portfeli, grupowanych dla celów łącznego pomiaru utraty wartości według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych.

Bank w wycenie portfelowej stosuje podział na 5 portfeli:

- klienci detaliczni kredyty hipoteczne,
- klienci detaliczni pożyczki gotówkowe ,

- klienci detaliczni pożyczki hipoteczne,
- klienci detaliczni pozostali,
- klienci instytucjonalni.

Odpis aktualizujący tworzony jest dla wszystkich ekspozycji kredytowych Banku, wyłączając ekspozycje nowo nabyte w ciągu ostatniego miesiąca.

Metodyka i założenia przyjęte przez Bank do szacowania utraty wartości podlegają regularnej analizie w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi, a rzeczywistymi.

W 2011 roku Bank wprowadził zmiany w metodyce identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości polegające na wprowadzeniu w wycenie metodą portfelową innego podziału na portfele homogeniczne. Wprowadzono podział portfela klientów detalicznych na 4 portfele (poprzednio 2 portfele) portfel klientów detalicznych kredytów hipotecznych, portfel kredytów detalicznych pożyczki hipoteczne, portfel kredytów detalicznych pożyczki gotówkowe oraz portfel klientów detalicznych pozostałych.

W stosunku do 2010r. Bank zmienił zasady liczenia IBNR dla grupy ekspozycji kredytowych, dla których w okresie kredytowania nastąpiło pogorszenie ratingu do '13' – wskazującego na występowanie bardzo wysokiego ryzyka kredytowego wynikającego z pogorszenia się kluczowych wskaźników finansowych (ostatni rating przed defaultem) z indywidualnych na grupowe.

5.1.2. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

Poniżej zaprezentowano wartości brutto lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom w podziale na grupy ratingowe nadane przez Moody's.

Moody's	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
A1	2 572	8 621	11 053
A2	18 371	1 917	1 152
A3	21 137	1 915	1 242
Aa1	-	-	1 121
Aa2	185	-	105
Aa3	-	42 427	10 745
A – (Fitch)	24	-	-
BB-	-	-	12 317
Baa1	2 056	-	-
Baa2	-	8 300	998
Baa3	88	-	-
Caa1	8 976	11 184	-
Caa2	-	8 571	25 194
D	-	-	20 635
bez ratingu *\\	50 477	37 779	79 622
Razem	103 886	120 714	164 184
odpisy aktualizujące lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	-9 304	-13 938	-45 833
Razem	94 582	106 776	118 351

*\\ Lokatom w innych bankach oraz kredytom i pożyczkom udzielonym innym bankom, które nie posiadają ratingów zewnętrznych przypisane zostały ratingi wewnętrzne Banku. Poniżej przedstawiono zestawienie wg ratingów wewnętrznych i odpowiadające im klasy ratingów zewnętrznych wg Moody's.

Rating wewnętrzny	Odpowiadająca klasa wg Moody's	31-12-2011	Odpowiadająca klasa wg Moody's	31-12-2010	Odpowiadająca klasa wg Moody's	31-12-2009
A	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3,	-	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3,	-	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3, A1	38
B	A1, A2, A3, Baa1	2 052	A1, A2, A3, Baa1	3 834	A2, A3, Baa1, Baa2	-
C	Baa2, Baa3	16 411	Baa2, Baa3	15 119	Baa3, Ba1, Ba2, Ba3	76 759
D	Ba1, Ba2	-	Ba1, Ba2	-	B1, B2	2 825
E	Ba3, B1	22 710	B1	18 826	-	-
F	B2	9 304	B2	-	B2	-
Razem		50 477		37 779		79 622

5.1.3. Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	10 702 017	10 361 035	8 727 721
Kredyty i pożyczki, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	237 823	203 085	157 473
Kredyty i pożyczki w przypadku których wykazano utratę wartości	670 196	677 313	825 931
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	11 610 036	11 241 433	9 711 125
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-248 554	-278 649	-353 151
Pozostałe należności	10	8	-
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	11 361 492	10 962 792	9 357 974
- klienci	11 352 492	10 956 947	9 295 669
- banki	9 000	5 845	62 305

31 grudnia 2011

	Kredyty korporacyjne oraz dla sektora finansów publicznych*\	Kredyty mieszkaniowe	Pozostałe Kredyty detaliczne	Banki	Razem
Wartość brutto kredytów bez utraty wartości	6 330 937	3 928 117	680 762	24	10 939 840
Wartość brutto kredytów z utratą wartości, w tym:	421 775	135 858	94 283	18 280	670 196
- oceniane indywidualnie	394 360	66 695	29 957	18 280	509 292
Odpisy na kredyty bez utraty wartości (IBNR)	-7 044	-16 981	-5 493	-	-29 518
Odpisy na kredyty z utratą wartości, w tym:	-114 355	-46 548	-48 829	-9 304	-219 036
- oceniane indywidualnie	-99 984	-19 063	-8 377	-9 304	-136 728
Razem wartość netto	6 631 313	4 000 446	720 723	9 000	11 361 482
Pozostałe należności netto					10
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto					11 361 492

*\ w zestawieniu ujęte zostały należności klientów ekologicznych oraz należności klientów bez określonego segmentu.

31 grudnia 2010

	Kredyty korporacyjne oraz dla sektora finansów publicznych*\	Kredyty mieszkaniowe	Pozostałe Kredyty detaliczne	Banki	Razem
Wartość brutto kredytów bez utraty wartości	6 318 975	3 553 995	691 122	28	10 564 120
Wartość brutto kredytów z utratą wartości, w tym:	462 913	112 921	81 724	19 755	677 313
- oceniane indywidualnie	434 861	28 923	27 406	19 755	510 945
Odpisy na kredyty bez utraty wartości (IBNR)	-9 978	-15 187	-4 796	-	-29 961
Odpisy na kredyty z utratą wartości, w tym:	-150 033	-44 152	-40 565	-13 938	-248 688
- oceniane indywidualnie	-132 417	-9 062	-7 742	-13 938	-163 159
Razem wartość netto	6 621 877	3 607 577	727 485	5 845	10 962 784
Pozostałe należności netto					8
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto					10 962 792

*\ w zestawieniu ujęte zostały należności klientów ekologicznych oraz należności klientów bez określonego segmentu.

31 grudnia 2009

	Kredyty korporacyjne oraz dla sektora finansów publicznych *\	Kredyty mieszkaniowe	Pozostałe kredyty detaliczne	Banki	Razem
Wartość brutto kredytów bez utraty wartości	5 578 861	2 653 322	590 701	62 309	8 885 193
Wartość brutto kredytów z utratą wartości, w tym:	648 169	61 202	70 732	45 829	825 932
- oceniane indywidualnie	619 474	13 911	31 048	45 829	710 262
Odpisy na kredyty bez utraty wartości (IBNR)	-4 859	-4 323	-4 402	-4	-13 588
Odpisy na kredyty z utratą wartości, w tym:	-217 954	-29 737	-46 043	-45 829	-339 563
- oceniane indywidualnie	-197 685	-4 389	-14 248	-45 829	-262 151
Razem wartość netto	6 004 217	2 680 464	610 988	62 305	9 357 974
Pozostałe należności netto					-
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto					9 357 974

*\ w zestawieniu ujęte zostały należności klientów ekologicznych oraz należności klientów bez określonego segmentu.

(a) Kredyty i pożyczki (wartość brutto), które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Dla kredytów i pożyczek dla których nie zanotowano żadnych opóźnień w spłacie (nawet 1 dnia) nie rozpoznaje się utraty wartości pod warunkiem, że nie wystąpiły inne przesłanki utraty wartości. Są to należności klientów o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, o regularnych spłatach, dla których nie występowały przesłanki utraty wartości, a odpisy tworzone na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty. Poniżej zaprezentowano kwoty brutto kredytów i pożyczek, które nie były przeterminowane i dla których nie rozpoznano utraty wartości w podziale na klasy klientów.

Ogólna charakterystyka klas ratingowych przedstawia się następująco :

Rating 1	Najwyższa jakość kredytowa
Rating 2	Bardzo wysoka jakość kredytowa
Rating 3	Wysoka jakość kredytowa
Ratingi 4-5	Bardzo dobra jakość kredytowa
Ratingi 6-7	Dobra jakość kredytowa
Ratingi 8-9	Zadowalająca jakość kredytowa
Ratingi 10-11	Przeciętna i słaba jakość kredytowa
Ratingi 13	Bardzo słaba jakość kredytowa
Ratingi 14-16	Brak zdolności kredytowej (jakość kredytowa nie występuje).

Dane do sprawozdań prezentowane są w podziale na następujące segmenty:

- klientów korporacyjnych
- klientów detalicznych
- finansów publicznych
- banków.

	Rating	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	(1-3)	11 151	-	-
	(4-5)	307 357	110 507	133 907
	(6-7)	960 634	387 908	463 891
	(8-9)	935 001	916 994	878 405
	(10-11)	432 217	661 856	570 998
	12	180 685	98 736	29 005
	13 *\	15 638	391 783	201 686
	bez ratingu	26 802	18 942	28 838
Razem kredyty dla podmiotów korporacyjnych		2 869 485	2 586 726	2 306 730
Kredyty dla podmiotów detalicznych	osoby prywatne	4 263 367	3 903 459	2 955 511
	klienci z ratingiem	71 046	81 396	92 206
	bez ratingu	45 319	52 668	33 912
	mikroprzedsiębiorstwa ze scoringiem**\	58 350	56 062	52 110
Razem kredyty dla podmiotów detalicznych		4 438 082	4 093 585	3 133 739
Kredyty dla finansów publicznych	(1-3)	119	-	338
	(4-5)	471 263	618 929	681 142
	(6-7)	1 439 213	1 730 895	1 699 976
	(8-9)	1 381 533	1 240 466	747 845
	(10-11)	82 967	60 365	72 568
	12	4 451	-	35
	13	11 467	26 521	15 878
	bez ratingu	3 412	2 882	6 422
Razem kredyty dla finansów publicznych		3 394 425	3 680 058	3 224 204
Kredyty dla pozostałych klientów, w tym:	bez ratingu	25	666	63 048
- Banki		24	28	62 309
Razem		10 702 017	10 361 035	8 727 721

*\ W 2011 roku nastąpiła poprawa ratingów dla klientów o dużym zaangażowaniu w łącznej kwocie 320 830 tys. zł wg stanu na 31.12.2010, w tym jeden z klientów o zaangażowaniu 156 779 tys. zł.

**\ Ocena scoringowa jest statystyczną miarą kredytobiorcy - mikroprzedsiębiorstwa obrazującą jego skłonność do spłaty zadłużenia, w wyniku oceny scoringowej, Bank klasyfikuje mikroprzedsiębiorstwo do jednej z grup scoringowych, których charakterystyka przedstawia się następująco:

Grupa scoringowa 1	Bardzo dobry
Grupa scoringowa 2	Dobry
Grupa scoringowa 3	Przeciętny
Grupa scoringowa 4	Mierny
Grupa scoringowa 5	Dostateczny
Grupa scoringowa 6	Nieakceptowalny

Mikroprzedsiębiorstwa	Scoring	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
	(1)	20 964	16 140	14 730
	(2)	18 632	21 577	14 675
	(3)	13 698	13 950	17 338
	(4)	4 069	3 233	2 159
	(5)	970	865	2 660
	(6)	17	297	548
Razem		58 350	56 062	52 110

(b) Kredyty i pożyczki (wartość brutto), które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy klientów

Jako zaangażowanie przeterminowane przyjmuje się sumę zaangażowań wobec klienta, dla którego przynajmniej jedna z należności Banku jest przeterminowana o jeden lub więcej dni. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu. Dla kredytów i pożyczek, których bieżąca wartość godziwa przekracza wartość ekspozycji mimo spełnienia przesłanek utraty wartości odpis aktualizujący nie jest rozpoznawany.

Poniżej zaprezentowano kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości w podziale na klasy klientów.

31 grudnia 2011 r.

Opóźnienia w spłacie	Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	Kredyty dla klientów detalicznych	Kredyty dla finansów publicznych	Razem
Od 1 do 30 dni	33 223	132 224	20 750	186 197
Od 31 do 60 dni	1 227	27 946	3 349	32 522
Od 61 do 90 dni	965	10 627	1 843	13 435
pow. 90 dni *\	-	-	5 669	5 669
Razem	35 415	170 797	31 611	237 823

*\z przyczyn technicznych wystąpiły zaległości w niewielkiej kwocie, które zostały uregulowane w styczniu 2012r

31 grudnia 2010

Opóźnienia w spłacie	Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	Kredyty dla klientów detalicznych	Kredyty dla finansów publicznych	Razem
Od 1 do 30 dni	20 061	112 797	24 646	157 504
Od 31 do 60 dni	4 872	30 990	1 322	37 184
Od 61 do 90 dni	651	7 746	-	8 397
pow. 90 dni	-	-	-	-
Razem	25 584	151 533	25 968	203 085

31 grudnia 2009

Opóźnienia w spłacie	Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	Kredyty dla klientów detalicznych	Kredyty dla finansów publicznych	Razem
Od 1 do 30 dni	5 839	71 911	19 679	97 429
Od 31 do 60 dni	7 604	27 135	6 197	40 936
Od 61 do 90 dni	3 427	10 956	3 213	17 596
pow. 90 dni	1 230	282	-	1 512
Razem	18 100	110 284	29 089	157 473

Opis ustanowionych zabezpieczeń zamieszczono w pkt. 5.1.3.(f)

(c) Kredyty i pożyczki (wartość brutto) w przypadku których wykazano utratę wartości.

Poniżej przedstawiono należności brutto, w przypadku których wykazano utratę wartości w podziale na segmenty.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009 *\\
kredyty dla klientów korporacyjnych	410 995	418 265	601 164
kredyty dla klientów detalicznych	230 141	194 644	131 934
kredyty korporacyjne dla finansów publicznych	10 780	44 649	47 004
banki	18 280	19 755	45 829
Razem	670 196	677 313	825 931

*\\ W 2010 roku nastąpiły nieistotne zmiany w zakresie podziału na segmenty, w związku z czym w celach porównawczych segmentacja w 2009 roku została dostosowana do prezentowanej w 2010 roku. Dodatkowo w prezentowanych danych na 31 grudnia 2009 roku w porównaniu z danymi opublikowanymi w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku” nastąpiła zmiana prezentacyjna wynikająca z przesunięcia z pozycji „Pozostałe należności” do poszczególnych pozycji kredytów i pożyczek należności brutto.

Opis ustanowionych zabezpieczeń zamieszczono w notce 5.1.3.(f)

W odniesieniu do segmentu ekspozycji kredytowych banków 2 ekspozycje zostały określone jako z utratą wartości, dla tych ekspozycji łączna wartość należności brutto wg stanu na koniec grudnia 2011 roku wyniosła 18 280 tys. zł, natomiast kwota odpisu aktualizującego na koniec grudnia 2011 roku wyniosła 9 304 tys. zł. Wartość godziwa zabezpieczeń dla tych ekspozycji wynosiła 0. Wartość należności brutto wg stanu na koniec grudnia 2010 roku w odniesieniu do ekspozycji banków, które utraciły wartość wyniosła 19 755 tys. zł, kwota odpisu aktualizującego dla tych ekspozycji wyniosła 13 938 tys. zł. Wartość należności brutto wg stanu na koniec grudnia 2009 roku w odniesieniu do ekspozycji banków, które utraciły wartość wyniosła 45 829 tys. zł, kwota odpisu aktualizującego dla tych ekspozycji wyniosła 45 829 tys. zł.

(d) Podział portfela kredytów i pożyczek Grupy wg ratingów/scoringu, i w podziale na klasy klientów

	Rating	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kredyty dla podmiotów korporacyjnych				
	(1-3)	11 151	-	-
	(4-5)	322 818	110 697	133 907
	(6-7)	989 176	394 618	473 565
	(8-9)	950 390	945 840	904 932
	(10-11)	461 385	698 745	591 852
	12	200 383	98 878	29 005
	(13-16)	350 840	760 595	745 058
	bez ratingu	29 752	21 202	47 675
Razem kredyty dla podmiotów korporacyjnych		3 315 895	3 030 575	2 925 994
Kredyty dla podmiotów detalicznych				
	osoby prywatne	4 625 646	4 208 950	3 150 164
	klienci z ratingami	73 005	85 670	99 906
	bez ratingu	76 511	85 624	73 373
	mikroprzedsiębiorstwa ze scoringiem*\	63 858	59 518	52 514
Razem kredyty dla podmiotów detalicznych		4 839 020	4 439 762	3 375 957
Kredyty dla finansów publicznych				
	(1-3)	119		338
	(4-5)	473 020	624 931	686 525
	(6-7)	1 455 562	1 743 872	1 721 656
	(8-9)	1 391 761	1 247 486	749 873
	(10-11)	88 415	89 244	76 481
	12	4 451	-	35
	(13-16)	20 075	42 260	58 967
	bez ratingu	3 413	2 882	6 422
Razem kredyty dla finansów publicznych		3 436 816	3 750 675	3 300 297
Kredyty dla pozostałych klientów		18 305	20 421	108 877
w tym Banki		18 304	19 783	108 138
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto		11 610 036	11 241 433	9 711 125
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom		-248 554	-278 649	-353 151
Pozostałe należności		10	8	-
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:		11 361 492	10 962 792	9 357 974
- klienci		11 352 492	10 956 947	9 295 669
- banki		9 000	5 845	62 305
* \ Mikroprzedsiębiorstwa	Scoring	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
	(1)	20 996	16 371	14 788
	(2)	20 706	22 865	14 694
	(3)	16 961	15 742	17 649
	(4)	4 069	3 362	2 159
	(5)	1 012	865	2 660
	(6)	114	313	564
Razem		63 858	59 518	52 514

(e) Opis ustanowionych zabezpieczeń na kredyty i pożyczki

Bank przyjmował na zabezpieczenie wierzytelności zabezpieczenia rzeczowe i osobiste. Podstawowe rodzaje przyjmowanych przez Bank prawnych zabezpieczeń dla ekspozycji kredytowych:

- 1) ekspozycje wobec klientów detalicznych – nieruchomości mieszkalne, zastawy rejestrowe, poręczenia osób fizycznych,
- 2) ekspozycje wobec klientów instytucjonalnych – nieruchomości komercyjne, zabezpieczenia gotówkowe lub równoważne z gotówką, gwarancje i poręczenia podmiotów gospodarczych o dobrej kondycji ekonomiczno – finansowej, papiery wartościowe, przewłaszczenia i zastaw na maszynach i urządzeniach, ubezpieczenia.

Bank preferował zabezpieczenia kredytów:

- 1) które umożliwiały zmniejszenie tworzonych odpisów aktualizacyjnych,
- 2) łatwo zbywalne, dające możliwość osiągnięcia ceny pokrywającej wierzytelność Banku.

Bank stosował jednocześnie kilka form zabezpieczenia swoich wierzytelności w celu zwiększenia możliwości odzyskania wierzytelności w przypadku podjęcia przez Bank działań windykacyjnych. Ustalając wartość zabezpieczenia, Bank kierował się przede wszystkim zasadą ostrożnej wyceny i przyjmował wartość możliwa do uzyskania w przyszłości w momencie zaspokajania się z przedmiotu zabezpieczenia.

Bank korygował wartości zabezpieczenia stosując wskaźniki korekty ustalone indywidualnie dla poszczególnych przedmiotów zabezpieczenia. Wartość zabezpieczenia co do zasady podlegała monitorowaniu w okresach kwartalnych.

Zasadą stosowaną w Banku było ustanowienie prawnego zabezpieczenia przed uruchomieniem środków z udzielanego kredytu.

(f) Przejęte zabezpieczenia

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w nocie 2.22 niniejszego sprawozdania finansowego.

Przed przejęciem majątkowych zabezpieczeń wierzytelności Banku, obowiązującą zasadą jest posiadanie koncepcji zagospodarowania przejmowanych zabezpieczeń. Dokument określający koncepcję zagospodarowania zawiera wszelkie niezbędne informacje, istotne do podjęcia decyzji o przejęciu przedmiotu zabezpieczenia na własność Banku, a w szczególności:

- przewidywane do poniesienia koszty związane z ewentualnym dozorem, przechowywaniem, ubezpieczeniem, podatkami, itp.
- informacje dotyczące potencjalnego nabywcy, wynegocjowanej ceny oraz warunków płatności, w przypadku planowanej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia,
- opłacalność transakcji.

Majątkowe zabezpieczenia wierzytelności, które były przejmowane przez Bank, w większości posiadały już nabywców i transakcja sprzedaży była dla Banku opłacalna. W takich przypadkach zadłużenie kredytowe było obniżane o uzyskaną cenę zbycia, a nie wartość wynikającą z wyceny rzeczoznawcy (zazwyczaj cena uzyskana z transakcji sprzedaży jest niższa od wartości ustalonej przez rzeczoznawcę w wycenie).

Jedną ze stosowanych form odzyskiwania wierzytelności jest ich sprzedaż. Wysokość ceny sprzedaży wierzytelności jest zależna między innymi od majątkowych zabezpieczeń rzeczowych wierzytelności. W tych przypadkach, kiedy zbycie wierzytelności zabezpieczonej majątkiem rzeczowym jest dla Banku bardziej opłacalne niż przejmowanie majątku na aktywa do zbycia, a następnie jego sprzedaż, zawierane są transakcje sprzedaży wierzytelności wraz z rzeczowym majątkiem zabezpieczającym wierzytelność.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank nie posiadał aktywów z tytułu przejętych zabezpieczeń, natomiast na koniec 2009 roku ich wartość wyniosła 99 tys. zł.

5.1.4. Dłużne papiery wartościowe

Tabele poniżej prezentują rating nadany przez Moody's dla dłużnych papierów wartościowych:

31-12-2011	Skarb Państwa	NBP	Banki	Pomocnicze instytucje finansowe	Finanse publiczne	Korporacyjne	Razem
Moody's							
A2	2 027 561	-	48 331	-	-	-	2 075 892
A3	-	-	39 829	-	-	-	39 829
bez ratingu	-	506 772	29 190	9 161	537 553	797	1 083 473
Razem	2 027 561	506 772	117 350	9 161	537 553	797	3 199 194

31-12-2010	Skarb Państwa	NBP	Banki	Pomocnicze instytucje finansowe	Finanse publiczne	Razem
Moody's						
A2	1 920 191	-	-	-	-	1 920 191
A3	-	-	40 184	-	-	40 184
Aa3	-	-	49 880	-	-	49 880
bez ratingu	-	599 592	29 934	8 596	541 875	1 179 997
Razem	1 920 191	599 592	119 998	8 596	541 875	3 190 252

31-12-2009	Skarb Państwa	Banki	Finanse publiczne	Razem
Moody's				
A2	1 207 181	-	-	1 207 181
A3	-	40 174	-	40 174
Aa3	-	50 001	-	50 001
Baa1	-	20 526	-	20 526
bez ratingu	-	29 951	446 638	476 589
Razem	1 207 181	140 652	446 638	1 794 471

W przypadku obligacji komunalnych, dla których brak jest aktywnego rynku nadawane są ratingi wewnętrzne, wg kategorii:

- 4-5 bardzo dobra jakość kredytowa
- 6-7 dobra jakość kredytowa
- 8-9 zadowalająca jakość kredytowa
- 10 -11 przeciętna i słaba jakość kredytowa

Klasy ryzyka dla emitentów obligacji komunalnych obsługiwanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. nadawane są zgodnie z przyjętą w Banku metodyką oceny zdolności kredytowej jednostek samorządu terytorialnego.

Rating wewnętrzny	Finanse publiczne		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
4	-	19 296	6 836
5	12 392	24 790	64 033
6	54 324	78 628	29 940
7	131 135	131 583	186 009
8	252 932	253 389	156 486
9	70 386	31 680	3 334
10	16 384	2 509	-
Razem	537 553	541 875	446 638

5.1.5. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem

Oceniając udziały branż w portfelu kredytowym Banku ukształtowane na koniec grudnia 2011 można stwierdzić wyraźną dominację „Administracji publicznej, obrony narodowej, obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego” – 26,1% oraz znaczące udziały „Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi” 4,6%, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” – 4,5%, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” – 4,1%, „Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków” – 3,3% oraz „Produkcja artykułów spożywczych” – 1,9% oraz „Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody” 1,8%. Udziały pozostałych branż nie przekroczyły 1,5%. W świetle przyjętych założeń do oceny istotności ryzyka koncentracji branżowej oraz wyników obliczeń (krzywa Lorenza) uznaje się, że występuje wysoka koncentracja branżowa.

Na koniec grudnia 2010 można stwierdzić wyraźną dominację „Administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowego ubezpieczenia społecznego” – 29,8% oraz znaczące udziały „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” – 4,3%, „Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi” 4,0%, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” – 3,8%, „Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków” – 3,2% oraz „Produkcja artykułów spożywczych” – 2,4% oraz „Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody” 2,0%. Udziały pozostałych branż nie przekroczyły 1,0%.

Na koniec grudnia 2009 można stwierdzić wyraźną dominację „Administracji publicznej i obrony narodowej, obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego” – 31,5% oraz znaczące udziały „Wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę” – 5,1%, „Obsługa nieruchomości” 4,6%, „Handlu hurtowego i komisowego, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami” – 4,4%, „Produkcji artykułów spożywczych i napojów” – 3,0% oraz „Budownictwa” – 2,8% i „Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody” 2,3%. Udziały pozostałych branż nie przekroczyły 2,0%. W świetle przyjętych założeń do oceny istotności ryzyka koncentracji branżowej oraz wyników obliczeń (krzywa Lorenza) uznaje się, że występuje wysoka koncentracja branżowa.

Na koniec grudnia 2011 w pierwszej z wymienionych wyżej branż stanowiącej 26,1% portfela, dominują klienci - podmioty będące w dobrej kondycji ekonomiczno-finansowej (głównie jednostki samorządu terytorialnego). Występuje ponadto silna dywersyfikacja ryzyka. Branża ta charakteryzuje się niskim poziomem odpisów aktualizujących. Pozostałe branże, decydujące o kształcie bankowego portfela kredytowego mają przed sobą umiarkowane perspektywy rozwojowe.

Portfel kredytowy Banku, w podziale geograficznym, na koniec grudnia 2011 tworzy 18 oddziałów i 11 centrów korporacyjnych, obejmujące działaniem wszystkie regiony kraju. Obszary zaangażowania kredytowego oddziałów wyznacza w Banku Zarządzenie Prezesa Zarządu w sprawie terytorialnego zasięgu działania oddziałów. Struktura geograficzna portfela jest zróżnicowana: udział największego oddziału w sumie kredytów to 11,6%, zaś najmniejszego 1,4%. Wyraźną dominację w sumie kredytów można odnotować w Warszawie, gdzie mieszczą się dwa duże oddziały Banku (łącznie 22%).

Zaangażowanie w poszczególne branże przedstawiono poniżej.

31 grudnia 2011

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	udział %
		w sumie ogółem
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	3 033 178	26,1%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	531 670	4,6%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	529 902	4,5%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	474 091	4,1%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	384 767	3,3%
Produkcja artykułów spożywczych	216 865	1,9%
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	212 669	1,8%
Opieka zdrowotna	123 937	1,1%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	127 320	1,1%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	104 319	0,9%
Pozostałe branże, w tym:	5 871 318	50,6%
- osoby prywatne	4 625 646	39,9%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	11 610 036	100,00%
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym banków	-248 554	
Pozostałe należności	10	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	11 361 492	
- klienci	11 352 492	
- banki	9 000	

31 grudnia 2010

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	Udział % w sumie ogółem
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	3 351 979	29,8%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	480 112	4,3%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	451 849	4,0%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	431 198	3,8%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	362 638	3,2%
Produkcja artykułów spożywczych	265 290	2,4%
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	224 435	2,0%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	107 396	0,9%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	93 422	0,8%
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	87 745	0,8%
Pozostałe branże, w tym:	5 385 369	47,9%
- osoby prywatne	4 208 950	37,4%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	11 241 433	100,0%
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym banków	-278 649	
Pozostałe należności	8	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	10 962 792	
- klienci	10 956 947	
- banki	5 845	

31 grudnia 2009

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	Udział % w sumie ogółem
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	3 066 490	31,6%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	495 452	5,1%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	427 357	4,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	346 679	3,6%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	338 785	3,5%
Produkcja artykułów spożywczych	279 801	2,9%
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	208 436	2,1%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	119 527	1,2%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	93 789	1,0%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	77 042	0,8%
Pozostałe branże, w tym:	4 257 767	43,8%
- osoby prywatne	3 150 163	32,4%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	9 711 125	100,0%
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym banków	-353 151	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	9 357 974	
- klienci	9 295 669	
- banki	62 305	

5.1.6. Struktura koncentracji zaangażowania w poszczególne podmioty, grupy kapitałowe

Zaangażowanie równe lub przekraczające 10% funduszy własnych Grupy w stosunku do jednego podmiotu wraz z podmiotami powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie na dzień 31 grudnia 2011 roku wystąpiło w pięciu przypadkach i wynosiło łącznie 635 257 tys. zł, co stanowiło 53,0% funduszy własnych Grupy. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wystąpiło w pięciu przypadkach i wynosiło łącznie 646 474 tys. zł, co stanowiło 61,4% funduszy własnych Grupy, natomiast na dzień 31 grudnia 2009 roku wystąpiło w dziesięciu przypadkach i wynosiło łącznie 1 154 300 tys. zł, co stanowiło 122,5% funduszy własnych Grupy. W badanych okresach zaangażowanie w największe podmioty/grupy kapitałowe nie dotyczyło spółek Skarbu Państwa.

Poniżej przedstawiono zaangażowanie wobec największych podmiotów lub grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie:

L.p.	Zaangażowanie * \ wg stanu na dzień 31 grudnia 2011
1	1 435 460**\
2	209 905
3	148 700
4	147 577
5	129 075
Razem	635 257

L.p.	Zaangażowanie * \ wg stanu na dzień 31 grudnia 2010
1	162 657
2	156 779
3	113 387
4	108 258
5	105 393
Razem	646 474

L.p.	Zaangażowanie * \ wg stanu na dzień 31 grudnia 2009
1	165 171
2	139 778
3	128 926
4	121 894
5	114 993
6	114 271
7	108 274
8	100 162
9	80 787
10	80 044
Razem	1 154 300

*\ Na zaangażowanie danego podmiotu składają się ekspozycje kredytowe brutto, zobowiązania warunkowe tj. otwarte linie kredytowe i gwarancje, dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmiot oraz zawarte transakcje walutowe typu fx spot, fx forward, fx swap.

**\ Zaangażowanie wyłączone z limitu zaangażowania na podstawie regulacji wewnętrznych Banku wynikające z gwarancji udzielonej podmiotowi zależnemu o wartości nominalnej i cenie emisyjnej 250 mln euro wraz z należnymi odsetkami co stanowi równowartość ok. 1 435,5 mln zł, w związku z emisją euroobligacji.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wynikający z zaangażowania w największą grupę kapitałową (z uwzględnieniem wyłączenia zaangażowania wynikającego z gwarancji udzielonej podmiotowi zależnemu) nie przekroczył dozwolonego limitu i wyniósł 18,8% funduszy własnych. Na dzień 31 grudnia 2010 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wynikający z zaangażowania w największą grupę kapitałową nie przekroczył dozwolonego limitu i wyniósł 15,5% funduszy własnych a na dzień 31 grudnia 2009 wyniósł 21,4%.

Dziesięciu klientów z największym zaangażowaniem wg stanu na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku:

31 grudnia 2011

Lp.	Kapitał + zobowiązania pozabilansowe	Kapitał	Zobowiązania pozabilansowe* \	Udział w zaangażowaniu Banku ogółem
1	1 435 460 **\	-	1 435 460	8,9%
2	152 384	-	152 384	0,9%
3	148 700	-	148 700	0,9%
4	147 577	147 577	-	0,9%
5	129 075	30 752	98 323	0,8%
6	104 972	104 972	-	0,7%
7	102 684	6 766	95 917	0,6%
8	99 396	33 974	65 422	0,6%
9	96 586	41 879	54 707	0,6%
10	89 899	89 899	-	0,6%

*\ W zaangażowaniu pozabilansowym są brane pod uwagę: linie kredytowe, udzielone gwarancje i poręczenia, otwarte akredytywy importowe, akceptowane traty, potwierdzone akredytywy eksportowe i inne zobowiązania udzielone.

**\ Gwarancja udzielona podmiotowi zależnemu o wartości nominalnej i cenie emisyjnej 250 mln euro wraz z należnymi odsetkami co stanowi równowartość ok. 1 435,5 mln zł, w związku z emisją euroobligacji.

31 grudnia 2010

Lp.	Kapitał + zobowiązania pozabilansowe	Kapitał	Zobowiązania pozabilansowe* \	Udział w zaangażowaniu Banku ogółem
1	156 779	156 779	-	1,2%
2	149 479	2 858	146 621	1,2%
3	113 386	113 386	-	0,9%
4	108 082	94 197	13 885	0,8%
5	105 393	96 943	8 450	0,8%
6	100 000	-	100 000	0,8%
7	90 336	90 336	-	0,7%
8	84 245	68 676	15 569	0,7%
9	68 857	68 857	-	0,5%
10	68 791	68 791	-	0,5%

*\ W zaangażowaniu pozabilansowym są brane pod uwagę: linie kredytowe, udzielone gwarancje i poręczenia, otwarte akredytywy importowe, akceptowane traty, potwierdzone akredytywy eksportowe i inne zobowiązania udzielone.

31 grudnia 2009

Lp.	Kapitał + zobowiązania pozabilansowe	Kapitał	Zobowiązania pozabilansowe* \	Udział w zaangażowaniu Banku ogółem
1	165 171	165 171	-	1,4%
2	139 499	99 437	40 062	1,2%
3	121 894	121 894	-	1,1%
4	120 191	-	120 191	1,0%
5	114 271	2 284	111 987	1,0%
6	108 273	84 438	23 835	0,9%
7	100 162	100 162	-	0,9%
8	80 787	62 377	18 410	0,7%
9	79 777	28 536	51 241	0,7%
10	75 293	75 293	-	0,7%

*\ W zaangażowaniu pozabilansowym są brane pod uwagę: linie kredytowe, udzielone gwarancje i poręczenia, otwarte akredytywy importowe, akceptowane traty, potwierdzone akredytywy eksportowe i inne zobowiązania udzielone.

5.1.7. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniżej zaprezentowano obciążenie ryzykiem kredytowym poszczególnych kategorii aktywów finansowych.

	31-12-2011			31-12-2010			31-12-2009		
	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktuali- zacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktuali- zacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktuali- zacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom * \	103 886	-9 304	94 582	120 714	-13 938	106 776	164 184	-45 833	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 592	-	6 592	61 022	-	61 022	59 083	-	59 083
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	797	-	797	56 568	-	56 568	-	-	-
- Skarb Państwa	-	-	-	56 568	-	56 568	52 775	-	52 775
- Korporacja	797	-	797	-	-	-	-	-	-
Kapitałowe, w tym:	5 795	-	5 795	4 454	-	4 454	-	-	-
- Notowane	5 795	-	5 795	4 454	-	4 454	6 308	-	6 308
Pochodne instrumenty finansowe	56 646	-	56 646	4 059	-	4 059	7 925	-	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym: * \	11 591 742	-239 250	11 352 492	11 221 658	-264 711	10 956 947	9 602 987	-307 318	9 295 669
- Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	3 315 895	-118 956	3 196 939	3 030 575	-157 036	2 873 539	2 925 994	-221 898	2 704 096
- Kredyty dla klientów detalicznych	4 839 020	-117 851	4 721 169	4 439 762	-104 700	4 335 062	3 375 957	-84 505	3 291 452
- Kredyty dla finansów publicznych	3 436 816	-2 443	3 434 373	3 750 675	-2 975	3 747 700	3 300 297	-915	3 299 382
- Kredyty dla pozostałych klientów	1	-	1	638	-	638	739	-	739
- Pozostałe należności	10	-	10	8	-	8	-	-	-
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	3 273 996	-23 257	3 250 739	3 198 078	-5 411	3 192 667	1 568 550	-	1 568 550
Dostępne do sprzedaży	2 624 331	-23 257	2 601 074	2 813 016	-5 411	2 807 605	1 079 750	-	1 079 750
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	2 561 212	-12 480	2 548 732	2 748 622	-	2 748 622	983 611	-	983 611
- Skarb Państwa	1 377 896	-	1 377 896	1 478 561	-	1 478 561	396 321	-	396 321
- NBP	506 772	-	506 772	599 592	-	599 592	-	-	-
- Finanse publiczne	537 553	-	537 553	541 875	-	541 875	446 638	-	446 638

- Banki	117 350	-	117 350	119 998	-	119 998	140 652	-	140 652
- Pomocniczych instytucji finansowych	21 641	-12 480	9 161	8 596	-	8 596	-	-	-
Kapitałowe, w tym:	63 119	-10 777	52 342	64 394	-5 411	58 983	96 139	-	96 139
- Notowane	26 835	-10 751	16 084	27 866	-5 411	22 455	61 420	-	61 420
- Nienotowane	36 284	-26	36 258	36 528	-	36 528	34 719	-	34 719
Utrzymywane do terminu zapadalności	649 665	-	649 665	385 062	-	385 062	488 800	-	488 800
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	649 665	-	649 665	385 062	-	385 062	488 800	-	488 800
- Skarb Państwa	649 665	-	649 665	385 062	-	385 062	488 800	-	488 800
Aktywa zastawione	-	-	-	-	-	-	269 285	-	269 285
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	269 285	-	269 285
- Skarb Państwa	-	-	-	-	-	-	269 285	-	269 285
Inne aktywa finansowe **\	99 484	-4 926	94 558	94 939	-4 780	90 159	105 783	-4 776	101 007

*\ Kredyty są wykazywane w wartościach brutto

**\ Na pozycję tą składają się głównie: odprowadzenie nadmiaru gotówki, rozliczenia z tytułu kart płatniczych, należności z tytułu zawartych transakcji na instrumentach finansowych.

Kredyty dla podmiotów segmentu klienta korporacyjnego i finansów publicznych w ujęciu wartościowym obciążone są średnim ryzykiem. W 2011 roku nastąpiło zmniejszenie poziomu wartości brutto kredytów zagrożonych utratą wartości o 41,1 mln zł (tj. o 9,8%) w stosunku do 2010 roku oraz o 226,4 mln zł (tj. o 34,9%) w stosunku do 2009 roku. Udział wartości brutto kredytów zagrożonych utratą wartości z tego segmentu wg stanu na koniec 2011 roku wyniósł 6,2% (6,8% na koniec 2010 roku i 10,4% na koniec 2009 roku).

Należąca do tego segmentu grupa kredytów sektora finansów publicznych jest obciążona relatywnie niskim ryzykiem kredytowym.

W 2011 roku wzrosło ryzyko kredytów dla klientów detalicznych. Poziom wartości brutto kredytów zagrożonych utratą wartości wzrósł o 35,5 mln zł w stosunku do 2010 roku i o 98,1 mln zł w stosunku do 2009 roku, w szczególności w grupie kredytów hipotecznych wzrost wyniósł analogicznie 22,9 mln zł (tj. o 20,3%) i 74,7 mln zł (tj. o 122%). W całej grupie kredytów detalicznych odnotowano wzrost udziału wartości brutto kredytów zagrożonych utratą wartości do poziomu 4,8% w stosunku do 4,4% na koniec 2010 roku (tj. wzrost o 0,4p.p.) i do 3,9 na koniec 2009 roku (tj. o 0,8p.p.), przy czym wartość brutto kredytów należących do segmentu detalicznego zwiększyła się o 399,6 mln zł (tj. wzrost o 9%) w stosunku do 2010 roku oraz o 1 463,8 mln zł (tj. o 62,5%) w stosunku do 2009 roku.

Natomiast obciążenie ryzykiem kredytowym poszczególnych pozycji zobowiązań warunkowych jest następujące:

	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym 31-12-2011	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym 31-12-2010	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym 31-12-2009
Warunkowe zobowiązania finansowe, w tym:	1 636 233	1 223 867	1 436 983
- otwarte linie kredytowe, w tym:	1 612 669	1 190 232	1 223 206
- odwołalne	1 074 890	573 333	556 368
- nieodwołalne	537 779	616 899	666 838
- otwarte akredytywy importowe	16 331	2 794	1 283
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	5 663	29 346	167 023
- odwołalne	5 663	14 752	151 051
- nieodwołalne	-	14 594	15 972
- limity na transakcje FX	1 000	1 000	1 000
- pozostałe	570	495	44 471
Gwarancje i poręczenia	649 089	468 321	312 431
Gwarantowanie emisji	-	600	36 100
Transakcje walutowe i stopy procentowej	2 890 316*	1 665 888	1 301 534
Transakcje na kontraktach terminowych i opcjach	396 671	235 940	91 221

*\ Na pozycje składają się:

Transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych w kwocie 1 928 636 tys. zł

Transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej w kwocie 520 000 tys. zł

Transakcje wymiany stopy procentowej w kwocie 441 680 tys. zł

Zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami zobowiązania warunkowe podlegają takiej samej formie zabezpieczania oraz monitorowania jak transakcje bilansowe.

Częstotliwość monitorowania klienta korporacyjnego uzależniona jest przede wszystkim od wielkości zaangażowania kredytowego. Zakres monitoringu uzależniony jest od kondycji ekonomiczno – finansowej Klienta.

Kontrola sytuacji ekonomiczno – finansowej mikroprzedsiębiorstwa polega między innymi na:

- porównaniu wielkości rocznego przychodu z rocznego zeznania lub deklaracji podatkowej za ostatni zamknięty okres obrotowy z wielkością rocznego przychodu z zeznania lub deklaracji za poprzedni zamknięty okres obrotowy,
- analizie warunków dodatkowych transakcji,
- wielkości wpływów na rachunkach bieżących.

Badanie przychodów dokonywane jest raz w roku, natomiast analiza warunków dodatkowych podlega badaniu raz na kwartał. Ponadto Bank monitoruje każdorazowo ryzyko transakcji.

Weryfikacja kondycji finansowej wspólnot mieszkaniowych uzależniona jest od ratingu klienta oraz realizacji warunków dodatkowych umów kredytowych.

5.2. Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity

Ryzyko finansowe w Grupie obejmuje: (i) ryzyko płynności; (ii) ryzyko rynkowe (w księdze bankowej i handlowej). Ze względu na specyfikę bilansu Grupy ryzyko płynności występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko rynkowe występuje w Banku i DM BOŚ. W Banku generowane jest: (i) ryzyko stopy procentowej (w księdze handlowej i bankowej) oraz (ii) ryzyko walutowe (w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ występuje przede wszystkim: (i) ryzyko walutowe (w księdze handlowej i bankowej) oraz (ii) ryzyko cen akcji i towarów (w księdze handlowej).

Zarządzanie ryzykiem w DM BOŚ jest dokonywane w oparciu o ustalony przez radę nadzorczą DM BOŚ poziom apetytu na ryzyko i w ramach limitów wewnętrznych, na podstawie których ustanowiono system wczesnego ostrzegania i koncentruje się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu ryzyka.

Zakres ryzyk zidentyfikowanych w DM BOŚ jest zbieżny z zakresem ryzyk Banku, w przypadku DM BOŚ dotyczy przede wszystkim ryzyka rynkowego księgi handlowej.

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Księga handlowa zawiera transakcje realizowane na rachunek własny w celu handlowym, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też innych odchyleń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności: stóp procentowych, kursów walutowych i indeksów giełdowych. Sprzedaż transakcji z księgi handlowej nie jest prowadzona w celu utrzymania płynności Banku. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom Grupy najwyższej jakości usług. W celu osiągnięcia tych zadań Grupa, w ramach obowiązujących limitów ryzyka, utrzymuje otwarte pozycje.

W ramach działań określających apetyt Banku na ryzyko finansowe, Rada Nadzorcza zatwierdza uchwaloną przez Zarząd Banku politykę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzykiem rynkowym, gdzie określone są między innymi maksymalne poziomy ryzyka finansowego, zgodne z przyjętym przez radę Nadzorczą Banku apetytem na ryzyko.

Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany i raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Zarządowi Banku, Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP). W celu wzmocnienia rozwijanego w Banku systemu zarządzania ryzykiem finansowym, w 2011 został powołany Komitet Płynności i Ryzyka Rynkowego.

5.2.1. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest jako utrata zdolności Grupy do terminowego regulowania zobowiązań, zdolność do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz zdolność do generowania przez Grupę dodatniego salda przepływów gotówkowych.

Proces monitorowania i aktywnego zarządzania tym ryzykiem jest skoncentrowany w Banku.

Płynność w Grupie rozpatrywana jest w następującym horyzoncie czasowym: płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca; płynność średnioterminowa – w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy; płynność długoterminowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

Celem Grupy w zakresie zarządzania płynnością jest zabezpieczenie płynności Grupy oraz utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz w głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności.

W celu pomiaru płynności krótkoterminowej Bank wprowadził następujące miary i narzędzia: (i) aktywa płynne – stanowią bufor dla oczekiwanych i nieoczekiwanych wpływów w horyzoncie 30 dni; (ii) zapas płynności – mierzy poziom aktywów płynnych, pomniejszonych o oczekiwane oraz nieoczekiwane wypływy, wyznaczone w terminie 30 dni; (iii) regulacyjne miary M1 i M2; (iv) lukę

płynności krótkoterminowej dla głównych walut (PLN, EUR, CHF) – pokazuje poziom niedopasowania w strukturach finansowania w walutach obcych, luka przede wszystkim obejmuje przepływy z transakcji pochodnych oraz międzybankowych; (v) W2 – wskaźnik relacji aktywów płynnych do aktywów ogółem, umożliwiający porównanie sytuacji płynnościowej Banku z grupą porównawczą banków.

W celu pomiaru płynności średnio- i długoterminowej Bank wyznacza i monitoruje: (i) lukę płynności kontraktowej oraz urealnioną, obejmującą pozycje zarówno bilansowe jak i pozabilansowe; (ii) wskaźnik pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi; (iii) relację kredytów do depozytów oraz długoterminowego finansowania zewnętrznego (obligacje własne Banku oraz linie finansujące od banków o okresie pierwotnym powyżej 1 roku); (iv) koncentrację bazy depozytowej – mierzonej jako iloczyn kwot depozytowych o określonej kwocie i przedziale wymagalności oraz wag; (v) stabilność bazy depozytowej; (vi) relację kredytów do depozytów – umożliwiającą porównanie sytuacji płynnościowej Banku z bankami z grupy porównawczej; (vii) nadzorcze miary płynności M3 i M4; (viii) prognozę zapasu płynności oraz nadzorczą miarę płynności M1 wyznaczaną w horyzoncie 6 miesięcy.

Dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości progowe w ramach zestawu wewnętrznych limitów ryzyka płynności, których struktura ma charakter hierarchiczny (tzn. ustalane są na poziomie Rady Nadzorczej Banku, Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami). Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez wykorzystywanie dedykowanych marż korygujących w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych.

Bank organizuje proces zarządzania ryzykiem płynności w szczególności za pomocą podziału kompetencji organów Banku oraz właściwych komórek organizacyjnych centrali przy wykonywaniu zadań i podejmowaniu decyzji w procesie zarządzania ryzykiem płynności. Komórki organizacyjne są wzajemnie niezależne. Obszary powstawania ryzyka i komórki organizacyjne kontroli ryzyka znajdują się pod nadzorem różnych Członków Zarządu Banku.

W celu realizacji wymogów zewnętrznych, BOŚ S.A. wyznacza wielkość wskaźników płynności zgodnie z nadzorczymi miarami płynności krótkoterminowej i długoterminowej. W 2011 roku, podobnie jak w latach 2010 i 2009 roku, normy nadzorcze w zakresie płynności były przestrzegane.

W związku z wejściem w życie znowelizowanej Ustawy o Finansach Publicznych, nakazującej większości instytucjom wchodzącym w skład sektora finansów publicznych posiadanie rachunków w BGK (np. fundusze celowe) oraz utrzymywanie w depozycie u Ministra Finansów (prowadzonym przez BGK) ich wolnych środków, nastąpił wypływ środków, w kwocie ponad 2 mld zł. W celu zabezpieczenia płynności, Bank podjął stosowne działania, mające na celu poprawę relacji kredytów do depozytów (bez środków podlegających konsolidacji) oraz pokrycie odpływających środków, przede wszystkim za pomocą emisji obligacji własnych Banku. Pierwsza emisja miała miejsce w listopadzie 2010 roku (na kwotę 700 mln zł), kolejne – w maju 2011 roku (na kwotę, odpowiednio: 250 mln EUR i 100 mln zł) oraz w październiku 2011 roku (na kwotę, odpowiednio: 150,1 mln zł i 230 mln zł).

W 2011, 2010 i 2009 roku posiadany przez Grupę Kapitałową poziom płynności na bieżąco pozwalał realizować wszystkie jego zobowiązania.

W poniższych tabelach zaprezentowano kontraktową lukę płynności (wartości bilansowe):

31 grudnia 2011

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y	Razem
Wskaźnik luki płynności	0,18	0,19	0,23	0,37	0,68	1,00	
Aktywa razem	1 340 368	483 220	545 702	1 600 010	5 352 612	6 315 205	15 637 117
- w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom	175 310	435 687	540 936	1 311 806	3 771 233	5 117 520	11 352 492
Kapitał własny i zobowiązania razem	7 522 167	2 061 109	657 991	592 149	2 875 400	1 928 300	15 637 117
- w tym zobowiązania wobec klientów	7 336 903	2 025 979	613 710	301 481	606 969	526 846	11 411 889
Luka	-6 181 799	-1 577 889	-112 289	1 007 861	2 477 212	4 386 905	-
Luka skumulowana	-6 181 799	-7 759 688	-7 871 977	-6 864 116	-4 386 905	-	-

31 grudnia 2010

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y	Razem
Wskaźnik luki płynności	0,16	0,18	0,21	0,34	0,68	1,00	
Aktywa razem	1 396 561	445 522	586 215	1 644 901	5 050 237	6 056 751	15 180 187
- w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom	136 302	412 905	575 229	938 279	3 647 684	5 246 548	10 956 947
Kapitał własny i zobowiązania razem	8 780 324	1 382 210	1 383 132	365 140	1 448 562	1 820 819	15 180 187
- w tym zobowiązania wobec klientów	8 600 243	1 319 245	1 117 484	132 064	441 897	579 646	12 190 579
Luka	-7 383 763	-936 688	-796 917	1 279 761	3 601 675	4 235 932	-
Luka skumulowana	-7 383 763	-8 320 451	-9 117 368	-7 837 607	-4 235 932	-	-

31 grudnia 2009

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y	Razem
Wskaźnik luki płynności	0,20	0,20	0,26	0,35	0,72	1,00	
Aktywa razem	1 147 394	522 257	691 217	1 059 053	4 157 801	4 509 118	12 086 840
- w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom	102 977	375 718	620 476	1 022 425	3 177 185	3 996 888	9 295 669
Kapitał własny i zobowiązania razem	5 881 128	2 360 173	847 629	803 144	638 382	1 556 384	12 086 840
- w tym zobowiązania wobec klientów	5 234 872	2 284 415	843 771	303 809	370 539	377 869	9 415 275
Luka	-4 733 734	-1 837 916	-156 412	255 909	3 519 419	2 952 734	-
Luka skumulowana	-4 733 734	-6 571 650	-6 728 062	-6 472 153	-2 952 734	-	-

Zestawienie zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyskontowane).

Luka płynności na 31 grudnia 2011

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*\	Razem
Aktywa finansowe							
Kasa, środki w Banku Centralnym	469 116	-	-	-	-	-	469 116
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	65 323	2 334	2 329	11 166	38 394	16 506	136 052
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 592	-	-	-	-	-	6 592
Pochodne instrumenty finansowe	7 049	16 714	195	912	29 563	2 213	56 646
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	193 229	486 102	657 053	1 548 162	5 134 152	7 408 969	15 427 667
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	507 883	2 515	53 708	479 800	1 922 936	1 044 478	4 011 320
- dostępne do sprzedaży	507 883	2 515	33 133	466 887	1 305 311	862 558	3 178 287
- utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	20 575	12 913	617 625	181 920	833 033
Aktywa finansowe razem	1 249 192	507 665	713 285	2 040 040	7 125 045	8 472 166	20 107 393
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	122	-	-	-	-	-	122
Zobowiązania wobec innych banków	33 477	27 465	41 999	260 399	351 981	19 694	735 015
Pochodne instrumenty finansowe	6 202	3 965	4 006	2 104	3 743	475	20 495
Zobowiązania wobec klientów	7 345 518	2 047 753	629 348	319 420	675 801	558 372	11 576 212
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	92 533	60 060	2 210 340	-	2 362 933
Zobowiązania podporządkowane	-	-	8499	8499	67992	282 559	367 549
Rezerwy	9 462	215	323	646	3 876	5 176	19 698
Zobowiązania finansowe razem	7 394 781	2 079 398	776 708	651 128	3 313 733	866 276	15 082 024
Wskaźnik luki płynności netto							
	0,17	0,19	0,24	0,41	0,82	1,33	1,33
Aktywa finansowe razem	1 249 192	507 665	713 285	2 040 040	7 125 045	8 472 166	20 107 393
Zobowiązania finansowe razem	7 394 781	2 079 398	776 708	651 128	3 313 733	866 276	15 082 024
Luka	-6 145 589	-1 571 733	-63 423	1 388 912	3 811 312	7 605 890	5 025 369

*\ w tym akcje i udziały mniejszościowe i w podmiotach stowarzyszonych

Luka płynności na 31 grudnia 2010

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*\	Razem
Aktywa finansowe							
Kasa, środki w Banku Centralnym	484 634	-	-	-	-	-	484 634
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	70 270	857	2 843	6 496	17 411	25 575	123 452
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	4 705	-	-	380	56 050	6 313	67 448
Pochodne instrumenty finansowe	3 130	11	-	-	918	-	4 059
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	185 670	504 245	706 436	1 175 138	4 873 691	6 970 352	14 415 532
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	602 146	2 631	43 836	776 540	1 588 258	555 435	3 568 846
- dostępne do sprzedaży	602 146	2 631	43 836	405 764	1 555 258	555 435	3 165 070
- utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	-	370 776	33 000	-	403 776
Aktywa finansowe razem	1 350 555	507 744	753 115	1 958 554	6 536 328	7 557 675	18 663 971
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	93	-	-	-	-	-	93
Zobowiązania wobec innych banków	40 693	11 761	255 164	229 805	303 399	32 971	873 793
Pochodne instrumenty finansowe	25 294	45 557	3 180	-	2 853	-	76 884
Zobowiązania wobec klientów	8 637 622	1 346 951	1 147 966	143 126	488 850	608 646	12 373 161
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	-	37 400	774 800	-	812 200
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	8220	32880	152 880	193 980
Rezerwy	62	237	8848	2322	3880	4 679	20 028
Zobowiązania finansowe razem	8 703 764	1 404 506	1 415 158	420 873	1 606 662	799 176	14 350 139
Wskaźnik luki płynności netto							
	0,16	0,18	0,23	0,38	0,82	1,30	1,30
Aktywa razem	1 350 555	507 744	753 115	1 958 554	6 536 328	7 557 675	18 663 971
Zobowiązania razem	8 703 764	1 404 506	1 415 158	420 873	1 606 662	799 176	14 350 139
Luka	-7 353 209	-896 762	-662 043	1 537 681	4 929 666	6 758 499	4 313 832

*\ w tym akcje i udziały mniejszościowe i w podmiotach stowarzyszonych

Luka płynności na 31 grudnia 2009

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*\	Razem
Aktywa finansowe							
Kasa, środki w Banku Centralnym	442 373	-	-	-	-	-	442 373
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	54 703	30	63 618	-	-	-	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 308	-	-	4	60 113	-	66 425
Pochodne instrumenty finansowe	3 569	2 598	1 182	-	-	576	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	98 953	447 345	736 697	1 157 509	4 521 713	6 473 859	13 436 076
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	68 197	133 444	9 985	112 873	1 023 322	401 201	1 749 022
- dostępne do sprzedaży	68 197	27 694	9 985	88 941	611 390	401 201	1 207 408
- utrzymywane do terminu zapadalności	-	105 750	-	23 932	411 932	-	541 614
Aktywa zastawione	-	-	-	-	293 490	-	293 490
Aktywa finansowe razem	674 103	583 417	811 482	1 270 386	5 898 638	6 875 636	16 113 662
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	143	-	-	-	-	-	143
Zobowiązania wobec innych banków	546 012	71 740	5 646	500 224	269 596	7 879	1 401 097
Pochodne instrumenty finansowe	6 708	5 527	127	283	47	2 381	15 073
Zobowiązania wobec klientów	5 282 236	2 259 109	854 835	294 029	413 001	387 062	9 490 272
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	160	-	-	-	-	-	160
Zobowiązania podporządkowane	-	-	4 129	4 307	41 197	169 641	219 274
Rezerwy	16 776	-	-	-	-	-	16 776
Zobowiązania finansowe razem	5 852 035	2 336 376	864 737	798 843	723 841	566 963	11 142 795
Wskaźnik luki płynności netto							
	0,12	0,15	0,23	0,34	0,87	1,45	1,45
Aktywa razem	674 103	583 417	811 482	1 270 386	5 898 638	6 875 636	16 113 662
Zobowiązania razem	5 852 035	2 336 376	864 737	798 843	723 841	566 963	11 142 795
Luka	-5 177 932	-1 752 959	-53 255	471 543	5 174 797	6 308 673	4 970 867

*\ w tym akcje i udziały mniejszościowe i w podmiotach stowarzyszonych

Przepływy środków pieniężnych instrumentów pochodnych (rozliczenia brutto)

Zestawienie zapadalności instrumentów pochodnych według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyskontowane):

31 grudnia 2011

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	765 532	600 973	413 204	169 262	220 714	2 169 685
FX forward	33 902	43 730	16 787	17 068	13 250	124 737
FX Swap	602 060	556 034	379 845	132 504	-	1 670 443
FX Spot	129 570	-	-	-	-	129 570
IRS	-	1 209	16 572	19 690	207 464	244 935
Wypływy, w tym:	770 478	586 827	399 619	150 488	12 384	1 918 586
FX forward	34 163	40 731	16 389	16 414	12 384	120 081
FX Swap	606 803	544 886	383 230	134 074	-	1 668 993
FX Spot	129 512	-	-	-	-	129 512
IRS	-	1 210	8 934	22 609	184 807	217 561

31 grudnia 2010

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	528 750	819 946	49 960	7 499	43 801	1 449 956
FX forward	5 104	5 525	-	-	-	10 629
FX Swap	468 209	814 421	47 941	-	-	1 330 571
FX Spot	55 437	-	-	-	-	55 437
IRS	-	-	2 019	7 499	43 801	53 319
Wypływy, w tym:	557 363	857 333	52 641	7 916	45 473	1 520 726
FX forward	10 816	-	-	-	-	10 816
FX Swap	491 110	857 333	50 622	-	-	1 399 065
FX Spot	55 437	-	-	-	-	55 437
IRS	-	-	2 019	7 916	45 473	55 408

31 grudnia 2009

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	469 916	576 996	92 211	21 763	57 228	1 218 114
Futures	-	27 835	5 018	4 495	-	37 348
FX Spot	10 306	-	-	-	-	10 306
FX Forward	6 720	3 102	1 191	2 958	534	14 505
FX Swap	452 890	546 059	83 853	-	-	1 082 802
IRS	-	-	2 149	7 367	56 694	66 210
CFD(kontrakty różnic kursowych)	-	-	-	6 943	-	6 943
Wypływy, w tym:	473 099	583 844	94 410	16 133	59 385	1 226 331
Futures	-	4 940	87	-	-	5 027
FX Spot	10 320	-	-	-	-	10 320
FX Forward	6 728	31 699	9 682	3 323	602	52 034
FX Swap	456 051	547 205	82 492	-	-	1 085 748
IRS	-	-	2 149	7 783	58 783	68 175
CFD(kontrakty różnic kursowych)	-	-	-	5 027	-	5 027

Przepływy środków pieniężnych instrumentów pochodnych (rozliczenia netto)

31 grudnia 2011

	1M	1-3M	3-6M	6-12M	Razem
Wpływy, w tym:	175	53 155	3 499	154 712	211 541
Kontrakty terminowe	175	53 004	3 499	154 712	211 390
Opcje	-	151	-	-	151
Wypływy, w tym:	170	61 817	2 600	119 054	183 641
Kontrakty terminowe	170	61 664	2 600	119 007	183 441
Jednostki indeksowe	-	-	-	47	47
Opcje	-	153	-	-	153

31 grudnia 2010

	1-3M	3-6M	6-12M	Razem
Wpływy, w tym:				
Kontrakty terminowe	29 061	5 677	105 604	140 342
Jednostki indeksowe	-	-	51	51
Wypływy, w tym:				
Kontrakty terminowe	34 155	3 899	57 493	95 547

31 grudnia 2009

	1-3M	3-6M	6-12M	Pow. 1 Y	Razem
Wpływy, w tym:					
Kontrakty terminowe	35 059	5 047	4 535	-	44 641
Wypływy, w tym:					
Kontrakty terminowe	38 921	8 543	-	-	47 464
Jednostki indeksowane	-	-	-	67	67

Ryzyko płynności zobowiązań warunkowych

Zestawienie wymagalności zobowiązań warunkowych według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyskontowane)

31 grudnia 2011

	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania warunkowe	1 889 580	44 934	67 377	64 253	188 298	30 880	2 285 322
Finansowe, w tym:	1 636 233	-	-	-	-	-	1 636 233
- otwarte linie kredytowe, w tym:	1 612 669	-	-	-	-	-	1 612 669
-odwoławalne	1 074 890	-	-	-	-	-	1 074 890
-nieodwoławalne	537 779	-	-	-	-	-	537 779
- otwarte akredytywy importowe	16 331	-	-	-	-	-	16 331
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	5 663	-	-	-	-	-	5 663
-odwoławalne	5 663	-	-	-	-	-	5 663
-nieodwoławalne	-	-	-	-	-	-	-
- limity na transakcje FX	1 000	-	-	-	-	-	1 000
- pozostałe	570	-	-	-	-	-	570
Gwarancje	253 347	44 934	67 377	64 253	188 298	30 880	649 089

31 grudnia 2010

	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania warunkowe	1 397 645	5 063	46 425	43 075	116 100	84 480	1 692 788
Finansowe, w tym:	1 223 867	-	-	-	-	-	1 223 867
- otwarte linie kredytowe, w tym:	1 190 232	-	-	-	-	-	1 190 232
-odwoławalne	573 333	-	-	-	-	-	573 333
-nieodwoławalne	616 899	-	-	-	-	-	616 899
- otwarte akredytywy importowe	2 794	-	-	-	-	-	2 794
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	29 346	-	-	-	-	-	29 346
-odwoławalne	14 752	-	-	-	-	-	14 752
-nieodwoławalne	14 594	-	-	-	-	-	14 594
- limity na transakcje FX	1 000	-	-	-	-	-	1 000
- pozostałe	495	-	-	-	-	-	495
Gwarancje	173 778	5 063	46 425	42 475	116 100	84 480	468 321
Gwarantowanie emisji	-	-	-	600	-	-	600

31 grudnia 2009

	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania warunkowe	1 138 081	131 859	157 867	201 423	73 422	82 862	1 785 514
Finansowe, w tym:	1 027 129	108 379	138 966	158 067	4 442	-	1 436 983
- otwarte linie kredytowe	813 352	108 379	138 966	158 067	4 442	-	1 223 206
- otwarte akredytywy importowe	1 283	-	-	-	-	-	1 283
- promesy udzielenia kredytu	167 023	-	-	-	-	-	167 023
- limity na transakcje FX	1 000	-	-	-	-	-	1 000
- pozostałe	44 471	-	-	-	-	-	44 471
Gwarancje	74 852	23 480	18 901	43 356	68 980	82 862	312 431
Gwarantowanie emisji	36 100	-	-	-	-	-	36 100

Ryzyko płynności zobowiązań pozabilansowych

31 grudnia 2011

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego	17	23	145	921	1 651	-	2 757
Zobowiązania z tytułu umów czynszu	239	732	4 759	2 309	43 879	20 441	72 358
Zobowiązania z tytułu zakupu wartości niematerialnych	666	574	1 076	40 276	1 843	-	44 435

31 grudnia 2010

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego	395	784	935	1 795	4 549	-	8 458
Zobowiązania z tytułu umów czynszu	5	290	1 205	2 275	55 000	4 000	62 775
Zobowiązania z tytułu zakupu wartości niematerialnych	1 586	2 088	1 762	3 707	35 164	-	44 307

31 grudnia 2009

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego	124	246	365	671	2 309	-	3 715
Zobowiązania z tytułu umów czynszu	5	145	707	1 491	21 305	18 981	42 634
Zobowiązania z tytułu zakupu wartości niematerialnych	549	5 447	4 336	22 615	49 879	-	82 826

5.2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych.

Ryzyko stopy procentowej występuje głównie w działalności Banku.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego oraz marży odsetkowej Banku, przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego.

W tym celu Bank wykorzystuje dwa narzędzia: posiadany portfel inwestycyjny oraz transakcje pochodne dokonywane w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Budowany w księdze bankowej portfel inwestycyjny, powinien między innymi przyczyniać się do zabezpieczenia wyniku odsetkowego generowanego na kapitałach własnych, jak również stabilnej części niewrażliwych na zmianę stopy procentowej osadów na rachunkach bieżących. Stąd portfel inwestycyjny wchodzący w skład księgi bankowej pełni dwie funkcje: (i) stabilizuje wynik i marżę odsetkową oraz (ii) stanowi jednocześnie zapas aktywów w procesie zarządzania płynnością Banku. W związku z emisją euroobligacji w maju 2011 roku, w celu utrzymania akceptowanego profilu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, Bank wprowadził rachunkowość zabezpieczeń i przeprowadził transakcje IRS, których zmiany wyceny nie zwiększają fluktuacji wyniku finansowego. Ich celem było zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych denominowanych w EUR, udzielonych do dnia rozpoczęcia powiązania zabezpieczającego o zmiennym oprocentowaniu (z kategorii kredytów normalnych i „pod obserwacją”, wydzielony został portfel jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczonych transakcjami IRS) Wartość portfela przyjęta do zabezpieczenia jest tożsama z nominałem zawartych transakcji zabezpieczających.

W celu pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej Bank wprowadził następujące narzędzia i miary: (i) luki stopy procentowej, na podstawie której badana jest wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych; (ii) BPV (*ang. basis point value*), które określa o ile zmieni się wartość bieżąca strumienia pieniężnego przy spadku krzywej dochodowości o 1 p.b. (tj. przesunięciu równoległym); (iii) oszacowanie możliwości oraz wyliczenie potencjalnego wpływu ryzyka opcji klienta, rozumianego jako ryzyko wcześniejszej spłaty zobowiązań bądź wcześniejszym wycofaniu depozytów przez klienta, na wynik finansowy Banku; (iv) oszacowanie potencjalnego wpływu zmiany bazowych stawek oprocentowania, wykorzystywanych przez Bank, na swój wynik finansowy; (v) oszacowanie wpływu nierównoległego przesunięcia krzywej dochodowości na wartość ekonomiczną kapitału własnego Banku oraz (vi) test warunków skrajnych obejmujących analizę wpływu skrajnego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o ± 500 p.b. Na dzień 31 grudnia 2011 roku BPV księgi bankowej wyniosło 204,7 tys. zł, a BPV bez uwzględnienia kapitału własnego – 566,9 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2010 roku BPV wyniosło odpowiednio: 108,8 tys. zł oraz 455,8 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosło odpowiednio: -10,6 tys. zł, -196,05 tys. zł). Na ich podstawie stosowanych miar, Bank wyznaczył w 2011 r. następujące wewnętrzne limity oraz wartości ostrzegawcze, wyznaczone według stanu na koniec każdego miesiąca: (i) wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o ± 100 p.b; (ii) wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału własnego na zmianę stóp procentowych o ± 200 p.b. Na dzień 31 grudnia 2011 roku obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze były przestrzegane.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał wewnętrzny na przedmiotowe ryzyko wyniósł 18,6 mln zł (na dzień 31 grudnia 2010 roku - 2,06 mln zł, na dzień 31 grudnia 2009 roku ryzyko to było nieistotne).

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności, zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego, przy akceptowalnej ekspozycji Banku na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja negatywnych skutków tego ryzyka z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Zgodnie ze strategią Grupy, działalność w księdze handlowej uzupełnia działalność w księdze bankowej. Grupa monitoruje ryzyko w księdze handlowej, stosując następujące zasady: (i) prowadzi działalność handlową na poziomie znaczącym, przy czym działalność ta pełni rolę uzupełniającą w stosunku do innych obszarów funkcjonowania Grupy; (ii) do księgi handlowej są kupowane jedynie płynne instrumenty, umożliwiające zamknięcie ryzyka w przypadku przekroczenia obowiązujących limitów; (iii) ryzyko generowane w księdze handlowej jest systematycznie monitorowane, a jego poziom jest kontrolowany i ograniczany za pomocą limitów; (iv) Zarząd Banku, w sytuacji dużej niepewności na rynkach finansowych, może podjąć decyzje o przejściowym, znaczącym ograniczeniu działalności handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej występuje głównie w Banku.

W BOŚ S.A., w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się model wartości (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych generujących ryzyko stopy procentowej na wzrost stóp procentowych o 1 p.b.) a także system limitów.

Wg stanu na 31 grudnia 2011 roku VaR stopy procentowej dla portfela handlowego wyniósł 25 tys. zł, co stanowiło 0,3% wartości bieżącej tego portfela (wg stanu na 31 grudnia 2010 r. VaR wyniósł 428 tys. zł, co stanowiło 0,8% wartości bieżącej portfela, wg stanu na 31 grudnia 2009 r. VaR wyniósł 529 tys. zł, co stanowiło 0,7% wartości bieżącej portfela). Wartość VaR stopy procentowej w księdze handlowej, w okresach rocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią):

VAR 10 – dniowy			
	(w tys. zł)		
	średnia	max	min
2009	1 641	3 200	2
2010	812	3 441	8
2011	454	1 847	7

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz na kwartał, przeprowadzana jest analiza back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji.

System limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy,
- 2) limit BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej. Wg stanu na 31 grudnia 2011 roku BPV dla portfela handlowego wyniosło 0 tys. zł. (wg stanu na 31 grudnia 2010 roku wyniosło -8 tys. zł, wg stanu na 31 grudnia 2009 roku wyniosło -12 tys. zł),
- 3) limity maksymalnej dziennej i ciągłej miesięcznej straty na aktywach w portfelu handlowym.

Kalkulowane i monitorowane poziomu wykorzystania poszczególnych limitów jest przeprowadzane wg stanu na każdy dzień roboczy oraz systematycznie raportowane kadrze zarządzającej.

Bank, raz na kwartał, przeprowadza analizę stress testing, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w sytuacji ekstremalnych: zmian poziomu rynkowych stóp procentowych, zmienności stóp procentowych w okresie 250 dni roboczych oraz korelacji pomiędzy zmiennościami stóp procentowych. Wyniki tej analizy pokazują, iż, przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność w portfelu zarówno bankowym jak i handlowym Banku zarówno w 2011 r., jak i w 2010 r. i 2009 r. utrzymywała się na bezpiecznym poziomie.

Zestawienie umownych dat zmiany oprocentowania (tzn. terminów płatności lub przeszacowywania w zależności, który termin jest wcześniejszy) dla pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku prezentują poniższe tabele:

Ryzyko stopy procentowej (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2011

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	409 056	-	-	-	-	60 060	469 116
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	78 916	6 219	8 781	-	-	666	94 582
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	-	-	6 592	6 592
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	56 646	56 646
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 312 039	3 771 587	1 135 181	567	-	133 118	11 352 492
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	633 686	224 157	296 873	217 791	1 793 472	84 760	3 250 739
- dostępne do sprzedaży	633 686	224 157	296 873	213 045	1 153 218	80 095	2 601 074
- utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	-	4 746	640 254	4 665	649 665
Inne aktywa **\	-	-	-	-	-	406 950	406 950
Aktywa razem	7 433 697	4 001 963	1 440 835	218 358	1 793 472	748 792	15 637 117

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	122	-	-	-	-	-	122
Zobowiązania wobec innych banków	8 600	625 140	43 462	31 362	2 833	-1 093	710 304
Zobowiązania wobec klientów	6 417 176	4 082 748	342 046	288 091	58 338	223 490	11 411 889
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	20 495	20 495
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	518 660	295 170	-	1 104 200	46 861	1 964 891
Zobowiązania podporządkowane	-	125 516	94 484	-	-	2 783	222 783
Pozostałe zobowiązania **\	-	-	-	-	-	144 978	144 978
Zobowiązania razem	6 425 898	5 352 064	775 162	319 453	1 165 371	437 514	14 475 462
Kapitał własny	6 864	13 728	20 591	41 183	741 292	337 997	1 161 655
Luka	1 007 799	-1 350 101	665 673	-101 095	628 101		

*\ w tym: aktywa zastawione, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Na pozycję kredyty i pożyczki udzielone klientom, w kolumnie nieoprocentowane składają się przede wszystkim kredyty ze środków obcych, które nie są wrażliwe na ryzyko stopy procentowej w kwocie ok. 107 mln zł oraz odsetki od kredytów.

Ryzyko stopy procentowej (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2010

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	424 111	-	-	-	-	60 523	484 634
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	81 717	8 892	15 000	-	-	1 167	106 776
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	115	4 754	56 153	61 022
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	4 059	4 059
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 396 168	3 377 884	1 014 859	-	-	168 036	10 956 947
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	-	1 243	8 308	684 132	1 765 862	733 122	3 192 667
- dostępne do sprzedaży	-	1 243	8 308	343 095	1 721 837	733 122	2 807 605
- utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	-	341 037	44 025	-	385 062
Inne aktywa */	-	-	-	-	-	374 082	374 082
Aktywa razem	6 901 996	3 388 019	1 038 167	684 247	1 770 616	1 397 142	15 180 187

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	93	-	-	-	-	-	93
Zobowiązania wobec innych banków	-	565 456	255 785	-	-	37 622	858 863
Zobowiązania wobec klientów	6 111 983	4 736 694	859 781	270 101	-	212 020	12 190 579
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	76 884	76 884
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	700 000	-	-	3 430	703 430
Zobowiązania podporządkowane	-	-	120 000	-	-	1 314	121 314
Pozostałe zobowiązania **\	-	-	-	-	-	145 916	145 916
Zobowiązania razem	6 112 076	5 302 150	1 935 566	270 101	-	477 186	14 097 079
Kapitał własny	5 336	16 672	16 672	33 434	599 191	411 803	1 083 108
Luka	789 920	-1 914 131	-914 071	414 146	1 771 425		

*/ w tym: aktywa zastawione, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Na pozycję kredyty i pożyczki udzielone klientom, w kolumnie nieoprocentowane składają się przede wszystkim kredyty ze środków obcych, które nie są wrażliwe na ryzyko stopy procentowej w kwocie ok. 155 mln zł oraz odsetki od kredytów.

Ryzyko stopy procentowej (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2009

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	377 403	-	-	-	-	64 970	442 373
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	31 784	31 923	38 412	-	-	16 232	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	110	52 663	6 310	59 083
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	7 925	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 539 064	3 261 961	1 294 954	-	-	199 690	9 295 669
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	237 041	137 550	527 107	261 932	275 000	129 920	1 568 550
- dostępne do sprzedaży	137 041	137 550	172 107	261 932	245 000	126 120	1 079 750
- utrzymywane do terminu zapadalności	100 000	-	355 000	-	30 000	3 800	488 800
Inne aktywa	-	-	-	269 285	-	325 604	594 889
Aktywa razem	5 185 292	3 431 434	1 860 473	531 327	327 663	750 651	12 086 840

	1 M	1 - 3 M	3 - 6 M	6 - 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	143	-	-	-	-	-	143
Zobowiązania wobec innych banków	298 822	658 772	376 802	-	-	32 145	1 366 541
Zobowiązania wobec klientów	5 039 094	3 301 870	637 977	265 161	-	171 173	9 415 275
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	15 073	15 073
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	160	160
Zobowiązania podporządkowane	-	79 713	41 624	-	-	40	121 377
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	248 317	248 317
Zobowiązania razem	5 338 059	4 040 355	1 056 403	265 161	-	466 908	11 166 886
Kapitał własny	11 158	22 292	33 437	66 875	534 998	251 194	919 954
Luka	-163 925	-631 213	770 633	199 291	-207 335		

Na pozycję kredyty i pożyczki udzielone klientom, w kolumnie nieoprocentowane składają się przede wszystkim kredyty ze środków obcych, które nie są wrażliwe na ryzyko stopy procentowej w kwocie ok. 180 mln zł oraz odsetki od kredytów.

Na pozycję zobowiązania wobec klientów, w kolumnie nieoprocentowane składają się przede wszystkim środki na kredyty obce w kwocie ok. 140 mln zł i odsetki ok. 35 mln zł.

Pozycje pozabilansowe

Poniższe tabele zawierają dekompozycję instrumentów pochodnych na instrumenty bazowe - w celu przedstawienia ich wrażliwości na zmiany stóp procentowych

31 grudnia 2011

	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Aktywa						
FX Spot	129 570	-	-	-	-	129 570
FX forward	33 902	96 909	20 286	20 715	13 250	185 062
FX Swap	602 060	556 034	379 845	132 504	-	1 670 443
IRS	-	50 000	210 000	-	701 680	961 680
opcje	-	151	-	-	-	151
CFD	-	-	-	151 065	-	151 065
jednostki indeksowe	-	-	-	-	-	-
Razem	765 532	703 094	610 131	304 284	714 930	3 097 971
Pasywa						
FX Spot	129 512	-	-	-	-	129 512
FX forward	34 163	102 565	18 989	17 670	12 384	185 771
FX Swap	606 803	544 886	383 230	134 074	-	1 668 993
IRS	-	50 000	651 680	-	260 000	961 680
opcje	-	153	-	-	-	153
CFD	-	-	-	117 751	-	117 751
jednostki indeksowe	-	-	-	47	-	47
Razem	770 478	697 604	1 053 899	269 542	272 384	3 063 907
Saldo	-4 946	5 490	-443 768	34 742	442 546	

31 grudnia 2010

	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Aktywa						
FX Spot	55 437	-	-	-	-	55 437
FX Forward	5 104	34 586	5 677	2 183	-	47 550
FX Swap	468 209	814 421	47 941	-	-	1 330 571
IRS	-	-	100 000	-	100 000	200 000
opcje	-	-	-	-	-	-
CFD	-	-	-	103 421	-	103 421
jednostki indeksowe	-	-	-	51	-	51
Razem	528 750	849 007	153 618	105 655	100 000	1 737 030
Pasywa						
FX Spot	55 437	-	-	-	-	55 437
FX Forward	10 816	34 155	3 899	3 610	-	52 480
FX Swap	491 110	857 333	50 622	-	-	1 399 065
IRS	-	-	100 000	-	100 000	200 000
opcje	-	-	-	-	-	-
CFD	-	-	-	53 883	-	53 883
jednostki indeksowe	-	-	-	-	-	-
Razem	557 363	891 488	154 521	57 493	100 000	1 760 865
Saldo	-28 613	-42 481	-903	48 162	-	

31 grudnia 2009

	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Aktywa						
FX Spot	10 306	-	-	-	-	10 306
FX Forward	6 720	3 102	1 191	2 958	534	14 505
FX Swap	452 890	546 059	83 853	-	-	1 082 802
IRS	-	-	100 000	-	100 000	200 000
Razem	469 916	549 161	185 044	2 958	100 534	1 307 613
Pasywa						
FX Spot	10 320	-	-	-	-	10 320
FX Forward	6 728	3 170	1 336	3 323	602	15 159
FX Swap	456 051	547 205	82 492	-	-	1 085 748
IRS	-	-	100 000	-	100 000	200 000
Razem	473 099	550 375	183 828	3 323	100 602	1 311 227
Saldo	-3 183	-1 214	1 216	-365	-68	

Aktywa i zobowiązania finansowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu oraz te, które nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2011 roku.

	O stałym oprocentowaniu	O zmiennym oprocentowaniu	Nie bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej	Razem
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	409 056	60 060	469 116
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	-	93 916	666	94 582
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	6 592	6 592
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	56 646	56 646
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	11 219 374	133 118	11 352 492
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	2 512 000	653 979	84 760	3 250 739
- dostępne do sprzedaży	1 867 000	653 979	80 095	2 601 074
- utrzymywane do terminu zapadalności	645 000	-	4 665	649 665
Inne aktywa *\	-	-	406 950	406 950
Aktywa razem	2 512 000	12 376 325	748 792	15 637 117
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	122	-	-	122
Zobowiązania wobec innych banków	34 195	677 202	-1 093	710 304
Zobowiązania wobec klientów	7 821 307	3 367 092	223 490	11 411 889
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	20 495	20 495
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 104 200	813 830	46 861	1 964 891
Zobowiązania podporządkowane	-	220 000	2 783	222 783
Pozostałe zobowiązania **\	-	-	144 978	144 978
Zobowiązania razem	8 959 824	5 078 124	437 514	14 475 462

*\ w tym: aktywa zastawione, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Aktywa i zobowiązania finansowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu oraz te, które nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2010 roku.

	O stałym oprocentowaniu	O zmiennym oprocentowaniu	Nie bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej	Razem
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	424 111	60 523	484 634
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	-	105 609	1 167	106 776
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	4 754	115	56 153	61 022
Pochodne instrumenty finansowe	-	918	3 141	4 059
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	95 456	10 693 455	168 036	10 956 947
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	1 024 495	1 435 050	733 122	3 192 667
- dostępne do sprzedaży	995 579	1 078 904	733 122	2 807 605
- utrzymywane do terminu zapadalności	28 916	356 146	-	385 062
Inne aktywa *\\	-	-	374 082	374 082
Aktywa razem	1 124 705	12 659 258	1 396 224	15 180 187
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	93	-	-	93
Zobowiązania wobec innych banków	40 000	781 241	37 622	858 863
Zobowiązania wobec klientów	3 768 049	8 210 510	212 020	12 190 579
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 853	74 031	76 884
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	700 000	3 430	703 430
Zobowiązania podporządkowane	-	120 000	1 314	121 314
Pozostałe zobowiązania **\\	-	-	145 916	145 916
Zobowiązania razem	3 808 142	9 814 604	474 333	14 097 079

*\\ w tym: aktywa zastawione, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Aktywa i zobowiązania finansowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu oraz te, które nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2009 roku.

	O stałym oprocentowaniu	O zmiennym oprocentowaniu	Nie bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej	Razem
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	377 403	64 970	442 373
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	24 649	77 470	16 232	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	52 773	6 310	59 083
Pochodne instrumenty finansowe	7 925	-	-	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	53 245	9 042 734	199 690	9 295 669
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	400 391	1 038 239	129 920	1 568 550
- dostępne do sprzedaży	270 391	683 239	126 120	1 079 750
- utrzymywane do terminu zapadalności	130 000	355 000	3 800	488 800
Inne aktywa	-	269 285	325 604	594 889
Aktywa razem	486 210	10 857 904	742 726	12 086 840
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	143	-	-	143
Zobowiązania wobec innych banków	582 737	751 659	32 145	1 366 541
Zobowiązania wobec klientów	5 731 691	3 512 411	171 173	9 415 275
Pochodne instrumenty finansowe	-	15 073	-	15 073
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	160	160
Zobowiązania podporządkowane	-	121 337	40	121 377
Pozostałe zobowiązania	-	-	248 317	248 317
Zobowiązania razem	6 314 571	4 400 480	451 835	11 166 886

Rachunkowość zabezpieczeń

Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Bank prowadzi politykę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zgodnie z warunkami określonymi w MSR 39. Rachunkowość zabezpieczeń jest integralnym elementem procesu zarządzania ryzykiem finansowym w BOŚ S.A. Zarządzanie ryzykiem finansowym odbywa się w ramach obowiązującego w Banku procesu zarządzania ryzykiem.

Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Bank, w okresie objętym zabezpieczeniem (tj. w okresie 5 lat), dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych denominowanych w EUR, udzielonych do dnia rozpoczęcia powiązania zabezpieczającego o zmiennym oprocentowaniu (z kategorii kredytów normalnych i „pod obserwacją”, wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS (Interes Rate Swap). Wartość portfela przyjęta do zabezpieczenia jest tożsama z nominałem zawartych transakcji zabezpieczających. Marża na kredytach hipotecznych jest wyłączona z rachunkowości zabezpieczeń. W dokonanych przez Bank transakcjach IRS, Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę (tj. opartą o 6-miesięczny EURIBOR) a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę. Obie płatności kuponów są rozliczane od kwoty nominalnej, na którą został zawarty IRS. Wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego wykazuje więc tendencję odwrotną niż wartość godziwa pozycji zabezpieczanej. Dzięki ustanowieniu powiązania zabezpieczającego, w rachunku zysków i strat uzyskiwany jest efekt wzajemnego kompensowania się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka. Zabezpieczeniu podlega tylko jeden rodzaj ryzyka (tj. ryzyko zmienności stóp procentowych).

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Bank formalnie wyznacza i dokumentuje powiązania zabezpieczające oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

Zgodnie z MSR 39, nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest na bieżąco oceniana w celu kontrolowania, czy jest wysoce efektywna we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

W trakcie okresu zabezpieczenia, Bank systematycznie dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Test prospektywny przyjmuje postać testu wysokiego prawdopodobieństwa, który podlega również testowaniu wstecznemu. Test retrospektywny jest wykonywany w oparciu o metodę hipotetycznego derywatu, w ramach którego następuje porównanie zmiany wartości transakcji zabezpieczających oraz hipotetycznego derywatu. Testy są wykonywane z częstotliwością kwartalną.

Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny, w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji *„Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy”*. Efektywna część wyceny transakcji zabezpieczających jest klasyfikowana do rachunku zysków i strat do pozycji *„Przychody odsetkowe” w okresach naliczania przychodów odsetkowych od zabezpieczanych kredytów*.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. w kapitale z aktualizacji wyceny zaewidencjonowana była kwota 20 359 tys. zł, dotycząca efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (według stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń). Część nieefektywna powiązania zabezpieczającego, wynikająca z niedopasowania w kompensowaniu zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujęta w rachunku zysków i strat według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosła 0 zł.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

	31-12-2011		31-12-2010	
	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość nominalna	wartość godziwa
Instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Intrest Rate Swap (IRS) – wycena dodatnia	441 680	20 359	-	-
Intrest Rate Swap (IRS) – wycena ujemna	-	-	-	-

Okresy, w których Bank oczekuje wystąpienia przepływów pieniężnych, będących przedmiotem zabezpieczenia w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a tym samym – ich wpływu na wynik finansowy zaprezentowano poniżej:

Oczekiwane terminy reklasyfikacji kwot ujętych na kapitale do rachunku wyników

31 grudnia 2011 r.

	do 1 roku	1 – 3 lat	3 – 5 lat
Oczekiwane kwoty netto	-906	11 766	9 499

5.2.3. Ryzyko walutowe

Przez ryzyko walutowe rozumie się potencjalny niekorzystny wpływ zmian kursów wymiany walut na wyniki finansowe Grupy.

Ryzyko to jest generowane w księdze bankowej i handlowej. W księdze bankowej, ryzyko walutowe występuje jedynie w odniesieniu do DM BOŚ i jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla pozycji bilansowych.

DM BOŚ ma otwarte pozycje walutowe w USD i EUR, co wynika z deponowania przez DM BOŚ środków na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych na giełdach zagranicznych na zlecenie klientów DM BOŚ. Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest nieutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji w zakresie strukturalnej pozycji FX. Ekspozycje walutowe, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do Departamentu Skarbu tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego. W księdze handlowej ryzyko walutowe jest generowane zarówno w Banku jak i w DM BOŚ. Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ wynikają ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym.

Wartość 10-dniowego VaR-u walutowego w księdze bankowej DM BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 169 tys. zł. (na 31 grudnia 2010 roku - 161 tys. zł, na 31 grudnia 2009 roku - 150 tys. zł).

Ryzyko walutowe w księdze handlowej dotyczyło przede wszystkim DM BOŚ SA, w mniejszym stopniu Banku.

Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ S.A. związane były z posiadanymi pochodnymi instrumentami finansowymi.

Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych), podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, Bank stosuje model wartości zagrożonej (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz system limitów wewnętrznych.

W Banku istnieje uspołniony system zarządzania ryzykiem walutowym, liczoną odrębnie dla Banku i DM BOŚ.

Wartość VaR-u 10-dniowego na 31 grudnia 2011 roku dla Banku wyniosła 53 tys. zł., dla DM BOŚ S.A. - 8 806 tys. zł, dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. – 8 788 tys. zł (na 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio: 533 tys. zł, 2 279 tys. zł i 2 694 tys. zł, na 31 grudnia 2009 roku wyniosła odpowiednio: 285 tys. zł, 684 tys. zł i 946 tys. zł).

Wartość VaR dla otwartych pozycji walutowych Banku, w okresach rocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią):

VAR 10 – dniowy			
(w tys. zł)			
	średnia	max	min
2009	445	1 959	13
2010	293	1 362	18
2011	242	1 021	5

Bank, w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz na kwartał przeprowadza analizy back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat wyznaczonych z modelu VaR z teoretycznymi zmianami wyniku wynikającymi z rewaluacji pozycji.

System limitów w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy,
- 2) limity kwotowe na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut,
- 3) limity straty dziennej i ciągłonej miesięcznej z tytułu transakcji wymiany walut,
- 4) w DM BOS S.A. - limit związany z działalnością inwestycyjną w kontrakty na waluty oraz limit wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka walutowego

Kontrola wykorzystania ww. limitów przeprowadzana jest każdego dnia roboczego. Informacje o poziomie wykorzystania poszczególnych limitów systematycznie raportowane kierownictwu Grupy.

Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz stress-testing. Wyniki analizy stress-testing pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego zarówno w 2011 roku, jak i w 2010 roku, 2009 roku utrzymywała się na bezpiecznym poziomie.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

Zestawienie otwartych pozycji walutowych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano w poniższych tabelach:

Ryzyko walutowe (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2011

	PLN	EUR	USD	CHF	Inne	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	413 928	48 146	3 108	1 342	2 592	469 116
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	52 118	6 120	21 093	7 502	7 749	94 582
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 592	-	-	-	-	6 592
Pochodne instrumenty finansowe	50 187	6 459	-	-	-	56 646
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 239 598	1 305 950	88 173	1 718 574	197	11 352 492
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	3 241 538	9 165	36	-	-	3 250 739
- dostępne do sprzedaży	2 591 873	9 165	36	-	-	2 601 074
- utrzymywane do terminu zapadalności	649 665	-	-	-	-	649 665
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	22 830	-	-	-	-	22 830
Inne aktywa	383 825	200	92	3	-	384 120
Aktywa razem	12 410 616	1 376 040	112 502	1 727 421	10 538	15 637 117
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową						
	1 755 657	129 812	105 106	37 843		
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	122	-	-	-	-	122
Zobowiązania wobec innych banków	35 749	509 797	28 364	136 394	-	710 304
Zobowiązania wobec klientów	10 050 735	1 273 104	54 894	3 056	30 100	11 411 889
Pochodne instrumenty finansowe	19 843	652	-	-	-	20 495
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	822 141	1 142 750	-	-	-	1 964 891
Zobowiązania podporządkowane	222 783	-	-	-	-	222 783
Rezerwy	19 645	51	2	-	-	19 698
Pozostałe zobowiązania	103 064	21 589	501	21	105	125 280
Zobowiązania razem	11 274 082	2 947 943	83 761	139 471	30 205	14 475 462
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową						
	216 574	129 870	1 607 080	4 765		
Bilansowa pozycja netto	-1 571 903	28 741	1 587 950	-19 667		
Pozabilansowa pozycja netto	1 539 083	-58	-1 501 974	33 078		

Walutowa pozycja pozabilansowa wynika przede wszystkim z zawartych transakcji fx swap, które są używane przez Bank do pokrycia niedopasowania płynnościowego w walutach obcych.

Ryzyko walutowe (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2010

	PLN	EUR	USD	CHF	Inne	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	422 058	55 632	3 211	777	2 956	484 634
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	40 073	8 301	45 900	6 228	6 274	106 776
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	61 022	-	-	-	-	61 022
Pochodne instrumenty finansowe	2 873	39	711	110	326	4 059
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 218 985	1 070 599	65 734	1 601 542	87	10 956 947
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	3 184 039	8 599	29	-	-	3 192 667
- dostępne do sprzedaży	2 798 977	8 599	29	-	-	2 807 605
- utrzymywane do terminu zapadalności	385 062	-	-	-	-	385 062
Inne aktywa	363 495	3 355	6 873	272	87	374 082
Aktywa razem	12 292 545	1 146 525	122 458	1 608 929	9 730	15 180 187
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową						
		714 044	14 767	29 933	33 662	
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	93	-	-	-	-	93
Zobowiązania wobec innych banków	35 937	332 056	-	490 870	-	858 863
Zobowiązania wobec klientów	10 782 306	1 300 053	79 383	1 524	27 313	12 190 579
Pochodne instrumenty finansowe	76 190	-	83	4	607	76 884
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	703 430	-	-	-	-	703 430
Zobowiązania podporządkowane	121 314	-	-	-	-	121 314
Rezerwy	19 776	239	12	1	-	20 028
Pozostałe zobowiązania	92 748	30 549	1 806	12	773	125 888
Zobowiązania razem	11 831 794	1 662 897	81 284	492 411	28 693	14 097 079
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową						
		170 372	67 286	1 122 967	13 362	
Bilansowa pozycja netto		-516 372	41 174	1 116 518	-18 963	
Pozabilansowa pozycja netto		543 672	-52 519	-1 093 034	20 300	

Walutowa pozycja pozabilansowa wynika z zawartych transakcji fx swap, które są używane przez Bank do pokrycia niedopasowania płynnościowego w walutach obcych.

Ryzyko walutowe (wartości bilansowe netto) na 31 grudnia 2009

	PLN	EUR	USD	CHF	Inne	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	426 558	9 207	3 000	539	3 069	442 373
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	63 504	42 166	1 923	4 458	6 300	118 351
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	59 083	-	-	-	-	59 083
Pochodne instrumenty finansowe	7 925	-	-	-	-	7 925
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 194 633	518 466	54 965	1 527 333	272	9 295 669
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	1 547 840	20 529	181	-	-	1 568 550
- dostępne do sprzedaży	1 059 040	20 529	181	-	-	1 079 750
- utrzymywane do terminu zapadalności	488 800	-	-	-	-	488 800
Aktywa zastawione	269 285	-	-	-	-	269 285
Inne aktywa	309 228	6 988	9 386	2	-	325 604
Aktywa razem	9 878 056	597 356	69 455	1 532 332	9 641	12 086 840
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		608 253	24 032	2 834	13 980	
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	143	-	-	-	-	143
Zobowiązania wobec innych banków	518 403	255 107	25 675	567 356	-	1 366 541
Zobowiązania wobec klientów	8 461 876	872 349	56 494	1 817	22 739	9 415 275
Pochodne instrumenty finansowe	15 073	-	-	-	-	15 073
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	160	-	-	-	-	160
Zobowiązania podporządkowane	121 377	-	-	-	-	121 377
Pozostałe zobowiązania	189 657	58 091	202	1	366	248 317
Zobowiązania razem	9 306 689	1 185 547	82 371	569 174	23 105	11 166 886
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		17 139	3 278	965 152	10 195	
Bilansowa pozycja netto		-588 191	-12 916	963 158	-13 464	
Pozabilansowa pozycja netto		591 114	20 754	-962 318	3 785	

5.2.4. Ryzyko cen akcji, towarów i instrumentów pochodnych

Ryzyko to występuje głównie w działalności DM BOŚ S.A. i wynika z wpływu zmian cen akcji, towarów i instrumentów pochodnych na wartość kapitału i na wynik finansowy.

Transakcje na instrumentach pochodnych oraz akcjach realizowane na rachunek DM BOŚ dotyczą przede wszystkim działalności DM BOŚ jako animatora i w przeważającej większości przypadków są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ transakcji arbitrażowych oraz w funkcji animatora emitenta. Transakcje arbitrażowe polegają na wykorzystaniu tymczasowej nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (głównie pomiędzy kontraktami terminowymi na indeks WIG20 oraz cenami akcji spółek wchodzących w skład tego indeksu) oraz transakcje arbitrażowe na kontrakty walutowe zawierane na GPW oraz w Saxo Banku. Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania, zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych).

W DM BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku wykorzystanie limitu zaangażowania w transakcje arbitrażowe wynosiło 37,9% (na dzień 31 grudnia 2010 roku – 56,3%), natomiast limitu w transakcje niezabezpieczone wynosiło 55,2% (na dzień 31 grudnia 2010 roku – 63,2%).

Dodatkowo w DM BOŚ istnieją limity straty, tj. konieczności zamknięcia posiadanych pozycji w przypadku poniesienia określonej wysokości straty dziennej oraz limity dla poszczególnych traderów.

DM BOŚ S.A. posiadał instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są akcje, kursy walut lub indeksy giełd, srebro, platyna, pallad oraz kontrakty futures na: indeksy giełdowe, 10-letnie obligacje rządu Stanów Zjednoczonych i Niemiec, miedź, kukurydzę, pszenicę, soję, ropę naftową oraz złoto (wg stanu na 31 grudnia 2011 roku ich wartość brutto wyniosła 395 mln zł, z czego wartość otwartych pozycji w pochodnych instrumentach finansowych z platformy BOSSAFX wyniosła 269 mln zł (68,02%). (wg stanu na 31 grudnia 2010 roku ich wartość brutto wyniosła 236 mln zł, z czego wartość otwartych pozycji w pochodnych instrumentach finansowych z platformy BOSSAFX wyniosła 157 mln zł (66,7%).

5.3. Zarządzanie kapitałem

5.3.1. Cele, polityka i procesy zarządzania kapitałem.

W strukturze funduszy własnych Grupy Kapitałowej dominują fundusze podstawowe.

Struktura funduszy własnych Grupy wyznaczonych na potrzeby norm ostrożnościowych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
I. Fundusze podstawowe	950 935	917 283	815 787
1. Fundusze zasadnicze	1 015 073	961 110	844 479
Kapitał zakładowy	163 732	163 732	150 530
Kapitał zapasowy, w tym:	800 389	746 244	649 920
- ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	378 915	378 915	296 397
- z zysku po opodatkowaniu	420 261	366 116	352 312
- odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych zbywanych lub likwidowanych	1 213	1 213	1 211
Kapitał rezerwowy	50 952	51 134	44 029
2. Pozycje dodatkowe funduszy podstawowych	67 339	58 121	52 137
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	48 302	48 302	48 302
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	19 037	9 819	3 835
3. Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	-131 477	-101 948	-80 829
Wartości niematerialne	-119 869	-95 188	-70 285
Inne pomniejszenia funduszy podstawowych, w tym:	-11 608	-6 760	-10 544
- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-11 608	-6 760	-10 302
- niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-	-	-242
II. Fundusze uzupełniające	229 653	126 131	124 500
1. Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	3 112	3 112	3 114
2. Dodatkowe pozycje funduszy uzupełniających	220 000	120 000	120 000
- Zobowiązanie podporządkowane	220 000	120 000	120 000
3. Inne pozycje, w tym:	6 541	3 019	1 386
- niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	3 398	52	294
- niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	3 143	2 967	1 092
Suma funduszy własnych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.	1 180 588	1 043 414	940 287
Kapitał krótkoterminowy	17 121	9 503	1 663
Suma funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.	1 197 709	1 052 917	941 950

Przedstawione powyżej fundusze własne na 31 grudnia 2011 roku zostały wyliczone zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego oraz Uchwałą KNF Nr 325/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku. Na 31 grudnia 2010 roku fundusze własne zostały wyliczone zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego oraz Uchwałą KNF Nr 367/2010 z dnia 12 października 2010 roku oraz na 31 grudnia 2009 roku zgodnie z Uchwałą KNF nr 381/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku

Dla potrzeb ograniczania ryzyka spadku współczynnika wypłacalności Grupa monitoruje kształtowanie się skali i struktury działalności Grupy oraz czynników mogących mieć wpływ na obniżenie się poziomu funduszy własnych Grupy.

Zgodnie z art. 128 pkt. 1 ust. 2 Prawa Bankowego Grupa jest zobowiązana utrzymywać sumę funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:

- suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie,
- oszacowana przez Grupę kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (tzw. kapitał wewnętrzny).

Grupa w celu szacowania kapitału wewnętrznego korzysta z metody „mieszanej”. Metoda mieszana bazuje na regulacyjnych wymogach kapitałowych wyliczonych zgodnie z zasadami I filara Nowej Umowy Kapitałowej i dodatkowo uwzględnia kapitał wyliczony na pokrycie ryzyk uznanych przez Grupę jako istotne w ramach II filara Nowej Umowy Kapitałowej.

Kapitał wewnętrzny liczony metodą „mieszaną” wyniósł:

Wyszczególnienie	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kapitał wewnętrzny	876 885	734 827	633 827

5.3.2. Kalkulacja wymogu kapitałowego.

Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. wyznacza wymogi kapitałowe zgodnie z obowiązującymi Uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego, które wprowadziły do polskiego prawodawstwa postanowienia dyrektywy UE w sprawie wymogów kapitałowych (ang. *Capital Requirements Directive* – Dyrektywa CRD).

W Banku Ochrony Środowiska S.A. obowiązują następujące metody w zakresie wyznaczania wymogów kapitałowych:

- w zakresie ryzyka kredytowego – metody standardowej,
- w zakresie ryzyka operacyjnego – metody podstawowego wskaźnika.

Całkowity wymóg kapitałowy stanowiła suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, wyznaczonych zgodnie z Uchwałą KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późn. zm.:

- 1) wymogu z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego,
- 2) wymogu z tytułu ryzyka walutowego,
- 3) wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych,
- 4) wymogu z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych,
- 5) wymogu z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych,
- 6) wymogu z tytułu ryzyka cen towarów,
- 7) wymogu z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta,
- 8) wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego.

Wymogi, o których mowa w punktach 2) – 6) tworzą wymóg z tytułu ryzyka rynkowego.

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wyznaczono metodą standardową zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 4 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późn. zm.,

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wyznaczono tzw. metodą podstawową, określoną w załączniku nr 6 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późn. zm.,

3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych wyznaczono tzw. metodą uproszczoną, określoną w załączniku nr 8 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami,

4. Wymóg z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych wyznaczono tzw. metodą uproszczoną, określoną w załączniku nr 9 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami,
5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych wyznaczono tzw. metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, określoną w załączniku nr 10 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami,
6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów wyznaczono tzw. metodą uproszczoną, określoną w załączniku nr 7 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami,
7. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta obliczono zgodnie z zasadami określonymi w § 6 – 8 załącznika nr 11 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami,
8. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyznaczono tzw. metodą podstawowego wskaźnika, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 Załącznika nr 14 do Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami.

W latach 2011, 2010, 2009 nie występowało ryzyko rozliczenia-dostawy w portfelu handlowym. Nie doszło także do przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań. Nie był przekroczony próg koncentracji kapitałowej.

Całkowity wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Całkowity wymóg kapitałowy, w tym:	783 050	681 675	589 456
- wymóg z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	699 468	609 880	530 797
- wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	15 364	9 411	1 470
- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	68 218	62 384	57 189

5.3.3. Deklaracja zgodności z wymogami w zakresie adekwatności kapitałowej.

Zgodnie z art. 128 pkt. 1 ust. 3 Prawa Bankowego, Grupa jest zobowiązana utrzymywać współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8%. Na 31 grudnia 2011 roku oraz na 31 grudnia 2010 roku kalkulacja współczynnika wypłacalności dokonywana była na podstawie Uchwały KNF nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami. Natomiast na 31 grudnia 2009 roku kalkulacja współczynnika wypłacalności dokonywana była na podstawie Uchwały KNF Nr 380/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku.

Poziom współczynnik wypłacalności kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Współczynnik wypłacalności	12,24%	12,36%	12,78%

W 2006 roku, w toku postępowania administracyjnego związanego z uzyskaniem przez NFOŚiGW zezwolenia na wykonywanie prawa głosu z akcji Banku, NFOŚiGW zobowiązał się wobec KNF do utrzymania współczynnika wypłacalności Banku na poziomie co najmniej 12%. Postępowanie administracyjne, na potrzeby którego NFOŚiGW zaciągnął wobec KNF zobowiązanie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, było prowadzone w związku z odkupieniem przez NFOŚiGW akcji Banku posiadanych przez Skandinaviska Enskilda Banken.

Bank uwzględnia potrzeby kapitałowe wynikające ze zobowiązania nałożonego przez KNF w planach finansowych oraz strategii Banku, dąży też do podwyższenia funduszy własnych m.in. poprzez zatrzymanie zysku w spółce oraz emisję obligacji podporządkowanych.

6. Wynik z tytułu odsetek

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010 dane porównawcze	01-01-2009 31-12-2009 dane porównawcze
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu:			
Kredytów i pożyczek, w tym od:	646 388	511 375	460 374
- Banków	4 745	2 486	11 173
- Klientów, w tym:	641 643	508 889	449 201
- korporacyjnych	221 468	165 094	175 053
- detalicznych	217 213	170 094	151 375
- finansów publicznych	202 909	173 701	122 683
- pozostali	53	-	90
Instrumentów finansowych, w tym:	174 625	142 330	124 919
- dostępnych do sprzedaży	129 573	110 517	72 935
- utrzymywanych do terminu zapadalności	25 821	18 990	33 341
- przeznaczonych do obrotu	19 231	12 823	18 643
Transakcje zabezpieczające	2 020	-	-
Pozostałe	908	-	-
Razem	823 941	653 705	585 293

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010 dane porównawcze	01-01-2009 31-12-2009 dane porównawcze
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze z tytułu:			
Lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, w tym od:	413 302	371 294	324 410
- Banków	8 090	5 959	18 313
- Klientów, w tym:	405 212	365 335	306 097
- korporacyjnych	172 973	154 756	67 288
- detalicznych	168 185	137 342	139 020
- finansów publicznych	29 479	29 524	27 299
- funduszy ekologicznych	24 632	40 923	67 822
- pozostali	9 943	2 790	4 668
Kredytów i pożyczek, w tym od:	40 916	27 031	31 762
- Banków	16 668	11 170	10 707
- Klientów	24 248	15 861	21 055
Instrumentów finansowych- dłużne papiery własnej emisji	99 301	11 595	1 338
Razem	553 519	409 920	357 510

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Przychody odsetkowe wyliczone metodą efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	804 710	640 882	566 650
Koszty odsetkowe wyliczone metodą efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	553 519	409 920	357 510
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze dotyczące aktywów finansowych objętych rezerwą z tytułu utraty wartości	34 256	20 495	16 396

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010 dane porównawcze	01-01-2009 31-12-2009 dane porównawcze
Przychody z tytułu opłat i prowizji			
Opłaty i prowizje z tytułu działalności bankowej			
w tym od:			
- Klientów	32 238	30 564	27 643
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	32 238	30 564	27 643
Opłaty z tytułu operacji papierami wartościowymi	1 007	919	445
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	46 395	52 668	55 841
Opłaty od operacji kartami płatniczymi	51 816	48 571	39 470
Pozostałe opłaty	11 698	11 115	10 491
	1 303	1 387	633
Razem	144 457	145 224	134 523
Koszty z tytułu opłat i prowizji			
Opłaty z działalności maklerskiej	16 366	16 683	18 354
Opłaty z tytułu kart płatniczych	7 137	6 351	6 067
Opłaty za korzystanie z bankomatów innych banków	2 268	2 768	3 640
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym	826	775	814
Opłaty od rachunków bieżących	2 520	184	
Pozostałe opłaty	2 179	1 076	1 072
Razem	31 296	27 837	29 947

Łączna wartość przychodów z działalności powierniczej w roku 2011 wyniosła 198 tys. zł., w roku 2010 wyniosła 183 tys. zł., zaś w roku 2009 wyniosła 505 tys. zł.

8. Przychody z tytułu dywidend

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	82	17	101
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 448	2 752	-
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	196	407	-
Razem	3 726	3 176	101

W kwocie dywidendy w 2011 roku znajduje się między innymi dywidenda od spółki Kemipol Sp. z o.o. w wysokości 3 432 tys. zł (w 2010 r. 2 750 tys. zł) oraz WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w wysokości 196 tys. zł (w 2010 r. 407 tys. zł).

9. Wynik na działalności handlowej

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	-5 183	5 760	9 616
- wynik na sprzedaży	-4 044	5 739	12 924
- wynik z tyt. wyceny do wartości godziwej	-1 139	21	-3 308
Pochodne instrumenty finansowe	80 093	40 957	31 898
- wynik z tyt. realizacji kontraktu	66 407	39 205	23 431
- wynik z tyt. wyceny do wartości godziwej	13 686	1 752	8 467
Razem	74 910	46 717	41 514

10. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Wynik na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w tym:	4 465	3 787	-2 347
- zyski	6 144	13 835	254
- straty	-1 679	-10 048	-2 601

11. Wynik z pozycji wymiany

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Wynik z tytułu operacji wyceny zrealizowany	31 279	47 098	29 283
Wynik z tytułu operacji wyceny niezrealizowany	-930	-182	-903
Razem	30 349	46 916	28 380

Zmniejszenie wyniku z pozycji wymiany na 31 grudnia 2011 roku w porównaniu do roku ubiegłego spowodowane było głównie niższym przyrostem wolumenu kredytów walutowych.

12. Pozostałe przychody operacyjne

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Z tytułu sprzedaż lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	101	868	109
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania, w tym:	2 892	3 173	8 754
- rezerwy na zobowiązania i roszczenia	724	607	1 626
- rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-	-	601
- rezerwy na niewykorzystane urlopy i ekwiwalenty urlopowe	-	2 517	5 072
- rezerwy na świadczenia pracownicze	1 476	-	-
- pozostałe rezerwy	692	49	1 455
Przychody z tytułu zwrotu kosztów windykacji należności	1 062	721	553
Przychody od sprzedaży towarów i usług	275	150	105
Korekta odsetek od zerwanych depozytów z lat ubiegłych	1 262	494	233
Przychody z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	255	85	1 943
Zwrot podatku VAT z lat ubiegłych		1 508	
Pozostałe	2 456	2 377	2 382
Razem	8 303	9 376	14 079

13. Pozostałe koszty operacyjne

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Sprzedaż lub likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych	531	2 116	1 334
Koszty spisanych należności	45	142	212
Przekazane darowizny	623	2 141	292
Utworzenie rezerw na zobowiązania, w tym:	3 926	3 275	2 207
- rezerwa na zobowiązania i roszczenia	1 697	3 076	1 693
- pozostałe rezerwy	2 229	199	514
Koszty windykacji należności	1 798	957	1 465
Koszty utrzymania i administracji wynajmowanych lokali własnych	209	182	236
Koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	457	677	823
Koszty błędnych transakcji maklerskich	159	117	142
Pozostałe	2 111	2 940	1 183
Razem	9 859	12 547	7 894

14. Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (dotworzenie)	-6 630	-875	-4 448
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, w tym:	4 634	20 618	-5 109
- na należności bilansowe (rozwiązanie/dotworzenie)	4 634	20 618	-5 109
Kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz zobowiązania pozabilansowe, w tym:	-40 602	-55 760	-24 819
Na należności bilansowe (dotworzenie)	-40 442	-53 247	-23 438
Kredyty udzielone klientom detalicznym	-15 289	-34 370	-26 929
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	-25 685	-16 817	2 621
Kredyty udzielone finansom publicznym	532	-2 060	866
Kredyty udzielone pozostałym klientom	-	-	4
Inne	-1 501	-1 314	-788
Na zobowiązania pozabilansowe (rozwiązanie /dotworzenie)	1 341	-1 199	-593
Kredyty udzielone bankom	2	-	-
Kredyty udzielone klientom detalicznym	201	-307	338
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	938	-729	-883
Kredyty udzielone finansom publicznym	200	-163	-48
Aktywa przeznaczone do sprzedaży (dotworzenie)	-	-908	-
Razem	-42 598	-36 925	-34 376

Wynik odpisów kredytów i pożyczek klientów na należności bilansowe:

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Wycena indywidualna	-24 663	-7 234	11 251
Wycena grupowa	-15 779	-46 013	-34 689
Razem	-40 442	-53 247	-23 438

15. Ogólne koszty administracyjne

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Świadczenia pracownicze (nota 16)	183 125	171 252	164 856
Koszty administracyjne, w tym:	161 722	150 427	147 333
- koszty rzeczowe	139 777	135 263	134 940
- podatki i opłaty	5 148	4 356	4 655
- składka i wpłaty na BFG	10 562	5 231	4 776
- pozostałe	6 235	5 577	2 962
Amortyzacja, w tym:	31 141	26 624	25 219
- od środków trwałych	20 979	18 987	18 376
- od wartości niematerialnych	10 162	7 637	6 843
Razem	375 988	348 303	337 408

16. Świadczenia pracownicze

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Wynagrodzenia	158 589	147 876	141 959
Składki na ubezpieczenia społeczne	24 536	23 376	22 897
Razem	183 125	171 252	164 856

Grupa nie finansuje świadczeń emerytalnych opartych na programach określonych świadczeń.

W saldzie wynagrodzeń znajdują się koszty:

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
odpraw emerytalnych	463	522	183
nagród jubileuszowych	1 296	817	972

17. Obciążenia podatkowe

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Podatek bieżący	-16 010	-11 745	-11 771
Podatek odroczony*\	1 537	1 558	4 256
Razem	-14 473	-10 187	-7 515
Zysk brutto	76 891	73 369	34 408
Podatek dochodowy według stawki 19 %	-14 609	-13 940	-6 537
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	4 278	1 934	2 302
z tego:			
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	2 630	425	1 974
- otrzymane dywidendy	698	600	-
- pozostałe	950	909	328
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-4 681	-7 716	-3 280
- utworzone odpisy aktualizujące należności	-3 103	-2 450	-1 558
- dotyczące sprzedaży akcji Centrozap i Bogdanka	-	-3 370	-
- pozostałe	-1 578	-1 896	-1 722
Zmniejszenie obciążenia wyniku roku bieżącego dotyczące lat ubiegłych **\	1 228	10 135	-
Obciążenia wyniku roku bieżącego - zryczałtowany podatek od dywidendy	-689	-600	-
Obciążenia podatkowe	-14 473	-10 187	-7 515
Efektywna stawka podatkowa	19%	14%	22%

*\ więcej informacji na temat odroczonego podatku dochodowego przedstawiono w nocie 34

**/ zmniejszenie obciążeń podatkowych dotyczące lat ubiegłych:

- w 2011 roku - odliczenie od dochodu do 50 % wydatków na nabycie wartości niematerialnych stanowiących nowe technologie,
- w 2010 roku - odpisanie nakładów na Centralny System Informatyczny w Zeznaniu rocznym za 2009 rok w wysokości 7 793 tys. zł. oraz odliczenie od dochodu do 50 % wydatków na nabycie wartości niematerialnych stanowiących nowe technologie w łącznej wysokości 2 342 tys. zł.

Zmiana stanu podatku odroczonego w okresie

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Stan na początek okresu	31 833	31 273	27 606
- zmiana stanu ujemnych różnic przejściowych	8 919	18 044	-26 946
- zmiana stanu dodatnich różnic przejściowych	-11 165	-17 484	30 613
- razem zmiana stanu, w tym:	-2 246	560	3 667
- zmiana stanu na kapitale z aktualizacji wyceny	-3 783	-997	-588
- zmiana stanu odniesiona na rachunek zysków i strat	1 537	1 557	4 256
Stan na koniec okresu (nota 34)	29 587	31 833	31 273

18. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Zysk netto	62 418	63 182	26 893
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tysiącach)	16 373	15 823	15 053
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w zł, gr.)	3,81	3,99	1,79

Zysk rozwodniony na akcję jest równy zyskowi podstawowemu na akcję w prezentowanych okresach.

19. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Środki pieniężne w kasie	60 060	60 523	64 970
Środki w Banku Centralnym	409 056	424 111	377 403
Razem	469 116	484 634	442 373

20. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (nota 41)	36 286	45 177	41 824
Lokaty w innych bankach poniżej 3-mcy (środki pieniężne klientów Domu Maklerskiego BOŚ S.A.)	28 599	23 286	14 222
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	18 304	19 783	108 138
Pozostałe należności	5 575	17 359	-
Minus: odpisy aktualizujące lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom *\\	-9 304	-13 938	-45 833
Razem	79 460	91 667	118 351
Papiery dłużne zaklasyfikowane do portfela pożyczek i kredytów	15 122	15 109	-
Razem	94 582	106 776	118 351

*\\ Utworzono m.in. odpisy aktualizujące dotyczące należności kredytowych:

- bank islandzki	-	-	20 635
- banki ukraińskie	9 304	13 938	25 194

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg terminów zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	64 885	70 239	54 726
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	719	-
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	2 678	63 625
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	5 575	5 179	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	9 000	12 852	-
- powyżej do 5 lat	15 122	15 109	-
Razem	94 582	106 776	118 351

21. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Dłużne papiery wartościowe	797	56 568	52 775
- obligacje Skarbu Państwa	-	56 568	52 775
- obligacje korporacyjne	797	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	5 795	4 454	6 308
- notowane	5 795	4 454	6 308
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 592	61 022	59 083

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wg terminów zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	-	-	-
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	-	115	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	51 446	52 775
- powyżej 5 lat	-	4 756	-
- z nieokreślonym terminem zapadalności	6 592	4 705	6 308
Razem	6 592	61 022	59 083

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31-12-2011		31-12-2010		31-12-2009	
	Kredyty i pożyczki brutto	Minus odpisy aktualizujące	Kredyty i pożyczki netto	Kredyty i pożyczki brutto	Minus odpisy aktualizujące	Kredyty i pożyczki netto
Kredyty udzielone klientom detalicznym	4 839 020	117 851	4 721 169	4 439 762	104 700	4 335 062
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	3 315 895	118 956	3 196 939	3 030 575	157 036	2 873 539
Kredyty udzielone finansom publicznym	3 436 816	2 443	3 434 373	3 750 675	2 975	3 747 700
Kredyty udzielone pozostałym klientom	1	-	1	638	-	638
Kredyty i pożyczki	11 591 732	239 250	11 352 482	11 221 650	264 711	10 956 939
Pozostałe należności	10	-	10	8	-	8
Należności razem	11 591 742	239 250	11 352 492	11 221 658	264 711	10 956 947

W kredytach i pożyczkach udzielonych klientom znajdują się kredyty preferencyjne z dopłatami do odsetek od NFOŚiGW i WFOŚiGW, które w prezentowanych okresach wynoszą:

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
	567 316	618 371	639 612

Dopłaty do odsetek w prezentowanych okresach wynosiły średnio 0,6 - 0,8 stopy redyskonta weksli.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	175 310	136 302	102 977
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	435 687	412 905	375 718
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	540 936	575 229	620 476
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	1 311 806	938 279	1 022 425
- powyżej 1 roku do 5 lat	3 771 233	3 647 684	3 177 185
- powyżej 5 lat	5 117 520	5 246 548	3 996 888
Razem	11 352 492	10 956 947	9 295 669

Zmiany stanu odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek

	Kredyty udzielone klientom detalicznym	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	Kredyty udzielone finansom publicznym	Kredyty udzielone pozostałym klientom	Pozostałe należności	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2011	104 700	157 036	2 975	-	-	264 711
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	143 249	127 098	7 518	-	-	277 865
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-127 960	-101 413	-8 050	-	-	-237 423
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne, w tym:	-2 138	-63 770	-	-	-	-65 908
spisane wierzytelności w związku ze zbyciem wierzytelności funduszowi sekurytyzacyjnemu	-870	-6 576	-	-	-	-7 446
Inne zwiększenia	-	5	-	-	-	5
Stan na koniec okresu 31-12-2011	117 851	118 956	2 443	-	-	239 250
Stan na początek okresu 01-01-2010	84 505	221 898	915	-	-	307 318
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	151 590	103 744	6 356	-	-	261 690
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-117 220	-86 927	-4 296	-	-	-208 443
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne, w tym:	-14 175	-81 681	-	-	-	-95 856
spisane wierzytelności w związku ze zbyciem wierzytelności funduszowi sekurytyzacyjnemu	-13 355	-63 032	-	-	-	-76 387
Inne zmniejszenia	-	2	-	-	-	2
Stan na koniec okresu 31-12-2010	104 700	157 036	2 975	-	-	264 711

	Kredyty udzielone klientom detalicznym	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	Kredyty udzielone finansom publicznym	Kredyty udzielone pozostałym klientom	Pozostałe należności	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2009	57 629	225 473	1 781	4		284 887
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	76 894	119 541	8 451	-	-	204 886
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-49 965	-122 162	-9 317	-4	-	-181 448
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne	-53	-950	-	-	-	-1 003
Inne zmniejszenia	-	-4	-	-	-	-4
Stan na koniec okresu 31-12-2009	84 505	221 898	915	-	-	307 318

23. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży			
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	2 548 732	2 748 622	983 611
Skarbu Państwa	1 377 896	1 478 561	396 321
NBP - ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (nota 41)	506 772	599 592	-
Banków	117 350	119 998	140 652
Finansów publicznych	537 553	541 875	446 638
Pomocnicze instytucje finansowe	9 161	8 596	-
Kapitałowe papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	52 342	58 983	96 139
- notowane	16 084	22 455	61 420
- nienotowane	36 258	36 528	34 719
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	2 601 074	2 807 605	1 079 750

Grupa utrzymuje politykę inwestycyjną w zakresie zbycia akcji spółek, które zostały nabyte w ramach aportu wniesionego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zamian za akcje serii „O” wyemitowane przez BOS S.A.

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wg terminów zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	512 074	601 062	161 023
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	521	1 243	825
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	4 571	8 308	5 934
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	258 887	343 095	36 628
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 032 742	1 308 421	543 581
- powyżej 5 lat	739 937	486 493	235 620
- z nieokreślonym terminem zapadalności	52 342	58 983	96 139
Razem	2 601 074	2 807 605	1 079 750

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Dłużne papiery wartościowe – według zamortyzowanego kosztu:	649 665	385 062	488 800
Skarbu Państwa	649 665	385 062	488 800
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	649 665	385 062	488 800
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	3 250 739	3 192 667	1 568 550

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności wg terminów zapadalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	104 540
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	-	-
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	-	356 146	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	510 074	28 916	384 260
- powyżej 5 lat	139 591	-	-
Razem	649 665	385 062	488 800

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych:

Dostępnych do sprzedaży

Dłużne papiery wartościowe						
	Skarbu Państwa	NBP	Banków	Finansów publicznych	Pomocniczych instytucji finansowych	RAZEM Dłużne papiery wartościowe
Stan na początek okresu 01-01-2011	1 478 561	599 592	119 998	541 875	8 596	2 748 622
Zwiększenia (z tytułu)	1 173 762	37 050 747	16 457	77 483	4 721	38 323 170
- zakup	840 871	37 009 791	-	38 922	2 279	37 891 863
- naliczone odsetki dyskonto, premia	84 727	28 118	6 629	29 437	30	148 941
- dodatnia wycena	248 164	12 838	9 828	9 124	2 412	282 366
Zmniejszenia (z tytułu)	1 274 427	37 143 567	19 105	81 805	4 156	38 523 060
- sprzedaż i wykup	948 192	37 102 611	-	41 937	-	38 092 740
- odsetki zrealizowane, premia	82 545	28 050	6 454	28 942	7	145 998
- ujemna wycena	243 690	12 906	12 651	10 926	2 859	283 032
- odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	1 290	1 290
Stan na koniec okresu 31-12-2011	1 377 896	506 772	117 350	537 553	9 161	2 548 732

	Dłużne papiery wartościowe					RAZEM Dłużne papiery wartościowe
	Skarbu Państwa	NBP	Banków	Finansów publicznych	Pomocniczych instytucji finansowych	
Stan na początek okresu 01-01-2010	396 321	-	140 652	446 638	-	983 611
Zwiększenia (z tytułu)	20 060 012	40 668 970	12 478	165 008	8 596	60 915 064
- zakup	19 659 637	40 641 723	2 549	133 767	8 580	60 446 256
- naliczone odsetki dyskonto, premia	61 316	27 247	6 545	29 777	7	124 892
- dodatnia wycena	69 774	-	3 384	1 464	9	74 631
- z tyt. transakcji typu sell buy back i repo prezentowanych w aktywach zastawionych	269 285	-	-	-	-	269 285
Zmniejszenia (z tytułu)	18 977 772	40 069 378	33 132	69 771	-	59 150 053
- sprzedaż i wykup	18 865 525	40 042 131	23 090	39 110	-	58 969 856
- odsetki zrealizowane, premia	45 611	27 189	6 616	29 269	-	108 685
- ujemna wycena	66 636	58	3 426	1 392	-	71 512
Stan na koniec okresu 31-12-2010	1 478 561	599 592	119 998	541 875	8 596	2 748 622
Stan na początek okresu 01-01-2009	827 721	-	296 758	296 154	-	1 420 633
Zwiększenia (z tytułu)	2 291 915	12 857	1 766 440	207 572	-	4 278 784
- zakup	2 231 749	12 857	1 743 713	185 507	-	4 173 826
- naliczone odsetki lub dyskonto, premia	40 157	-	18 870	21 847	-	80 874
- dodatnia wycena	20 009	-	3 857	218	-	24 084
Zmniejszenia (z tytułu)	2 723 315	12 857	1 922 546	57 088	-	4 715 806
- sprzedaż i wykup	2 392 868	12 857	1 894 034	34 570	-	4 334 329
- odsetki zrealizowane, premia	43 057	-	24 029	22 310	-	89 396
- ujemna wycena	18 105	-	4 483	208	-	22 796
- z tyt. transakcji typu sell buy back i repo prezentowanych w aktywach zastawionych	269 285	-	-	-	-	269 285
Stan na koniec okresu 31-12-2009	396 321	-	140 652	446 638	-	983 611

W dostępnych do sprzedaży papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie umów pożyczek otrzymanych od banków i międzynarodowych instytucji finansowych.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do roku	87 804	-	-
- powyżej roku	647 055	937 426	168 779
Razem	734 859	937 426	168 779

	Kapitałowe papiery wartościowe		
	Notowane	Nienotowane	RAZEM
Stan na początek okresu 01-01-2011	22 455	36 528	58 983
Zwiększenia (z tytułu)	11 002	662	11 664
- zakup akcji	-	553	553
- dodatnia wycena	11 002	106	11 108
- rozwiązanie odpisów aktualizacyjnych	-	3	3
Zmniejszenia (z tytułu)	17 373	932	18 305
- sprzedaż akcji i udziałów	1 247	122	1 369
- utrata wartości	5 340	-	5 340
- ujemna wycena	10 786	810	11 596
Stan na koniec okresu 31-12-2011	16 084	36 258	52 342
Stan na początek okresu 01-01-2010	61 420	34 719	96 139
Zwiększenia (z tytułu)	5 417	1 964	7 381
- zakup akcji	3 673	-	3 673
- dodatnia wycena	1 744	1 964	3 708
Zmniejszenia (z tytułu)	44 382	155	44 537
- sprzedaż akcji i udziałów	13 710	155	13 865
- utrata wartości	5 411	-	5 411
- ujemna wycena	1 523	-	1 523
-przeklasyfikowanie akcji	23 738	-	23 738
Stan na koniec okresu 31-12-2010	22 455	36 528	58 983
Stan na początek okresu 01-01-2009	1 038	1 661	2 699
Zwiększenia (z tytułu)	65 229	33 135	98 364
- zakup	63 097	33 056	96 153
- dodatnia wycena	2 132	79	2 211
Zmniejszenia (z tytułu)	4 847	77	4 924
- sprzedaż i wykup	-	66	66
- ujemna wycena	399	6	405
- utrata wartości	4 448	-	4 448
- umorzenie akcji	-	5	5
Stan na koniec okresu 31-12-2009	61 420	34 719	96 139

Utrzymywanych do terminu zapadalności

	Dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2011	385 062	385 062
Zwiększenia z tytułu:	642 991	643 377
- zakup	617 170	617 170
- naliczone odsetki, dyskonto, premia	25 821	26 207
Zmniejszenia z tytułu:	378 388	378 774
- wykup	355 000	358 006
- odsetki zrealizowane, premia	23 388	20 768
Stan na koniec okresu 31-12-2011	649 665	649 665
Stan na początek okresu 01-01-2010	488 800	488 800
Zwiększenia z tytułu	22 075	22 075
- zakup	-	-
- naliczone odsetki, dyskonto, premia	22 075	22 075
Zmniejszenia z tytułu:	125 813	125 813
- wykup	102 095	102 095
- odsetki zrealizowane, premia	23 718	23 718
Stan na koniec okresu 31-12-2010	385 062	385 062
Stan na początek okresu 01-01-2009	650 430	650 430
Zwiększenia z tytułu	39 760	39 760
- naliczone odsetki, dyskonto, premia	39 760	39 760
Zmniejszenia z tytułu:	201 390	201 390
- wykup	160 551	160 551
- odsetki zrealizowane, premia	40 839	40 839
Stan na koniec okresu 31-12-2009	488 800	488 800

W utrzymywanych do terminu zapadalności papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG z terminem wykupu:

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do roku		45 388	
- powyżej roku	69 776		39 345
Razem	69 776	45 388	39 345

W utrzymywanych do terminu zapadalności papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie umów pożyczek otrzymanych od banków i międzynarodowych instytucji finansowych z terminem wykupu:

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do roku		266 734	104 540
- powyżej roku	578 330	28 916	294 893
Razem	578 330	295 650	399 433

24. Aktywa zastawione

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Dłużne papiery wartościowe:			
-obligacje Skarbu Państwa	-	-	269 285
Razem	-	-	269 285

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku nie było czynnych transakcji repo. Aktywa zastawione na dzień 31 grudnia 2009 roku stanowiły zastaw transakcji repo przeprowadzonej z bankiem krajowym.

25. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	22 830	-	-
Razem	22 830	-	-

Spółka WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. była klasyfikowana w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5. Ponieważ przestała spełniać kryteria klasyfikacji została zaklasyfikowana przez Bank na dzień 31 grudnia 2011 roku jako jednostka stowarzyszona.

26. Wartości niematerialne

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość firmy	550	550	550
Licencje i oprogramowanie	51 146	48 201	31 820
Wartości niematerialne w budowie	68 174	46 437	37 915
Razem	119 870	95 188	70 285

Wzrost wartości niematerialnych na 31 grudnia 2011 roku w porównaniu z rokiem ubiegłym wynika przede wszystkim z nakładów na CSB.

Wartość firmy dotyczy nabytej przed dniem przejścia na MSSF zatwierdzonymi przez UE, zorganizowanej części przedsiębiorstwa maklerskiego Elimar. Wartość firmy nie jest amortyzowana i jest sprawdzana na utratę wartości na każdy dzień bilansowy.

Dom Maklerski ocenia, czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy - niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test sporządzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (dalej CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Dom Maklerski oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość końcową (rezydualną) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu długoterminowej stopy wzrostu przyjętej na poziomie założonego przez Dom Maklerski wzrostu (3,0%).

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat CGU na dzień sporządzania testu na utratę wartości (wg stanu na dzień 31 grudnia 2011r. wartość bilansowa CGU wynosiła 1.325 tys. zł),
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Domu Maklerskiego,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu stopy dyskontowej w wysokości 12,32%, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię związaną z brakiem bezpośredniego wsparcia międzynarodowej instytucji finansowej.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) wartości firmy oraz wartości aktywów netto CGU (1.325 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. podobnie jak na dzień 31 grudnia 2010 r. Dom Maklerski nie odnotował utraty wartości dla wartości firmy. Wartość bilansowa wartości firmy na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 551 tys. zł, natomiast wartość bilansowa aktywów netto CGU 774 tys. zł. Nadwyżka wartości bieżącej przyszłych przepływów ponad sumę aktywów netto oraz wartości firmy wyniosła na koniec 2011 roku 18.471 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2010 roku nadwyżka ta wynosiła 13.865 tys. zł).

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości. Na podstawie przeglądu poniesionych nakładów na wartości niematerialne w budowie na dzień 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku nie stwierdzono utraty ich wartości.

	Wartość firmy	Licencje i oprogramowanie	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Stan na 01-01-2011				
Wartość bilansowa brutto	735	100 060	46 437	147 232
Umorzenie	-185	-51 859	-	-52 044
Wartość bilansowa netto	550	48 201	46 437	95 188
Okres kończący się 31-12-2011				
Wartość bilansowa netto na początek roku	550	48 201	46 437	95 188
Zwiększenia	-	13 227	28 556	41 783
- zakupu	-	6 988	26 103	33 091
- przejęcie z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	-	6 239	-	6 239
- amortyzacja księgowana na projektach	-	-	2 453	2 453
Zmniejszenia	-	-470	-6 819	-7 289
- sprzedaż	-	-	-	-
- likwidacje	-	-470	-	-470
- - przeniesienie z nakładów na wartości niematerialne w trakcie realizacji na licencje	-	-	-6 819	-6 819
Naliczenie amortyzacji	-	-10 161	-	-10 161
Wyksięgowanie umorzeń	-	349	-	349
Wartość bilansowa netto	550	51 146	68 174	119 870
Stan na 31-12-2011				
Wartość bilansowa brutto	735	112 817	68 174	181 726
Utrata wartości	-	-	-	-
Umorzenie	-185	-61 671	-	-61 856
Wartość bilansowa netto	550	51 146	68 174	119 870

	Wartość firmy	Licencje i oprogramowanie	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Stan na 01-01-2010				
Wartość bilansowa brutto	735	76 040	80 003	156 778
Utrata wartości	-	-	-42 088	-42 088
Umorzenie	-185	-44 220	-	-44 405
Wartość bilansowa netto	550	31 820	37 915	70 285
Okres kończący się 31-12-2010				
Wartość bilansowa netto na początek roku	550	31 820	37 915	70 285
Zwiększenia	-	24 021	73 053	97 074
- zakupu	-	2 345	30 965	33 310
- przejęcie z wartości niematerialnych w budowie	-	20 776	-	20 776
- przejęcie z inwestycji ze środków trwałych w budowie	-	900	-	900
- spisanie w ciężar rezerw	-	-	42 088	42 088
Zmniejszenia	-	-1	-64 531	-64 532
- sprzedaż	-	-	-988	-988
- likwidacje	-	-1	-	-1
- przeniesienie z inwestycji na licencje	-	-	-20 776	-20 776
- utrata wartości w okresie	-	-	-42 088*\	-42 088
- nakłady, które po rozliczeniu inwestycji nie będą stanowiły wartości niematerialnych	-	-	-679	-679
Naliczenie amortyzacji	-	-7 637	-	-7 637
Wyksięgowanie umorzeń	-	-2	-	-2
Wartość bilansowa netto	550	48 201	46 437	95 188
Stan na 31-12-2010				
Wartość bilansowa brutto	735	100 060	46 437	147 232
Utrata wartości	-	-	-	-
Umorzenie	-185	-51 859	-	-52 044
Wartość bilansowa netto	550	48 201	46 437	95 188

*\ spisanie z wartości niematerialnych w ciężar odpisu aktualizującego dotyczy nakładów na CSI

	Wartość firmy	Licencje i oprogramowanie	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Stan na 01-01-2009				
Wartość bilansowa brutto	735	75 775	66 576	143 086
Utrata wartości (korekta błędu)			-42 088	-42 088
Umorzenie	-185	-43 604		-43 789
Wartość bilansowa netto	550	32 171	24 488	57 209
Okres kończący się 31-12-2009				
Wartość bilansowa netto na początek roku	550	32 171	24 488	57 209
Zwiększenia	-	6 492	15 850	22 342
-zakupu	-	4 069	15 845	19 914
-przejęcie z inwestycji	-	2 423	5	2 428
Zmniejszenia	-	-6 227	-2 423	-8 650
-likwidacje	-	-6 227	-	-6 227
-przeksięgowania z inwestycji	-	-	-2 423	-2 423
Naliczenie amortyzacji	-	-6 843	-	-6 843
Wyksięgowanie umorzeń	-	6 227	-	6 227
Wartość bilansowa netto	550	31 820	37 915	70 285
Stan na 31-12-2009				
Wartość bilansowa brutto	735	76 040	80 003	156 778
Utrata wartości	-	-	-42 088	-42 088
Umorzenie	-185	-44 220	-	-44 405
Wartość bilansowa netto	550	31 820	37 915	70 285

Kwota zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych wynosi:

31-12-2011	40 749
31-12-2010 (dane niezbadane)	44 307
31-12-2009	82 826

27. Rzeczowe aktywa trwałe

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Środki trwałe, w tym:	124 895	120 720	104 049
- grunty	204	204	204
- budynki i lokale	44 533	45 731	46 588
- ulepszenia w obcych środkach trwałych	25 613	22 459	24 091
- sprzęt komputerowy i urządzenia techniczne	48 416	46 551	27 414
- środki transportu	1 101	867	889
- inne środki trwałe	5 028	4 908	4 863
Środki trwałe w budowie	3 715	6 124	5 561
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	128 610	126 844	109 610

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku w Grupie nie występowały:

- aktywa trwałe czasowo nieużywane o istotnej wartości bilansowej,
- składniki majątku wycofane z aktywnego użytkowania i przeznaczone do zbycia.

	Grunty i budynki	Ulepszenia w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne, środki transportu i inne	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 01-01- 2011					
Wartość bilansowa brutto	61 247	49 870	132 329	6 124	249 570
Umorzenie	-15 312	-27 411	-80 003		-122 726
Wartość bilansowa netto	45 935	22 459	52 326	6 124	126 844
Okres kończący się 31-12- 2011					
Wartość bilansowa netto na początek roku	45 935	22 459	52 326	6 124	126 844
Zwiększenia	331	7 755	19 505	9 877	37 468
zakupy	296	1 242	14 726	9 877	26 141
przejęcie z inwestycji	35	6 513	4 779		11 327
Zmniejszenia	-116	-1 824	-15 017	-11 702	-28 659
likwidacje/ sprzedaż	-116	-2 408	-14 871		-17 395
- przeniesienie z inwestycji		584	-146	-11 702	-11 264
Naliczenie amortyzacji	-1 528	-5 060	-14 391	-584	-21 563
Wyksięgowanie umorzenia z tyt. likwidacji/sprzedaży	115	2 283	12 122	-	14 520
Wartość bilansowa netto	44 737	25 613	54 545	3 715	128 610
Stan na 31-12- 2011					
Wartość bilansowa brutto	61 462	55 801	136 817	4 299	258 379
Umorzenie	-16 725	-30 188	-82 272	-584	-129 769
Wartość bilansowa netto	44 737	25 613	54 545	3 715	128 610

	Grunty i budynki	Ulepszenia w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne, środki transportu i inne	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 01 -01- 2010					
Wartość bilansowa brutto	60 586	50 875	108 855	5 561	225 877
Umorzenie	-13 794	-26 784	-75 689	-	-116 267
Wartość bilansowa netto	46 792	24 091	33 166	5 561	109 610
Okres kończący się 31 -12- 2010					
Wartość bilansowa netto na początek roku	46 792	24 091	33 166	5 561	109 610
Zwiększenia	661	3 317	32 994	30 695	67 667
zakupy	62	548	7 126	30 690	38 426
przejęcie z inwestycji	599	2 769	25 868	-	29 236
inne przesunięcia	-	-	-	5	5
Zmniejszenia	-	-4 322	-9 520	-30 132	-43 974
likwidacje/ sprzedaż	-	-4 322	-9 397	-1	-13 720
- przeniesienie z inwestycji	-	-	-123	-30 013 *	-30 136
- nakłady, które po rozliczeniu inwestycji nie będą stanowiły środka trwałego	-	-	-	-118	-118
Naliczenie amortyzacji	-1 518	-4 280	-13 189	-	-18 987
Wyksięgowanie umorzenia z tyt. likwidacji/sprzedaży	-	3 653	8 875	-	12 528
Wartość bilansowa netto	45 935	22 459	52 326	6 124	126 844
Stan na 31 -12- 2010					
Wartość bilansowa brutto	61 247	49 870	132 329	6 124	249 570
Umorzenie	-15 312	-27 411	-80 003	-	-122 726
Wartość bilansowa netto	45 935	22 459	52 326	6 124	126 844

	Grunty i budynki	Ulepszenia w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne, środki transportu i inne	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 01-01-2009					
Wartość bilansowa brutto	59 528	50 660	114 515	4 593	229 296
Umorzenie	-12 306	-27 310	-76 502	-	-116 118
Wartość bilansowa netto	47 222	23 350	38 013	4 593	113 178
Okres kończący się 31-12-2009					
Wartość bilansowa netto na początek roku	47 222	23 350	38 013	4 593	113 178
Zwiększenia	1 058	5 681	8 285	8 180	23 204
zakupy	388	1 673	5 731	8 180	15 972
leasing	-	-	93	-	93
przejęcie z inwestycji	670	4 008	2 461	-	7 139
Zmniejszenia	-	-5 466	-13 945	-7 212	-26 623
likwidacje/ sprzedaż	-	-5 466	-13 931	-	-19 397
przeksięgowania z inwestycji	-	-	-14	-7 212	-7 226
Naliczenie amortyzacji	-1 488	-4 122	-12 765	-	-18 375
Wyksięgowanie umorzenia	-	4 648	13 578	-	18 226
Wartość bilansowa netto	46 792	24 091	33 166	5 561	109 610
Stan na 31 grudnia 2009					
Wartość bilansowa brutto	60 586	50 875	108 855	5 561	225 877
Umorzenie	-13 794	-26 784	-75 689	-	-116 267
Wartość bilansowa netto	46 792	24 091	33 166	5 561	109 610

*\ w ramach kwoty 30 013 tys. zł. zawarta jest wartość nakładów inwestycyjnych przeniesionych na wartości niematerialne w kwocie 900 tys. zł.

28. Inne aktywa

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Koszty do zapłacenia z góry	4 277	3 007	2 300
Odprowadzenie nadmiaru gotówki	15 207	9 499	16 771
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	3 904	3 547	3 530
Dłużnicy różni	75 099	76 351	78 511
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	1 719	1 754	1 785
Rozrachunki publiczno prawne	3 420	1 148	1 806
Przychody do otrzymania	423	506	675
Pozostałe	1 293	1 396	1 755
Razem	105 342	97 208	107 133

29. Zobowiązania wobec innych banków

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Depozyty innych banków	75 346	40 661	583 773
Kredyty i pożyczki otrzymane	634 958	818 202	782 768
Razem	710 304	858 863	1 366 541

Zobowiązania wobec innych banków wg terminów wymagalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	33 529	40 298	518 028
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	20 531	8 554	70 231
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	40 275	253 620	3 731
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	254 564	227 817	499 052
- powyżej 1 roku do 5 lat	342 081	296 502	267 796
- powyżej 5 lat	19 324	32 072	7 703
Razem	710 304	858 863	1 366 541

30. Zobowiązania wobec klientów

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Klienci korporacyjni	3 941 388	5 469 873	3 050 926
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	811 549	736 202	675 837
– lokaty terminowe	3 129 839	4 733 671	2 375 089
Klienci detaliczni	4 583 607	4 069 764	3 818 957
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	1 646 791	1 903 739	1 993 569
– lokaty terminowe	2 936 816	2 166 025	1 825 388
Finanse publiczne	679 640	786 080	706 919
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	331 950	325 900	387 311
– lokaty terminowe	347 690	460 180	319 608
Fundusze ekologiczne	551 041	635 486	962 292
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	33 692	14 614	32 555
– lokaty terminowe	517 349	620 872	929 737
Pozostali klienci	16 839	8 862	3 107
Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	1 137 200	1 075 628	658 573
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty	502 174	144 886	214 501
Razem	11 411 889	12 190 579	9 415 275

W okresie sprawozdawczym Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań.

Zobowiązania wobec klientów wg terminów wymagalności

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- do 1 miesiąca	7 336 904	8 600 243	5 234 872
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 025 979	1 319 245	2 284 415
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	613 710	1 117 484	843 771
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	301 481	132 064	303 809
- powyżej 1 roku do 5 lat	606 969	441 897	370 539
- powyżej 5 lat	526 846	579 646	377 869
Razem	11 411 889	12 190 579	9 415 275

31. Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych

	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności/wykupu	Stan zobowiązań		
					31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Dłużne papiery wartościowe					1 964 729	703 273	-
Obligacje serii B	400 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne	3 lata	402 203	401 895	-
Obligacje serii C od 30.11.2011	300 000 33 728	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne	3 lata (z opcją wykupu po 12 i 24 miesiącach)	33 930	301 378	-
Obligacje serii E	230 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne	3 lata (z opcją wykupu po 18 miesiącach)	233 523	-	-
Obligacje serii F	150 102	PLN	Oprocentowanie stałe (kupon roczny)	5 lat	152 323	-	-
Euroobligacje	250 000	EUR			1 142 750	-	-
Pozostałe papiery wartościowe					162	157	160
Razem					1 964 891	703 430	160

Obligacje Banku Ochrony Środowiska S.A. serii B i C na okaziciela o wartości nominalnej 1 000 zł (jeden tysiąc złotych) każda i terminie wykupu 2 grudnia 2013 r. zostały wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu na Catalyst, a dniem pierwszego notowania tych obligacji był dzień 25 stycznia 2011 roku.

Datę ostatniego dnia notowania obligacji serii B i C ustalono na dzień 20 listopada 2013 roku.

Obligacje Banku Ochrony Środowiska S.A. serii E i F na okaziciela o wartości nominalnej 1 000 zł (jeden tysiąc złotych) każda i terminie wykupu 4 października 2014 r. zostały wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu na Catalyst w dniu 21 listopada 2011 roku, a datę ostatniego dnia notowania obligacji serii E i F ustalono na dzień 24 września 2014 roku.

BOS Finance AB Szwecja jest emitentem euroobligacji na okaziciela, które zostały wyemitowane w dniu 11 maja 2011 roku o wartości nominalnej 100 000 EUR (sto tysięcy euro) każda i terminie wykupu 11 maja 2016 r. Euroobligacje notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Luksemburgu.

32. Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności / wykupu	Stan zobowiązań		
					31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	25 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	25 308	25 274	25 287
Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.	25 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	25 308	25 274	25 287
Bank Pocztowy S.A.	20 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	20 246	20 219	20 229
Powszechna Kasa Oszczędności i Bank Polski S.A.	50 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	50 616	50 547	50 574
Bank Gospodarstwa Krajowego	100 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	101 305	-	-
Razem	220 000				222 783	121 314	121 377

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 3 marca 2010 r. wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku kwoty 120 000 tys. zł stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji w dniu 3 listopada 2009 r. 120 obligacji zwykłych na okaziciela serii A o wartości nominalnej 1 000 tys. zł każda.

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 6 października 2011 r. podjęła decyzję o zaliczeniu do funduszy uzupełniających Banku kwoty 100 000 tys. zł stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji w dniu 18 maja 2011 r. 10 000 obligacji zwykłych na okaziciela serii D o wartości nominalnej 10 tys. zł każda.

33. Rezerwy

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe w tym:	1 941	3 288	2 089
- otwarte linie kredytowe	1 646	2 340	1 584
- gwarancje	295	948	505
Rezerwa na świadczenia pracownicze- rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	10 344	9 725	9 534
Rezerwa na zobowiązania i roszczenia	7 413	7 015	5 153
Rezerwy razem	19 698	20 028	16 776

Zmiana stanu rezerw

	01-01-2011 do 31-12-2011	01-01-2010 do 31-12-2010	01-01-2009 do 31-12-2009
Rezerwa na zobowiązania warunkowe			
Stan na początek okresu	3 288	2 089	1 496
- utworzenie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych	18 619	15 912	7 532
- rozwiązanie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych	-19 961	-14 713	-6 939
- inne	-5	-	-
Stan na koniec okresu	1 941	3 288	2 089
Rezerwa na świadczenia pracownicze - rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne			
Stan na początek okresu	9 725	9 534	9 960
- utworzenie rezerw na utratę wartości	1 759	1 339	1 156
- wykorzystanie rezerw	-1 140	-1 148	-981
- rozwiązanie rezerw	-	-	-601
Stan na koniec okresu	10 344	9 725	9 534
Rezerwa na zobowiązania i roszczenia			
Stan na początek okresu	7 015	5 153	5 563
- utworzenie rezerw na utratę wartości zobowiązań	1 697	3 076	1 693
- rozwiązanie rezerw na utratę wartości zobowiązań	-724	-607	-1 626
- wykorzystanie	-575	-607	-477
Stan na koniec okresu	7 413	7 015	5 153
Stan rezerw na koniec okresu, razem	19 698	20 028	16 776

Wykazana rezerwa na zobowiązania warunkowe to rezerwa z tytułu utraty wartości udzielonych linii kredytowych i gwarancji.

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczą zobowiązań Grupy wynikających z obowiązujących zasad wynagradzania i obejmują nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne. Grupa szacuje, że wpływ korzyści ekonomicznych wynikający z realizacji tych rezerw nastąpi w prezentowanych okresach:

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
do 1 roku	1 292	1 166	1 115
powyżej 1 roku do 5 lat	3 876	3 880	3 705
powyżej 5 lat do 10 lat	2 629	2 492	2 597
powyżej 10 lat do 20 lat	2 011	1 736	1 680
powyżej 20 lat	536	451	437
Razem	10 344	9 725	9 534

Rezerwy na zobowiązania i roszczenia utworzone zostały w wysokości przewidywanych wpływów korzyści ekonomicznych w prezentowanych poniżej okresach:

	31-12-2011		31-12-2010		31-12-2009	
	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści
Rezerwa na karę pieniężną nałożoną na banki przez Prezesa UOKiK *\	2 895	powyżej roku	2 895	powyżej roku	2 895	powyżej roku
Rezerwa na przyszłe zobowiązania dotyczące wpłat do obowiązkowego systemu rekompensat	586	do roku	570	do roku	590	do roku
Rezerwa na sprawę sporną z Pierwszym Mazowieckim Urzędem Skarbowym w zakresie podatku VAT	1 457	do roku	660	do roku	-	
Rezerwa na zobowiązania wobec klientów z tytułu debetów na rachunkach inwestycyjnych	-	do roku	411	do roku	255	do roku
Pozostałe rezerwy na roszczenia **\	2 475	do roku	2 479		1413	
	589	do roku	376	do roku	461	do roku
	1 886	powyżej roku	2 103	powyżej roku	952	powyżej roku
Razem	7 413		7 015		5 153	

*\ Rezerwa na karę pieniężną nałożoną na banki przez Prezesa UOKiK została opisana w nocie 4(e).

**\ Na 31 grudnia 2011 roku w kwocie rezerw na roszczenia znajdują się rezerwy w wysokości 2 048 tys. zł dotyczące klientów Banku oraz rezerwy na roszczenia z powództwa byłych pracowników Banku w wysokości 427 tys. zł natomiast na 31 grudnia 2010 roku w kwocie pozostałych rezerw na roszczenia znajdują się rezerwy w wysokości 2 043 tys. zł dotyczące klientów Banku oraz rezerwy na roszczenia z powództwa byłych pracowników Banku w wysokości 436 tys. zł.

Łączna wartość postępowań będących w toku w prezentowanych okresach

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
- Bank jest pozwanym	25 755	28 682	29 788
- Bank jest powodem	9 748	44 163	22 929

Zdaniem Zarządu Banku ryzyko związane z powyższymi postępowaniami, za wyjątkiem tych, które zostały objęte rezerwami na roszczenia, oceniane jest na poziomie możliwym ale nie prawdopodobnym. Wszelkie ryzyka wiążące się z postępowaniami toczącymi się przed sądem lub organami administracji publicznej są odpowiednio zabezpieczone poziomem rezerw.

34. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy obliczany jest w stosunku do wszystkich różnic przejściowych przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego w wysokości 19%.

W zakresie odroczonego podatku dochodowego zanotowano następujące zmiany:

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Stan na początek okresu	31 833	31 273	27 606
Zmiana stanu :	-2 246	560	3 667
w tym z tytułu:			
- odpisy aktualizujące należności	5 363	1 224	1 424
- wyceny aktywów	-4 540	1 320	-1 394
- kosztów do zapłacenia	10 049	2 806	-6 369
- pozostałych różnic	-656	-368	-721
- prowizji rozliczanych wg ESP	-2 266	-	1 554
- niezamortyzowanych środków trwałych	-588		
objętych ulgą inwestycyjną		-530	-703
- rezerw na koszty rzeczowe i osobowe	-204	368	1 660
- przychodów do otrzymania	-9 404	-4 260	8 216
Stan na koniec okresu	29 587	31 833	31 273

W tym podatek odroczony odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny:

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Stan na początek okresu	567	1 563	2 151
Zmiana stanu ujemnych różnic przejściowych z tytułu wyceny aktywów	922	-278	-177
Zmiana stanu dodatnich różnic przejściowych z tytułu wyceny aktywów	-4 705	-719	-411
Stan na koniec okresu	-3 216	567	1 563

Zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są przypisywane następującym pozycjom:

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:			
- przychodów do otrzymania	25 073	15 669	11 487
- zwyżek z tytułu wyceny aktywów	14 592	15 725	3 842
- niezamortyzowanych środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	7 808	7 220	6 690
- zapłaconych prowizji do rozliczenia wg ESP	4 367	2 732	1 929
- pozostałych różnic przejściowych	1 282	611	525
Razem:	53 122	41 957	24 473

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:			
- odpisy aktualizujące należności	28 186	22 823	21 599
- otrzymanych prowizji do rozliczenia wg ESP	11 731	12 362	11 559
- rezerw na koszty rzeczowe i osobowe	7 174	7 418	7 050
- kosztów do zapłacenia	20 927	10 838	8 032
- zniżek z tytułu wyceny aktywów	13 872	19 546	6 422
- pozostałych różnic przejściowych	819	803	1 084
Razem:	82 709	73 790	55 746
Należność z tyt. bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych	693	179	7 303
Zobowiązania z tyt. bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych	10 534	7 390	-

35. Pozostałe zobowiązania

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Rozliczenia międzybankowe	33 803	37 162	60 916
Zobowiązania wobec kontrahentów DM BOŚ	29 641	33 927	30 028
Rozliczenia międzyokresowe bierne	27 923	29 651	27 832
Rozliczenia publiczno prawne	8 148	6 929	6 185
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	7 914	5 023	99 330
Prowizje do rozliczenia w czasie	4 970	2 750	3 456
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	2 027	1 996	1 407
Pozostałe	302	1 060	2 387
Razem	114 728	118 498	231 541

Na 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku w kwocie zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie było istotnych kwot pozycji do wyjaśnienia.

Na 31 grudnia 2009 roku w kwocie zobowiązań z tytułu dostaw i usług 96 154 tys. zł dotyczyło przeprowadzonej subskrypcji na akcje Banku serii O.

W dniu 2 czerwca 2010 roku Komisji Nadzoru Finansowego wydała decyzję zezwalającą na dokonanie zmiany paragrafu 28 Statutu Banku dot. wysokości kapitału zakładowego.

W dniu 25 czerwca 2010 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego BOŚ S.A.

36. Aktywa i zobowiązania warunkowe

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zobowiązania warunkowe:	2 285 322	1 692 788	1 785 514
a) finansowe, w tym:	1 636 233	1 223 867	1 436 983
otwarte linie kredytowe, w tym:	1 612 669	1 190 232	1 223 206
- odwołalne	1 074 890	573 333	556 368
- nieodwołalne	537 779	616 899	666 838
otwarte akredytywy importowe	16 331	2 794	1 283
promesy udzielenia kredytu, w tym:	5 663	29 346	167 023
- odwołalne	5 663	14 752	151 051
- nieodwołalne		14 594	15 972
limity na transakcje FX	1 000	1 000	1 000
pozostałe	570	495	44 471
b) gwarancyjne, w tym:	649 089	468 321	312 431
poręczenia i gwarancje spłaty kredytu	94 002	88 311	117 407
gwarancje właściwego wykonania kontraktu	318 071	211 034*	187 863
pozostałe	237 016	168 976	7 161
c) gwarantowanie emisji		600	36 100
Aktywa warunkowe:	723 823	475 837	1 004 026
a) finansowania, w tym:	452 202	173 879	660 529
otwarte linie kredytowe **\	451 672	134 405	592 984
zobowiązania od NFOŚiGW i WFOŚiGW z tytułu kredytów konsorcjalnych		38 944	67 545
pozostałe	530	530	-
b) gwarancyjne	266 894	297 969	340 162
c) inne	4 727	3 989	3 335
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	3 009 145	2 168 625	2 789 540

*\ W prezentowanych danych na dzień 31 grudnia 2010 r. w porównaniu z danymi opublikowanymi w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Za Rok 2010 z pozycji „gwarancje właściwego wykonania kontraktu” w wysokości 380.010 tys. PLN zostały wydzielone pozostałe gwarancje.

**\ Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank posiadał do wykorzystania linie kredytowe otrzymane od niżej wymienionych banków i międzynarodowych organizacji finansowych:

	Waluta	Kwota umowy w tys.	Kwota do wykorzystania w tys.	Termin wykorzystania pozostałej kwoty
NIB	EUR	30 000	25 000	W 2012 r. zostaną wykorzystane 2 transze w łącznej wysokości 15 mln EUR, w 2013 r. zostanie wykorzystana transza w wysokości 10 mln EUR

W dniu 25 września 2008 r. Bank zawarł umowę linii depozytowej z jednym z banków polskich, zmienioną aneksem nr 1 z dnia 27 października 2010 r. Na podstawie umowy Bank uzyskał dostęp do finansowania w wysokości 75 mln zł na okres 5 lat.

W dniu 27 października 2011 r. zawarta została z jednym z banków polskich Umowa linii obligacyjnej stand by, na podstawie której Bank uzyskał dostęp do finansowania w wysokości 200 mln PLN na okres 6 miesięcy w terminie od 31 października 2011 do 30 kwietnia 2012 r.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku została wykazana transza otwartej linii kredytowej w wysokości 15 mln EUR otrzymana od KfW Bankengruppe (KfW), której okres dostępności skończył się 16 grudnia 2011 roku. Prowadzone na przełomie 2011 i 2012 roku z KfW negocjacje dotyczące możliwości przedłużenia okresu dostępności linii kredytowej zakończone zostały negatywną decyzją KfW.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank posiadał do wykorzystania linie kredytowe otrzymane od niżej wymienionych banków i międzynarodowych organizacji finansowych:

	Waluta	Kwota umowy w tys.	Kwota do wykorzystania w tys.	Termin wykorzystania pozostałej kwoty
KfW Frankfurt	EUR	30 000	15 000	Linia kredytowa będzie wykorzystywana w 2 transzach (po 15 mln EUR). Zgodnie z podpisaną umową z dnia 16 grudnia 2009r., wykorzystanie kredytu nastąpi w ciągu 36 miesięcy od daty podpisania umowy.

Dodatkowo istnieje podpisana umowa linii depozytowej „stand by” w wysokości 75 000 tys. zł. Linia depozytowa „stand by” została zawarta celu realizacji wymogów związanych z Uchwałą nr 9/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 roku, jak również z wymogami związanymi z planem awaryjnym. Nie przewiduje się wykorzystania tej linii.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank posiadał do wykorzystania linie kredytowe otrzymane od niżej wymienionych banków i międzynarodowych organizacji finansowych:

	Waluta	Kwota umowy w tys.	Kwota do wykorzystania w tys.	Termin wykorzystania pozostałej kwoty
Nordic Investment Bank, Helsinki	EUR	10 000	5 000	II transza pożyczki w wysokości 5 000 tys. EUR nie zostanie wykorzystana ze względu na małe zainteresowanie klientów I transzą pożyczki
KfW (dawniej Kreditanstalt für Wiederaufbau) Frankfurt	EUR	15 000	10 000	Wykorzystanie ostatniej transzy w wysokości 10 000 tys. EUR nastąpiło w drugim kwartale 2010r.
KfW Frankfurt	EUR	30 000	30 000	Linia kredytowa będzie wykorzystywana w 2 transzach (po 15 mln EUR). Zgodnie z podpisaną umową z dnia 16 grudnia 2009r., wykorzystanie kredytu nastąpi w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy.
European Investment Bank, Luksemburg	EUR	75 000	75 000	Wykorzystanie pożyczki nastąpiło w 3 transzach po 25 mln EUR.

Leasing operacyjny

Przedmiotem umów leasingu operacyjnego są pojazdy i nieruchomości. Łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych w odniesieniu do poniższych okresów wynosi:

(a) Leasing operacyjny pojazdów

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
poniżej 1 roku	970	1 971	1 406
od 1 do 5 lat	1 127	1 888	2 209

Opłaty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji koszty rzeczowe ogólnych kosztów administracyjnych wyniosły :

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Minimalne opłaty leasingowe	2 056	1 819	1 663
Opłaty subleasingowe	-	-	150

Wysokość miesięcznej raty wynagrodzenia w kwocie netto stanowi iloczyn ceny netto pojazdu oraz faktora procentowego określonego w Umowie Leasingu, wraz z należnym podatkiem VAT. W razie przekroczenia limitu przebiegu Bank zobowiązany jest zapłacić, oddzielnie dla każdego z pojazdów, opłatę dodatkową w wysokości stanowiącej iloczyn liczby kilometrów ponad ustalony limit i kwoty określonej w Umowie Leasingu.

Jeżeli, począwszy od daty zawarcia Umowy Leasingu, nastąpi zmiana ustawowych stawek podatków i opłat, które wywierają wpływ na kalkulację miesięcznej raty wynagrodzenia netto, a w szczególności wpływają na cenę zakupu pojazdu od sprzedawcy, wówczas finansujący przedstawi Bankowi do akceptacji nową kalkulację kwoty wynagrodzenia z tytułu leasingu pojazdu. Nie dotyczy to samochodów już odebranych przez Bank.

Zgodnie z warunkami umowy każdy odrębny stosunek leasingu każdego z pojazdów, nawiązany na podstawie umowy leasingu, jest niezależny od stosunków leasingu pozostałych pojazdów nawiązanych na podstawie umowy leasingu.

Możliwość wykorzystania opcji kupna nie dotyczy umowy.

(b) Leasing operacyjny nieruchomości

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
poniżej 1 roku	5 928	3 775	2 348
od 1 do 5 lat	41 568	55 000	21 305
powyżej 5 lat	20 433	4 000	18 981

Powyższe płatności dotyczą umów nieodwołalnych

Opłaty ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji koszty rzeczowe ogólnych kosztów administracyjnych wyniosły :

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Koszty czynszów	27 486	24 565	23 454

Opłaty dotyczą długoterminowych umów najmu nieruchomości użytkowanych przez Bank w ramach normalnej działalności operacyjnej.

37. Działalność powiernicza

Działalność powiernicza odnosi się do Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Instrumenty finansowe klientów	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zdematerializowane papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym			
- Akcje notowane i prawa do akcji notowanych zapisane na rachunkach papierów wartościowych	3 805 536	3 501 638	3 808 723
- Pozostałe papiery wartościowe zapisane na rachunkach papierów wartościowych klientów	2 551	1 908 782	1 150
- Pozostałe instrumenty finansowe klientów	166 177	14 465	3 886
- Prawa majątkowe notowane na TGE	127 282	104 921	86 060
Papiery wartościowe przechowywane w formie materialnej			
- Akcje	49 199	30 598	30 598
- Obligacje	110 278	-	-
Razem papiery wartościowe klientów	4 261 023	5 560 404	3 930 417

38. Kapitał zakładowy

a) Zarejestrowany kapitał zakładowy

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj Uprzywilejowania akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	O	zwykłe	236 700	2 367	opłacone	09-01-91	01-01-92
B	O	zwykłe	1 263 300	12 633	opłacone	11-03-92	01-01-93
C	O	zwykłe	477 600	4 776	opłacone	30-12-92	01-01-93
C	O	zwykłe	22 400	224	wkład niepieniężny	30-12-92	01-01-93
D	O	zwykłe	1 300 000	13 000	opłacone	30-12-93	01-01-94
E	O	zwykłe	647 300	6 473	opłacone	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	15 500	155	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	37 200	372	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
F	O	zwykłe	1 500 000	15 000	opłacone	30-12-94	01-01-95
G	O	zwykłe	1 260 000	12 600	opłacone	30-06-95	01-01-96
H	O	zwykłe	670 000	6 700	opłacone	30-06-95	01-01-96
I	O	zwykłe	70 000	700	opłacone	30-06-95	01-01-96
J	O	zwykłe	1 055 000	10 550	opłacone	21-06-96	01-01-96
K	O	zwykłe	945 000	9 450	opłacone	21-06-96	01-01-96
L	O	zwykłe	1 200 000	12 000	opłacone	29-11-96	01-01-96
M	O	zwykłe	2 500 000	25 000	opłacone	07-05-98	01-01-97
N	O	zwykłe	1 853 000	18 530	opłacone	13-06-07	01-01-07
O	O	zwykłe	1 320 245	13 202	wkład niepieniężny	25-06-10	10-01-01
Liczba akcji, razem			16 373 245				
Kapitał zakładowy wg wartości nominalnej razem				163 732			
Kapitał zakładowy razem				163 732			

Wartość nominalna 10,00 zł za akcję.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Podmiot	Liczba akcji posiadanych*\	Udział w kapitale	Liczba głosów	Udział w głosach
Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	12 951 960	79,10%	12 951 960	79,10%
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Warszawie	978 300	5,98%	978 300	5,98%

*\ Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Na pozostałych akcjonariuszy przypada łącznie 14,92% udziałów w kapitale zakładowym Banku.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2009 roku struktura akcjonariuszy posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku była jak niżej.

Podmiot	Liczba akcji posiadanych*\	Udział w kapitale	Liczba głosów	Udział w głosach
Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	11 631 715	77,27%	11 631 715	77,27%
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Warszawie	978 300	6,50%	978 300	6,50%

*\ Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Na pozostałych akcjonariuszy przypada łącznie 16,23% udziałów w kapitale zakładowym Banku.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie są znane zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji.

b) Kapitał zapasowy ze sprzedaży powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał zapasowy wynosił 378 915 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał ten wynosił 378 915 tys. zł i zwiększył się o 82 518 tys. zł, jest to wartość wyceny aportów przewyższająca wartość nominalną udziałów z tytułu emisji akcji serii O. Na dzień 31 grudnia 2009 roku kapitał zapasowy wynosił 296 397 tys. zł.

39. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje zmianę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wynikającą z ich wyceny.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży	-3 431	-2 984	-8 233
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	20 359	-	-
Z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-3 216	567	1 564
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	13 712	-2 417	-6 669

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny

Stan na 01-01-2011	-2 417
Zwiększenie z tytułu:	313 732
- wyceny	307 727
- przeniesienia odpisu do rachunku zysków i strat	6 005
Zmniejszenie z tytułu:	-293 820
- wyceny	-293 820
Odroczony podatek dochodowy	-3 783
Stan na 31-12-2011	13 712
Stan na 01-01-2010	-6 669
Zwiększenie z tytułu:	94 127
- wyceny	91 694
- przeniesienia odpisu do rachunku zysków i strat	2 433
Zmniejszenie z tytułu:	-88 878
- wyceny	-88 878
Odroczony podatek dochodowy	-997
Stan na 31-12-2010	-2 417
Stan na 01-01-2009	-9 174
Zwiększenie z tytułu wyceny	26 295
Zmniejszenie z tytułu wyceny	-23 202
Odroczony podatek dochodowy	-588
Stan na 31-12-2009	-6 669

40. Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się: pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Pozostały kapitał zapasowy:	457 500	403 354	389 551
utworzony ustawowo	44 000	44 000	44 000
utworzony zgodnie ze statutem ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	409 175	355 029	341 226
inny	4 325	4 325	4 325
Pozostałe kapitały rezerwowe:	18 039	18 221	11 115
fundusz na działalność maklerską	16 682	16 864	9 758
inne	1 357	1 357	1 357
Fundusz ogólnego ryzyka	48 302	48 302	48 302
Niepodzielony wynik finansowy	81 455	73 001	30 728
niepodzielony wynik z lat ubiegłych	19 037	9 819	3 835
wynik netto bieżącego okresu	62 418	63 182	26 893
Niepodzielony wynik finansowy, razem	605 296	542 878	479 696

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być przeznaczona jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto niezależnie od kapitału zapasowego z przeznaczeniem na pokrycie szczególnych strat i wydatków.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Fundusz ogólnego ryzyka przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka w działalności Banku tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa bankowego.

W dniu 25 maja 2011 roku decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Ochrony Środowiska S.A. (Uchwała Nr 11/2011) zysk netto Banku za 2010 rok w kwocie 54 058 723,57 zł przeznaczony został w całości na kapitał zapasowy.

"Decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy DM BOŚ S.A. z dnia 30 marca 2011 roku zysk netto za rok 2010 w kwocie 15.029.588,16 zł został przeznaczony wysokości 15 000 000,00 zł na wypłatę dywidendy, a pozostałą kwotę tj. 29.588,16 zł na kapitał rezerwowy.

Odnosnie wyniku za 2011 rok Zarząd Banku zwróci się do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Ochrony Środowiska S.A. z propozycją przeznaczenia całego wypracowanego zysku netto na kapitał zapasowy.

41. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o wysokiej płynności i terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Kasa, środki w Banku Centralnym (nota 19)	469 116	484 634	442 373
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (nota 20)	36 286	45 177	41 824
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe (nota 23)	506 772	599 592	-
Razem	1 012 174	1 129 403	484 197

Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Rezerwa deklarowana do utrzymania w miesiącu grudniu 2011 r. wynosiła 420 323 tys. zł (grudzień 2010 - 331 811 tys. zł , grudzień 2009 r. - 289 407 tys. zł). Bank musi utrzymywać średnie saldo środków pieniężnych w miesiącu powyżej zadeklarowanej rezerwy obowiązkowej.

Zgodnie z paragrafem 10 Uchwały NBP nr 15/2004 Bank może wykorzystywać środki utrzymywane na rachunku rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych.

Objaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu, a zmianami stanu tych pozycji wykazywanymi w działalności operacyjnej sprawozdania z przepływów pieniężnych

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zysk z działalności inwestycyjnej			
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-60	-32	-105

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Bilansowa zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	12 194	11 575	221 156
Zmiana stanu należności od innych banków przyjęta do środków pieniężnych	-8 891	3 353	-71 297
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom razem	3 303	14 928	149 859

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu innych lokat na rynku pieniężnym	-	-	94 696
Wykup	-	-	-94 696
Zmiana stanu innych lokat na rynku pieniężnym razem	-	-	-

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych	-108 976	65 677	-33 462
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy na kapitał z aktualizacji wyceny	20 359	-	-
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych razem	-88 617	65 677	-33 462

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom razem	-395 545	-1 661 278	-1 507 543
Konwersja wierzytelności za otrzymane papiery wartościowe	-	-12 253	-
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom razem	-395 545	-1 673 531	-1 507 543

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	-58 072	-1 624 117	505 212
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych przyjęta do środków pieniężnych	-92 820	599 592	-
Wykup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-355 000	-124 823	-160 552
Zakup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	612 167	-	-
Otrzymane papiery wartościowe w wyniku konwersji wierzytelności	-	12 253	-
Przesunięcie odsetek od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności do odsetek z działalności inwestycyjnej	7 436	21 085	-1 078
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży na kapitał z aktualizacji wyceny	-447	5 249	3 093
Przyjęcie aportu	-	-	96 154
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych razem	113 264	-1 110 761	442 829

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego	-6 420	16 489	223
Odroczony podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	1 537	1 558	4 256
Odroczony podatek dochodowy z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-3 783	-997	-588
Niepieniężne zmiany z tytułu wartości niematerialnych oraz rzeczowych środków trwałych	1 571	1 884	1 248
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego razem	-7 095	18 934	5 139

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu bankowych papierów wartościowych i zobowiązań podporządkowanych	1 362 930	703 207	121 327
Zapłacone odsetki od obligacji emitowanych przez Bank		8 351	-
Wpływy ze sprzedaży obligacji	-1 476 752	-700 000	-120 000
Przesunięcie odsetek od bankowych papierów wartościowych do działalności finansowej	-45 145	-11 561	-
Niezrealizowane różnice kursowe	-107 550	-	-
Wykup obligacji BOŚ S.A.	266 272	-	-
Obligacje bankowe w portfelu spółki zależnej	245	-	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu bankowych papierów wartościowych i zobowiązań podporządkowanych razem	-	-3	1 327

	12 miesięcy zakończonych		
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego	-608	-105 653	123 303
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	-16 010	-11 745	-11 771
Zapłacony / nadpłata podatku dochodowego	12 395	-3 711	25 901
Wniesiony niepieniężny udział za akcje BOŚ S.A.	-	95 720	-96 154
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	93	-93
Zmiana stanu innych zobowiązań razem	-4 223	-25 296	41 186

42. Charakterystyka instrumentów pochodnych oraz transakcji wymiany walutowej**Transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych**

INSTRUMENT	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
	FX Swap			FX Forward			FX Spot * \		
Opis instrumentu	Transakcja polegająca na wymianie określonej kwoty (waluta bazowa) na inną walutę (waluta kwotowana) z jednoczesnym zobowiązaniem się do późniejszej wymiany waluty kwotowanej na walutę bazową w dniu określonym w umowie. Wszystkie warunki trans ustalane są w dniu jej zawarcia.			Terminowa transakcja wymiany określonej kwoty waluty na inną walutę w określonym terminie, wg ustalonego kursu terminowego. Jest to tzw. kontrakt z dostawą waluty (forward outright). Wszystkie warunki transakcji ustalane są w dniu jej zawarcia.			Transakcja polegająca na wymianie określonej kwoty waluty na inną walutę, której rozliczenie następuje najczęściej w drugim dniu roboczym po dacie zawarcia transakcji. Wszystkie warunki transakcji są ustalane w dacie zawarcia transakcji.		
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu			do obrotu			do obrotu		
Ilość transakcji	43	33	25	108	25	27	56	25	10
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	1 674 386	1 399 822	1 076 800	124 737	10 629	14 435	129 513	55 437	10 299
Wartość godziwa (w tys. zł)	-506	-71 805	-5 003	5 351	-156	-519	63	-4	-12
- dodatnia	13 884	767	6 507	6 173	11	70	268	90	7
- ujemna	-14 390	-72 572	-11 510	-822	-167	-589	-205	-94	-19
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne			Zmienne			Zmienne		
Zapadalność	2012-01-04 - 2012-12-07	2011-01-03 - 2011-04-12	2010-01-06 - 2010-04-14	2012-01-03 - 2012-03-28	2011-01-03 - 2011-03-16	2010-01-04 - 2010-12-13	2012-01-02 - 2012-01-04	2011-01-03 - 2011-01-04	2010-01-04 - 2010-01-05
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Brak			Na wniosek klienta			Brak		
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak			Brak			Brak		
Inne warunki	Brak			Brak			Brak		
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe			Ryzyko walutowe, ryzyko operacyjne			Ryzyko walutowe, ryzyko operacyjne		

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	1 928 636	1 465 888	1 101 534
- wartość godziwa dodatnia	20 325	868	6 584
- wartość godziwa ujemna	-15 417	-72 833	-12 118
Razem transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych:			
- aktywa	20 325	868	6 584
- zobowiązania	-15 417	-72 833	-12 118

Transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
INSTRUMENT	Transakcje wymiany stopy procentowej (IRS)			Transakcje wymiany stopy procentowej (IRS zabezpieczający)		
Opis instrumentu	Transakcja wymiany stopy procentowej (IRS) jest standaryzowaną transakcją w której strony płacą sobie wzajemnie, w ustalonych okresach, oprocentowanie ustalone wg stopy stałej/zmiennej			Transakcja wymiany stopy procentowej (IRS) jest standaryzowaną transakcją w której strony płacą sobie wzajemnie, w ustalonych okresach, oprocentowanie ustalone wg stopy stałej/zmiennej		
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu (w celu spekulacyjnym)			jako zabezpieczenie		
Ilość transakcji	24	8	8	4	-	-
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	520 000	200 000	200 000	441 680	-	-
Wartość godziwa (w tys. zł)	63	-1 935	-1 805	26 166	-	-
- dodatnia	4 281	918	576	26 166	-	-
- ujemna	-4 218	-2 853	-2 381	-	-	-
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne			Zmienne		
Zapadalność	2015-10-26 2021-12-06	2015-10-24	2015-10-24	2016-05-11 2016-06-20	-	-
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Brak			Brak		
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak			Brak		
Inne warunki	Brak			Brak		
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej			Ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej		

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	961 680	200 000	200 000
- wartość godziwa dodatnia	30 447	918	576
- wartość godziwa ujemna	-4 218	-2 853	-2 381
Razem transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej:			
- aktywa	30 447	918	576
- zobowiązania	-4 218	-2 853	-2 381

Kontrakty terminowe i opcje

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
INSTRUMENT	Kontrakty terminowe na akcje i indeksy giełdowe, kursy walut			Kontrakty forward na waluty			Jednostki indeksowe na WIG 20		
Opis instrumentu	Kontrakt terminowy na akcje/indeks giełdowy jest standaryzowaną transakcją wymagającą gotówkowego rozliczenia w przyszłości lub dostarczenia instrumentu bazowego w zależności od cen akcji/wartości indeksu i zajętej pozycji.			Kontrakty typu forward na sprzedaż i kupno różnych walut z wyznaczoną przyszłą datą uregulowania. Instrumenty tego typu umożliwiają zarabianie na różnicach stóp procentowych pomiędzy walutami tworzącymi parę. Są to tzw. kontrakty bez dostawy waluty (ang. Non Deliverable Forward - NDF). Standardowe kontrakty forward dotyczą transakcji, w których wyznaczony termin uregulowania jest dłuższy niż dwa dni typowe dla transakcji spot.			Jednostka ideksowa na indeks jest instrumentem finansowym, który naśladuje zmiany procentowe wysokości danego indeksu. Instrument ten umożliwia inwestycję równoważną nabyciu całego portfela indeksu bez konieczności zakupu poszczególnych akcji wchodzących w skład indeksu.		
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu			do obrotu			do obrotu		
Ilość transakcji	3 110	1 603	1 245	1 508	1 004	880	218	185	372
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	66 143	44 136	42 375	59 871	34 449	36 875	47	50	-
Wartość godziwa (w tys. zł)	-112	112	-537	-338	-116	635	-	-	-
- dodatnia	171	357	3	4	142	635	-	-	-
- ujemna	-283	-245	-540	-342	-258	-	-	-	-
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne			Zmienne			Zmienne		
Zapadalność	Zmienna			Zmienna			Stała		
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Tak			Tak			Tak		
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak			Brak			Brak		
Inne warunki	Brak			Brak			Brak		
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko cen instrumentów kapitałowych, ryzyko walutowe			Ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe,			Ryzyko operacyjne, ryzyko cen instrumentów kapitałowych		

Kontrakty terminowe i opcje cd.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2011	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
INSTRUMENT	Kontrakty różnic kursowych CFD			Opcje na indeksy giełdowe			Opcje Call		
Opis instrumentu	Kontrakty różnic kursowych (ang. Contracts For Difference – kontrakty na różnicę, CFD) to grupa tzw. instrumentów pochodnych. Oznacza to, iż ich wartość zależy bezpośrednio od wartości instrumentu bazowego na który opiewają. Instrumentami bazowymi mogą być zarówno instrumenty rynku kasowego, takie jak pary walutowe, złoto czy srebro, jak i terminowego np. kontrakty terminowe na indeksy oferowane na giełdach światowych, instrumenty pochodne giełd towarowych itp. Kontrakty CFD umożliwiają zajmowanie długiej lub krótkiej pozycji, zaś wynik jest obliczany tylko na podstawie różnic kursowych. Handel instrumentami CFD nie wiąże się więc z fizycznym zajęciem pozycji.			Opcja na indeks giełdowy jest instrumentem finansowym wymagającą w przyszłości rozliczenia gotówkowego w zależności od wzajemnej relacji wartości indeksu, kursu wykonania oraz rodzaju opcji (call/put).			Przedwstępna umowa nabycia udziałów (dalej "umowa opcji")		
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu			do obrotu			rozliczenie transakcji z drugą stroną umowy opcji, tj. właścicielem spółki przygotowującej inwestycję energetyczną i zaciągającej pożyczkę podporządkowaną od BOŚ Eko Profit S.A.		
Ilość transakcji	682	464	55	370	-	-	2	-	-
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	268 815	157 305	11 971	304	-	-	1 491	-	-
Wartość godziwa (w tys. zł)	5 369	1 079	93	-50	-	-	145	-	-
- dodatnia	5 404	1 774	127	150	-	-	145	-	-
- ujemna	-35	-695	-34	-200	-	-	-	-	-
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne			Zmienne			W zależności od terminu rozliczenia		
Zapadalność	Zmienna			Zmienna			od 31-12-2016 do 30-06-2017		
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Tak			Tak			Tak		
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak			Brak			możliwość nabycia udziałów spółki od drugiej strony umowy opcji poniżej prawdopodobnej ceny rynkowej		
Inne warunki	Brak			Brak			Możliwość wcześniejszego rozliczenia uzależniona od wcześniejszej spłaty pożyczki podporządkowanej przez spółkę należącą do drugiej strony umowy opcji		
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cen towarów, ryzyko cen instrumentów kapitałowych			Ryzyko operacyjne, ryzyko cen instrumentów kapitałowych			Ryzyko cen instrumentów kapitałowych		

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	396 671	235 940	91 221
- wartość godziwa dodatnia	5 874	2 273	765
- wartość godziwa ujemna	-860	-1 198	-574
Razem kontrakty terminowe i opcje:			
- aktywa	5 874	2 273	765
- zobowiązania	-860	-1 198	-574

Razem pochodne instrumenty finansowe

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	3 286 987	1 901 828	1 392 755
- wartość godziwa dodatnia	56 646	4 059	7 925
- wartość godziwa ujemna	-20 495	-76 884	-15 073
Razem pochodne instrumenty finansowe:			
- aktywa	56 646	4 059	7 925
- zobowiązania	-20 495	-76 884	-15 073

43. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniżej przedstawiono wartość bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wycenianych do wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym:

	Wartość bilansowa na 31-12-2011	Wartość godziwa na 31-12-2011	Wartość bilansowa na 31-12-2010	Wartość godziwa na 31-12-2010	Wartość bilansowa na 31-12-2009	Wartość godziwa na 31-12-2009
AKTYWA FINANSOWE						
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	94 582	94 527	106 776	106 763	118 351	118 351
Inne lokaty na runku pieniężnym			-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	11 352 492	11 355 786	10 956 947	10 970 126	9 295 669	9 294 243
- Kredyty w złotych polskich	8 337 172	8 380 324	8 229 694	8 221 791	7 194 265	7 217 229
- Kredyty w walutach obcych	3 015 320	2 975 461	2 727 253	2 748 335	2 101 404	2 077 014
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - Utrzymywane do terminu zapadalności	649 665	655 014	385 062	384 107	488 800	488 897
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	649 665	655 014	385 062	384 107	488 800	488 897
- Skarb Państwa	649 665	655 014	385 062	384 107	488 800	488 897
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE						
Zobowiązania wobec innych banków	710 304	710 742	858 863	859 142	1 366 541	1 358 948
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	11 411 889	11 411 459	12 190 579	12 196 522	9 415 275	9 410 944
- Klientów korporacyjnych	3 941 388	3 941 164	5 469 873	5 473 842	3 050 926	3 050 249
- Klientów detalicznych	4 583 607	4 583 018	4 069 764	4 071 334	3 818 957	3 818 136
- Finansów publicznych	679 640	679 616	786 080	786 379	706 919	706 960
- Funduszy ekologicznych	1 053 215	1 053 184	780 372	782 169	1 176 793	1 176 533
- Międzynarodowych instytucji finansowych	1 137 200	1 137 638	1 075 628	1 073 936	658 573	655 959
- Pozostali klienci	16 839	16 839	8 862	8 862	3 107	3 107
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 964 891	1 909 935	703 430	703 430	160	160
Zobowiązania podporządkowane	222 783	221 462	121 314	121 314	121 377	121 377

Lokaty w innych bankach

Należności od innych banków obejmują lokaty międzybankowe, rachunki nostro oraz kredyty i pożyczki. Wartość godziwa lokat międzybankowych z uwagi na krótki termin realizacji (do 6 m-cy lokaty międzybankowe na stopę stałą) jest równa wartości bilansowej. Obligacje wyemitowane przez banki wyceniono według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o porównywalne emisje przeprowadzone przez inne banki w 2011 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom

Dla kredytów i pożyczek nie istnieje aktywny rynek. Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom przedstawiono po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. W bilansie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa kredytów jest przyjmowana ich wartość wynikająca z bieżąco oszacowanych przyszłych przepływów kapitałowo-odsetkowych (oddzielnie dla walut i oddzielnie dla PLN) wyliczonych w oparciu o efektywną stopę procentową dla każdego kredytu (z wyjątkiem kredytów o nieustalonym harmonogramie lub kredytów zagrożonych dla których jako wartość godziwa przyjmowana jest wartość bilansowa) dyskontowych średnią efektywną stopą procentową kredytów udzielonych w ostatnim kwartale 2011 r. w przypadku kredytów w CHF, których Grupa zaprzestała udzielania została zastosowana średnia efektywna stopa procentowa kredytów udzielanych w EUR skorygowana o różnicę pomiędzy poziomami stóp w EUR i CHF

Zobowiązania wobec podmiotów niebankowych

Zobowiązania w bilansie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa zobowiązań jest przyjmowana ich wartość wynikająca ze zdyskontowania kapitału oraz odsetek dla wszystkich depozytów średnią ważoną stopą procentową, która obowiązywała dla depozytów przyjętych w grudniu 2011 r.

Zobowiązania (kapitał i odsetki) wobec międzynarodowych instytucji finansowych zostały zdyskontowane efektywną stopą procentową zobowiązań zaciąganych w 2011 r.

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu emisję przeprowadzoną przez Grupę w 2011 roku.

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego dla obligacji w PLN wyznaczonego w oparciu emisję przeprowadzoną przez Grupę w 2011 roku dla emisji w PLN oraz w oparciu o notowanie rynkowe w przypadku euroobligacji.

Zobowiązania wobec innych banków

Depozyty międzybankowe, z uwagi na krótki termin zostały ujęte w wartości bilansowej a zaciągnięte pożyczki (kapitał i odsetki) zostały zdyskontowane średnią stopą efektywną zobowiązań wobec banków zaciąganych w 2011 roku.

44. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej

31 grudnia 2011

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	5 835	-	757	6 592
Dłużne papiery wartościowe	40	-	757	797
Kapitałowe papiery wartościowe	5 795	-	-	5 795
Pochodne instrumenty finansowe	326	56 175	145	56 646
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 900 752	664 064	36 258	2 601 074
Dłużne papiery wartościowe	1 884 668	664 064	-	2 548 732
Kapitałowe papiery wartościowe	16 084		36 258	52 342
Razem	1 906 913	720 239	37 160	2 664 312

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu				
Pochodne instrumenty finansowe	826	19 669	-	20 495
Razem	826	19 669	-	20 495

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2011	36 528
Zwiększenia (z tytułu)	1 463
- zakup	1 303
- dodatnia wycena	157
- różnice kursowe	3
Zmniejszenia (z tytułu)	831
- sprzedaż i wykup	21
- ujemna wycena	810
Stan na koniec okresu 31-12-2011	37 160

31 grudnia 2010

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	61 022	-	-	61 022
Dłużne papiery wartościowe	61 022	-	-	61 022
Pochodne instrumenty finansowe	499	3 560	-	4 059
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 100 608	670 469	36 528	2 807 605
Dłużne papiery wartościowe	2 078 153	670 469	-	2 748 622
Kapitałowe papiery wartościowe	22 455	-	36 528	58 983
Razem	2 162 129	674 029	36 528	2 872 686

	Poziom 2
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	
Pochodne instrumenty finansowe	76 884
Razem	76 884

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2010	34 719
Zwiększenia (z tytułu)	1 964
- dodatnia wycena	1 964
Zmniejszenia (z tytułu)	155
- sprzedaż i wykup	155
Stan na koniec okresu 31-12-2010	36 528

31 grudnia 2009

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	58 973	110	-	59 083
Dłużne papiery wartościowe	52 665	110	-	52 775
Kapitałowe papiery wartościowe	6 308	-	-	6 308
Pochodne instrumenty finansowe	598	7 327	-	7 925
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	440 318	604 713	34 719	1 079 750
Dłużne papiery wartościowe	378 898	604 713	-	983 611
Kapitałowe papiery wartościowe	61 420	-	34 719	96 139
Aktywa zastawione	-	269 285	-	269 285
Razem	499 889	881 435	34 719	1 416 043

	Poziom 2
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	
Pochodne instrumenty finansowe	15 073
Razem	15 073

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2009	1 661
Zwiększenia (z tytułu)	33 135
- przejęcia akcji i udziałów	33 056
- dodatnia wycena	79
Zmniejszenia (z tytułu)	77
- sprzedaż i wykup	66
- ujemna wycena	6
- pozostałe	5
Stan na koniec okresu 31-12-2010	34 719

45. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Zgodnie z wymogami MSSF 8 segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych. MSSF 8 definiuje segment operacyjny jako część działalności jednostki, który spełnia trzy kryteria:

- a) segment prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której może osiągać przychody i ponosić koszty,
- b) wyniki działalności operacyjnej segmentu są przeglądane regularnie przez osobę podejmującą w jednostce główne decyzje operacyjne,
- c) odrębne informacje finansowe dla segmentu są dostępne.

Poniżej przedstawiono zasady sprawozdawczości według segmentów operacyjnych za okresy zakończone dnia 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku w podziale na następujące obszary działalności:

- (i) pion korporacji i finansów publicznych,
- (ii) pion detaliczny,
- (iii) działalność na rynku międzybankowym i działalność inwestycyjna,
- (iv) działalność maklerska,
- (v) pozostałe (nieulokowane w segmentach).

W ramach pionu korporacji i finansów publicznych prowadzona jest działalność obejmująca transakcje poprzez Centra Korporacyjne Banku z klientami korporacyjnymi i klientami należącymi do sektora finansów publicznych.

Natomiast aktywność Banku w pionie detalicznym dotyczy transakcji z klientami z grupy osób prywatnych, mikroprzedsiębiorstw oraz wspólnot mieszkaniowych.

W skład obszaru działalności na rynku międzybankowym i działalności inwestycyjnej wchodzi działalność na rynku międzybankowym i dłużnych papierów wartościowych, instrumentów pochodnych, a także w obszarze inwestycji kapitałowych.

W obszarze pozostałe (nieulokowane w segmentach) znajdują się pozycje rachunku zysków i strat, które nie zostały przypisane do żadnego z wymienionych w pozycji (i)-(iv) obszarów działalności, w szczególności przychody i koszty odsetkowe oraz prowizyjne generowane z aktywów i zobowiązań związanych z klientami niesklasyfikowanymi oraz ogólne koszty administracyjne.

Produkty pionów i obszarów działalności wymienionych w podpunktach (i)-(iv) powyżej zostały opisane w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2011 roku” w pkt. I ppkt. 4.

Produktami obszaru działalności na rynku międzybankowym i działalności inwestycyjnej są bieżące i terminowe lokaty i depozyty międzybankowe, kredyty od innych banków oraz kredyty udzielone bankom, dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz instrumenty pochodne.

Natomiast obszar działalności maklerskiej obejmuje głównie nabywanie i zbywanie papierów wartościowych na cudzy lub własny rachunek, prowadzenie rachunków papierów wartościowych, zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie oraz oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej.

Aktywa i pasywa obszarów określonych w ppkt. (i)-(ii) powyżej zostały wyodrębnione w oparciu o bazę kredytową i depozytową Banku.

I. Wynik na działalności operacyjnej pionu korporacji i finansów publicznych oraz pionu detalicznego, jest wynikiem z działalności finansowej tych pionów pomniejszony o wartość ogólnych kosztów administracyjnych przypisanych do danego pionu na podstawie „Metodyki alokacji ogólnych kosztów administracyjnych na obszary działalności Banku”.

Od dnia 1 stycznia 2010 r. wyniki obszarów działalności są wyliczane w oparciu o zmienioną "Metodykę alokacji ogólnych kosztów administracyjnych na obszary działalności Banku". Najważniejsza zmiana wprowadzona w ramach nowej Metodyki polega na rozliczaniu całości ogólnych kosztów administracyjnych na obszary działalności Banku, podczas gdy wcześniej część ogólnych kosztów administracyjnych nie była alokowana na segmenty. Koszty administracyjne są alokowane między innymi z uwzględnieniem następujących kluczy alokacyjnych: proporcja etatów, wolumen kredytów, wolumen depozytów, liczba klientów z rachunkiem bieżącym. Ze względów prezentacyjnych ogólne koszty administracyjne zostały podzielone na: koszty bezpośrednie i pośrednie, amortyzację oraz pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, usługi wzajemne).

W czerwcu 2011 r. zmianie uległ sposób prezentacji wyniku z tytułu prowizji oraz wyniku odsetkowego. Przychody prowizyjne rozliczane liniowo zostały zaliczone do przychodów prowizyjnych, podczas gdy w poprzednich okresach sprawozdawczych stanowiły część przychodów odsetkowych.

Na wynik z działalności finansowej ww. pionów składają się:

1. **Wynik z działalności depozytowej**, tj. różnica pomiędzy przychodami z inwestycji środków depozytowych skalkulowanych na bazie cen transferowych, a kosztami pozyskania środków depozytowych.

Przychody z inwestycji środków depozytowych dla danego pionu ustala się na podstawie średniego (ze stanów dziennych) stanu depozytów danego pionu oraz średniej ceny transferowej odrębnie dla każdej waluty.

Cena transferowa jest to stawka oprocentowania środków pieniężnych pozyskiwanych lub zagospodarowywanych przez piony biznesowe Banku, służąca do ustalenia wewnętrznego wyniku finansowego jednostek Banku dla celów analitycznych oraz dla efektywnego zarządzania dochodowością i ryzykiem Banku, w szczególności ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej. Dla każdej transakcji przypisywana jest indywidualna cena transferowa, będąca sumą stawki rynkowej zgodnej z okresem przeszacowania i walutą oraz marży korygującej. Stawki transferowe ustalane są zgodnie z „Metodyką ustalania cen transferowych w Banku Ochrony Środowiska S.A.”.

2. **Wynik z działalności kredytowej**, tj. suma przychodów odsetkowych od kredytów ze środków własnych, przychodów odsetkowych od kredytów ze środków obcych, prowizji odsetkowych od kredytów ze środków obcych oraz różnicy wartości odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek i zobowiązań pozabilansowych pomniejszona o koszty finansowania działalności kredytowej wyliczone na bazie cen transferowych.

Koszty finansowania działalności kredytowej dla danego pionu ustala się na podstawie średniego (ze stanów dziennych) poziomu zadłużenia kredytowego ze środków własnych danego pionu pomniejszonego o wartość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek oraz średniej ceny transferowej odrębnie dla każdej waluty.

3. **Wynik z rezerwy obowiązkowej**, tj. różnica przychodów odsetkowych od rachunku bieżącego w NBP, alokowanych na poszczególne piony udziałem średnich (średnia ze stanów dziennych) depozytów zebranych przez dany pion w miesiącu poprzednim i kosztów finansowania rachunku bieżącego w NBP.

Koszty finansowania rachunku bieżącego (rezerwy obowiązkowej) w NBP dla danego pionu ustala się na podstawie udziału średniego (średnia ze stanów dziennych) stanu środków na rachunku bieżącym (rezerwy obowiązkowej) w NBP oraz średniej ceny transferowej.

Przypadającą na dany pion część rachunku bieżącego w NBP ustala się na podstawie średniego (ze stanów dziennych) stanu depozytów danego pionu z miesiąca poprzedniego.

4. **Wynik z działalności na dłużnych papierach wartościowych**, tj. suma przychodów prowizyjnych za obsługę obligacji komunalnych / korporacyjnych.

5. **Wynik z tytułu prowizji**, tj. różnica pomiędzy sumą przychodów prowizyjnych od kredytów, przychodów prowizyjnych związanych z rachunkami depozytowymi oraz przychodów od kart płatniczych nieprzydzielonych do rachunku depozytowego i kredytowego a kosztami prowizji.
6. **Wynik z pozycji wymiany**, tj. dochody pionu z transakcji typu FX oraz dochody z pozostałych zrealizowanych transakcji wymiany walutowej przypisanych do pionów na podstawie średniej skali zadłużenia kredytowego w walutach obcych.
7. **Wynik z pozostałych przychodów i kosztów z wyłączeniem ogólnych kosztów administracyjnych**, tj. różnica pomiędzy przypisanymi do poszczególnych pionów pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi.

II. Wynik z obszaru działalności na rynku międzybankowym i działalności inwestycyjnej stanowi sumę wyników z obszaru rynku międzybankowego oraz obszaru inwestycji kapitałowych Banku.

Wynik na działalności operacyjnej z działalności na rynku międzybankowym oraz z inwestycji kapitałowych stanowi wynik na działalności finansowej danego obszaru działalności pomniejszony o wartość ogólnych kosztów administracyjnych przypisanych do danego obszaru na podstawie „Metodyki alokacji ogólnych kosztów administracyjnych na obszary działalności Banku”.

Na wynik z działalności finansowej na rynku międzybankowym składają się:

- **wynik odsetkowy z aktywów rynku międzybankowego** - wyliczany jako różnica pomiędzy przychodami odsetkowymi od aktywów przypisanych do obszaru rynku międzybankowego a kosztami finansowania tych aktywów wyliczanymi w oparciu o ceny transferowe,
- **wynik odsetkowy ze zobowiązań rynku międzybankowego** - wyliczany jako różnica pomiędzy przychodami z inwestycji środków pozyskanych w formie depozytów międzybankowych oraz kredytów zaciągniętych w innych bankach, wyliczanymi w oparciu o ceny transferowe,
- **dochody z inwestycji środków własnych Banku** wyliczonych w oparciu o ceny transferowe,
- **wynik z pozycji wymiany**, za wyjątkiem dochodów z pozycji wymiany przypisanych innym segmentom,
- **wynik na działalności handlowej**,
- **wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych** w części dotyczącej dłużnych papierów wartościowych oraz wyceny instrumentów finansowych.

Na wynik z działalności finansowej z inwestycji kapitałowych składają się następujące pozycje:

- **przychody z tytułu dywidend**,
- **wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych** w części dotyczącej akcji i udziałów,
- **różnica wartości odpisów z tytułu utraty wartości akcji i udziałów**.

Ze względu na specyfikę Banku, nie występują zjawiska sezonowości lub cykliczności. Bank świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. są zależne od koniunktury na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

W ten sposób kalkulowane są wyniki obszarów działalności jednak dla celów zachowania spójności z formatem stosowanym w informacji zarządczej w tabelach poniżej zastosowano prezentację w układzie rachunku zysków i strat.

Poniżej przedstawiono skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku przypadające na przyjęte segmenty.

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011	PION KORPORACJI I FINANSÓW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU MIĘDZYBANKOWYM I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLESKA (DM + EKOPROFIT)	POZOSTAŁE (NIEUŁOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
I.	Wynik z tytułu odsetek	141 271	113 283	9 032	8 531	-1 695	270 422
1.	Przychody z tytułu odsetek	721 744	425 241	645 707	10 004	492	1 803 188
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	434 484	224 294	162 961	2 006	196	823 941
	- sprzedaż innym segmentom	287 260	200 947	482 746	7 998	296	979 247
2.	Koszty z tytułu odsetek	-580 473	-311 958	-636 675	-1 473	-2 187	-1 532 766
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	-231 185	-170 528	-148 246	-1 392	-2 168	-553 519
	- sprzedaż innym segmentom	-349 288	-141 430	-488 429	-81	-19	-979 247
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	44 332	39 080	-1	31 581	-1 831	113 161
1.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	45 223	51 282	-	47 947	5	144 457
2.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	-891	-12 202	-1	-16 366	-1 836	-31 296
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	3 628	98	-	3 726
IV.	Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	26 997	47 913	-	74 910
V.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-	-	4 944	-479	-	4 465
VI.	Wynik z pozycji wymiany	11 542	14 472	4 129	206	-	30 349
VII.	Wynik na działalności bankowej	197 145	166 835	48 729	87 850	-3 526	497 033
VIII.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-2 558	1 036	-	-2 841	2 807	-1 556
IX.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-24 814	-14 307	-1 997	22	-1 502	-42 598
X.	Wynik na działalności finansowej	169 773	153 564	46 732	85 031	-2 221	452 879
1.	Koszty bezpośrednie	-41 472	-77 997	-4 049	-30 451	-116	-154 085
	Wynik po kosztach bezpośrednich	128 301	75 567	42 683	54 580	-2 337	298 794
2.	Koszty pośrednie	-58 672	-85 990	-7 760	-24 411	-383	-177 216
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	69 629	-10 423	34 923	30 169	-2 720	121 578
3.	Amortyzacja	-9 596	-16 154	-312	-5 077	-2	-31 141
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, Usługi wzajemne)	-15 695	3 638	-6	-1 449	-34	-13 546
XI.	Wynik finansowy brutto	44 338	-22 939	34 605	23 643	-2 756	76 891
XII.	Obciążenia podatkowe	-8 807	4 359	-5 984	-5 256	1 215	-14 473
XIII.	Wynik finansowy netto	35 531	-18 580	28 621	18 387	-1 541	62 418
Aktywa segmentu		6 797 066	4 881 780	3 382 762	157 745	417 764	15 637 117
Zobowiązania segmentu		5 181 188	4 310 929	5 618 460	370 268	156 272	15 637 117
Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne		20 242	27 924	2 032	8 939	94	59 231

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2010	PION KORPORACJI I FINANSÓW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU MIĘDZYBANKOWYM I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLESKA (DM+EKOPROFIT)	POZOSTAŁE (NIEULOLOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
I.	Wynik z tytułu odsetek	124 130	76 579	36 583	7 273	-780	243 785
1.	Przychody z tytułu odsetek	621 899	313 863	494 658	8 075	473	1 438 968
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	344 687	173 370	134 346	1 258	44	653 705
	- sprzedaż innym segmentom	277 212	140 493	360 312	6 817	429	785 263
2.	Koszty z tytułu odsetek	-497 769	-237 284	-458 075	-802	-1 253	-1 195 183
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	-227 320	-140 631	-39 941	-802	-1 226	-409 920
	- sprzedaż innym segmentom	-270 449	-96 653	-418 134	0	-27	-785 263
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	43 258	35 584	-	37 665	880	117 387
1.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	43 576	44 652	-	54 348	2 648	145 224
2.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	-318	-9 068	-	-16 683	-1 768	-27 837
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	3 159	17	-	3 176
IV.	Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	18 182	28 535	-	46 717
V.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-	-	3 787	-	-	3 787
VI.	Wynik z pozycji wymiany	9 764	36 916	211	-22	47	46 916
VII.	Wynik na działalności bankowej	177 152	149 079	61 922	73 468	147	461 768
VIII.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 356	-56	-	-1 578	-181	-3 171
IX.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-20 544	-34 780	20 617	-82	-2 136	-36 925
X.	Wynik na działalności finansowej	155 252	114 243	82 539	71 808	-2 170	421 672
1.	Koszty bezpośrednie	-32 869	-77 864	-3 459	-23 928	-30	-138 150
	Wynik po kosztach bezpośrednich	122 383	36 379	79 080	47 880	-2 200	283 522
2.	Koszty pośrednie	-52 103	-91 836	-6 247	-22 183	-2 308	-174 677
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	70 280	-55 457	72 833	25 697	-4 508	108 845
3.	Amortyzacja	-7 160	-14 634	-113	-4 704	-13	-26 624
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, Usługi wzajemne)	-11 907	5 990	-801	-1 551	-583	-8 852
XI.	Wynik finansowy brutto	51 213	-64 101	71 919	19 442	-5 104	73 369
XII.	Obciążenia podatkowe	-9 789	12 179	-13 472	-3 968	4 863	-10 187
XIII.	Wynik finansowy netto	41 424	-51 922	58 447	15 474	-241	63 182
Aktywa segmentu		6 867 557	4 477 709	3 376 237	136 811	321 873	15 180 187
Zobowiązania segmentu		6 857 396	3 793 083	3 489 995	365 451	674 262	15 180 187
Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne		23 854	40 214	2 581	4 369	718	71 736

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009	PION KORPORACJI I FINANSÓW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU MIĘDZYBANKOWYM I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLESKA (DM+EKOPROFIT)	POZOSTAŁE (NIEUŁOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
I.	Wynik z tytułu odsetek	101 503	90 047	27 256	8 473	504	227 783
1.	Przychody z tytułu odsetek	504 474	304 555	423 968	9 468	1 139	1 243 604
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	303 976	154 035	125 729	1 473	80	585 293
	- sprzedaż innym segmentom	200 498	150 520	298 239	7 995	1 059	658 311
2.	Koszty z tytułu odsetek	-402 971	-214 508	-396 712	-995	-635	-1 015 821
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	-162 109	-146 691	-47 192	-984	-534	-357 510
	- sprzedaż innym segmentom	-240 862	-67 817	-349 520	-11	-101	-658 311
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	40 216	25 380	-	38 035	945	104 576
1.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	40 475	34 831	-	56 389	2 828	134 523
2.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	-259	-9 451	-	-18 354	-1 883	-29 947
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	101	-	101
IV.	Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	28 843	12 671	-	41 514
V.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-	-	-2 567	220	-	-2 347
VI.	Wynik z pozycji wymiany	9 353	19 442	-351	-154	90	28 380
VII.	Wynik na działalności bankowej	151 072	134 869	53 181	59 346	1 539	400 007
VIII.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 675	159	-	340	7 361	6 185
IX.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	2 610	-26 670	-9 565	-	-751	-34 376
X.	Wynik na działalności finansowej	152 007	108 358	43 616	59 686	8 149	371 816
1.	Koszty bezpośrednie	-19 071	-76 127	-2 965	-23 658	-60	-121 881
	Wynik po kosztach bezpośrednich	132 936	32 231	40 651	36 028	8 089	249 935
2.	Koszty pośrednie	-38 698	-68 301	-211	-14 419	-62 103	-183 732
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	94 238	-36 070	40 440	21 609	-54 014	66 203
3.	Amortyzacja	-1 339	-7 658	-	-3 833	-12 389	-25 219
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, Usługi wzajemne)	-16 659	12 028	1	-1 426	-520	-6 576
XI.	Wynik finansowy brutto	76 240	-31 700	40 441	16 350	-66 923	34 408
XII.	Obciążenia podatkowe	-14 523	6 023	-7 684	-3 014	11 683	-7 515
XIII.	Wynik finansowy netto	61 717	-25 677	32 757	13 336	-55 240	26 893
Aktywa segmentu		6 215 401	3 499 520	2 021 497	131 099	219 323	12 086 840
Zobowiązania segmentu		4 469 876	3 557 034	3 132 937	330 012	596 981	12 086 840
Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne		8 326	14 776	354	5 434	6 996	35 886

46. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 i na dzień 31 grudnia 2009 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) był głównym akcjonariuszem w Grupie.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku jednostką powiązaną z Bankiem jest spółka stowarzyszona pod nazwą Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.

Za podmioty powiązane uznaje się również kluczowy personel kierowniczy.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od warunków rynkowych.

(a) Opis transakcji z głównym akcjonariuszem Banku, tj.: NFOŚiGW

Na dzień 31 grudnia 2011 roku NFOŚiGW posiadał w Banku środki na rachunkach bieżących i terminowych w kwocie 182 tys. zł (łącznie z naliczonymi odsetkami). Koszty odsetkowe, jakie Bank poniósł w roku obrotowym 2011 od depozytów Funduszu wyniosły 4 791 tys. zł.

W 2011 roku Bank otrzymał przychody z tytułu prowizji w wysokości 3 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku NFOŚiGW posiadał w Banku środki na rachunkach bieżących i terminowych w kwocie 393 152 tys. zł (łącznie z naliczonymi odsetkami). Koszty odsetkowe, jakie Bank poniósł w roku obrotowym 2010 od depozytów Funduszu wyniosły 28 364 tys. zł.

W 2010 roku Bank otrzymał przychody z tytułu prowizji w wysokości 23 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku NFOŚiGW posiadał również limit z tytułu kart płatniczych w wysokości 20 tys. zł, w tym stan należności z tytułu kart płatniczych wyniósł 1 tys. zł, natomiast zobowiązania pozabilansowe 19 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku NFOŚiGW posiadał w Banku środki na rachunkach bieżących i terminowych w kwocie 656 750 tys. zł (łącznie z naliczonymi odsetkami). Koszty odsetkowe, jakie Bank poniósł w roku obrotowym 2009 od depozytów Funduszu wyniosły 51 787 tys. zł.

W 2009 roku Bank otrzymał przychody z tytułu prowizji w wysokości 43 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku NFOŚiGW posiadał również limit z tytułu kart płatniczych w wysokości 30 tys. zł, w tym stan należności z tytułu kart płatniczych wyniósł 2 tys. zł, natomiast zobowiązania pozabilansowe 28 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku NFOŚiGW posiadał również zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 631 tys. zł udzielone przez Bank w 2005 roku.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość środków powierzonych na kredyty przez NFOŚiGW wynosiła 18 802 tys. zł., na dzień 31 grudnia 2010 roku 27 481 tys. zł., natomiast na koniec 2009 roku wartość tychże środków wynosiła odpowiednio NFOŚiGW 85 917 tys. zł.

Za obsługę kredytów ze środków NFOŚiGW Bank otrzymuje wynagrodzenie, które w roku 2011 wynosiło 513 tys. zł., w 2010 roku 1 294 tys. zł, a w roku 2009 wynosiło 3 101 tys. zł.

NFOŚiGW udzielał dopłat do odsetek dla klientów które w roku 2011 wynosiły 4 827 tys. zł., w 2010 roku wynosiły 10 776 tys. zł, a w analogicznym okresie roku 2009 wynosił 599 tys. zł.

Transakcje z NFOŚiGW zostały przeprowadzone na warunkach ogólnych oferty publicznej Banku.

(b) Opis transakcji z jednostką stowarzyszoną, tj. WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.

Oddział Banku prowadzi rachunki bieżące WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Spółka posiadała złożone w Banku depozyty terminowe 3M i O/N, na zasadach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku stan depozytów Spółki łącznie z naliczonymi odsetkami wyniósł 1 234 tys. zł. Koszty odsetkowe wyniosły 241 tys. zł a koszty z tytułu prowizji 8 tys. zł. Przychody z tytułu gwarancyjnych zobowiązań pozabilansowych 81 tys. zł.

(b) Informacje dotyczące kredytów i depozytów Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Grupy Kapitałowej BOŚ S.A

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzone transakcje z członkami organu zarządzającego i kluczowym personelem kierowniczym obejmują przede wszystkim kredyty i depozyty. Salda poszczególnych pozycji bilansu na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku oraz związane z nimi koszty i przychody na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano poniżej:

Kluczowy personel kierowniczy

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Stan kredytów	-	-	-
Udzielone zobowiązania z tytułu linii kredytowych	37	42	24
Stan depozytów	2 745	3 851	2 057

	01-01-2011 31-12-2011	01-01-2010 31-12-2010	01-01-2009 31-12-2009
Koszty odsetek od depozytów	141	112	49

Kluczowy personel kierowniczy korzysta z kredytów i depozytów na warunkach ogólnych oferty publicznej Banku.

	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Wartość instrumentów finansowych na rachunkach inwestycyjnych	140	311	180

(c) Wynagrodzenie kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Na 31 grudnia 2011 roku

Rada Nadzorcza Banku:

1. Marcin Likierski	283 tys. zł
2. Jacek Maciej Bajorek	164 tys. zł
3. Marian Adam Pigan	129 tys. zł
4. Józef Kozioł	129 tys. zł
5. Michał Juliusz Machlejd	130 tys. zł
6. Marian Malicki	136 tys. zł
7. Michał Jacek Wysocki	132 tys. zł
8. Ryszard Ochwat	129 tys. zł
9. Janusz Marek Topolski	129 tys. zł
	1 361 tys. zł
w tym:	
- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 361 tys. zł

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej Banku zawiera: wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej, zwrot kosztów biletów komunikacyjnych, benzyny, noclegów, udziału w konferencji.

Zarząd Banku:

1. Mariusz Klimczak	1 359 tys. zł
2. Jacek Pierzyński	828 tys. zł
3. Adam Zbigniew Grzebieluch	1 034 tys. zł
4. Stanisław Kolasiński	256 tys. zł
5. Marek Kazimierz Serafiński	875 tys. zł
6. Krzysztof Wojciech Telega	1 032 tys. zł
	5 384 tys. zł
w tym:	
- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	5 283 tys. zł
- świadczenia po okresie zatrudnienia	- tys. zł
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	101 tys. zł

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1. Adam Zbigniew Grzebieluch	104 tys. zł
2. Krzysztof Wojciech Telega	65 tys. zł
3. Marek Kazimierz Serafiński	59 tys. zł
4. Jacek Pierzyński	13 tys. zł
5. Stanisław Kolasiński	1 tys. zł
	228 tys. zł
w tym:	
- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	228 tys. zł

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Zarządu Banku zawiera: wynagrodzenia zasadnicze, ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, premie za 2010 rok, koszty polis ubezpieczeniowych, koszty opieki medycznej, zwrot nadpłaconych składek ZUS, koszty korzystania z samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Na 31 grudnia 2010 roku

Rada Nadzorcza Banku:

1. Marcin Likierski	246 tys. zł
2. Jacek Maciej Bajorek	148 tys. zł
3. Marian Adam Pigan	123 tys. zł
4. Józef Kozioł	123 tys. zł
5. Michał Juliusz Machlejd	123 tys. zł
6. Marian Malicki	123 tys. zł
7. Michał Jacek Wysocki	123 tys. zł
8. Ryszard Ochwat	123 tys. zł
9. Janusz Marek Topolski	44 tys. zł

1 176 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 176 tys. zł
---	---------------

Zarząd Banku:

1. Mariusz Klimczak	1 181 tys. zł
2. Jacek Pierzyński	63 tys. zł
3. Adam Zbigniew Grzebieluch	912 tys. zł
4. Stanisław Kolasiński	731 tys. zł
5. Marek Kazimierz Serafiński	904 tys. zł
6. Krzysztof Wojciech Telega	911 tys. zł
7. Jerzy Witold Pietrewicz	164 tys. zł

4 866 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	4 702 tys. zł
- świadczenia po okresie zatrudnienia	134 tys. zł
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	30 tys. zł

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1. Adam Zbigniew Grzebieluch	49 tys. zł
2. Krzysztof Wojciech Telega	40 tys. zł
3. Marek Kazimierz Serafiński	16 tys. zł

105 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	105 tys. zł
---	-------------

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Zarządu Banku zawiera: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za czas choroby, koszty polis ubezpieczeniowych, koszty opieki medycznej, koszty korzystania z samochodów służbowych dla celów prywatnych, odszkodowania wynikające z umów o zakazie konkurencji, zwrot nadpłaconych składek ZUS.

Na 31 grudnia 2009 roku

Rada Nadzorcza Banku:

1. Marcin Likierski	237 tys. zł
2. Jacek Maciej Bajorek	142 tys. zł
3. Marian Adam Pigan	119 tys. zł
4. Józef Koziół	119 tys. zł
5. Michał Juliusz Machlejd	119 tys. zł
6. Marian Malicki	119 tys. zł
7. Michał Jacek Wysocki	119 tys. zł
8. Ryszard Ochwat	119 tys. zł
	1 093 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 093 tys. zł
---	---------------

Zarząd Banku:

1. Mariusz Klimczak	892 tys. zł
2. Adam Zbigniew Grzebieluch	704 tys. zł
3. Stanisław Kolasiński	310 tys. zł
4. Marek Kazimierz Serafiński	683 tys. zł
5. Krzysztof Wojciech Telega	692 tys. zł
6. Stanisław Kostrzewski	119 tys. zł
7. Jerzy Witold Pietrewicz	758 tys. zł
	4 158 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 741 tys. zł
- świadczenia po okresie zatrudnienia	268 tys. zł
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	149 tys. zł

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1. Adam Zbigniew Grzebieluch	89 tys. zł
2. Krzysztof Wojciech Telega	39 tys. zł
	128 tys. zł

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze	128 tys. zł
---	-------------

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Zarządu Banku zawiera: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za czas choroby, koszty polis ubezpieczeniowych, koszty opieki medycznej, koszty korzystania z samochodów służbowych dla celów prywatnych, odprawy z tytułu odwołania z funkcji Członka Zarządu, odszkodowania wynikające z umów o zakazie konkurencji, ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

47. Przejęcie i zbycie spółek

W okresie sprawozdawczym i w okresach porównywalnych nie miały miejsca żadne połączenia ani zbycia z udziałem Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

48. Wyłacone i zaproponowane dywidendy

Dywidenda za rok 2010 nie była wyłacona, gdyż zwołane na 25 maja 2011 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A., zgodnie z Uchwałą Nr 11/2011 w sprawie podziału zysku Banku za 2010 r., zysk netto w całości przeznaczyło na podwyższenie kapitału zapasowego. Grupa nie planuje wypłaty dywidendy za 2011 rok.

49. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia mające wpływ na prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

50. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych firmy Ernst&Young Audit Sp. z o.o., wyłacone lub należne za rok obrotowy:

2011 rok

• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2011 r.	297 tys. zł
• Przegląd sprawozdania za I półrocze 2011 r.	132 tys. zł
• Usługi doradztwa podatkowego	0 tys. zł
• Pozostałe usługi	337 tys. zł
• Usługi dotyczące prac związanych z emisją	1 262 tys. zł

2010 rok

• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2010 r.	291 tys. zł
• Przegląd sprawozdania za I półrocze 2010 r.	131 tys. zł
• Usługi doradztwa podatkowego	0 tys. zł
• Pozostałe usługi	16 tys. zł

2009 rok

• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2009 rok	378 tys. zł
• Przegląd sprawozdania za I półrocze 2009 rok	131 tys. zł
• Usługi doradztwa podatkowego	0 tys. zł
• Pozostałe usługi	123 tys. zł

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
27.02.2012	Mariusz Klimczak	Prezes Zarządu	
27.02.2012	Przemysław Lech Figarski	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Adam Zbigniew Grzebieluch	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Stanisław Kolasiński	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Krzysztof Wojciech Telega	Wiceprezes Zarządu	